

Handelingen 54-55
56-57-58
59-60-61

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van juli 1990

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
BIJZONDER FONDS VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN
BUITENLANDS BELEID
GEMEENTEFONDS
INTERPELLATIES
MILIEUBELEIDSPLAN EN NATUURONTWIKKELINGSPLAN
ONDERWIJS
POLITIEK VERLOF PERSONEEL VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST
REKENING VLAAMSE RAAD 1989
VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT
VLAAMSE COMMISSIE VOOR PREVENTIEF BEDRIJFSBELEID
VLAAMSE VERVOERMAATSCHAPPIJ
VLAAMS FONDS VOOR DE INTEGRATIE VAN KANSARMEN
WERKGELEGENHEID NIET COMMERCIELE SECTOR
WERKINGSBEGROTING VLAAMSE RAAD 1990

Inhoud

Nr. 54   **Donderdag 5 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1931

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1931
Sprekers : de heren I. Egelmeers, verslaggever, J. Laverge, J. De Roo, mevrouw M. Vogels, mevrouw M. De Meyer en Minister R. De Wulf

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1937
Sprekers : de heer J. Laverge en Minister R. De Wulf

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artike-

len 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1939
Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever, A. Denys, mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck en Minister D. Coens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1953

Nr. 55   **Donderdag 5 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1955

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging”

in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyesen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)
1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs
2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking, blz. 1955

Sprekers : de heren M. Van Peel en E. Baldewijns

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1964

Sprekers : de heren C. Moors, verslaggever en J. Cuyvers

Ontwerp van decreet houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaams Gewest — 368 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmings, blz. 1965

Spreker : de heer J. Timmermans

Hoofdelijke stemming, blz. 1966

Spreker : mevrouw M. Vogels

Motie van aanbeveling van de heer A. Kempinaire tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlands beleid van de Vlaamse Executieve — 372 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1968

Sprekers : de heren A. Kempinaire en H. Suykerbuyk

Motie van aanbeveling van mevrouw M. P. Kestelijn-Sierens, de heren D. Van der Maelen en H. Candries tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlandse en extern beleid van de Vlaamse Executieve — 308 (1989-1990) — Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1971

Spreker : de heer J. Laverge

Motie van aanbeveling van de heren H. Suykerbuyk, A. De Beul, en D. Van der melen c.s., tot besluit van de op 26 juni 1990 behandelde beleidsbrieven betreffende het buitenlandse en extern beleid van de Vlaamse Executieve — 373 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1972

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in

het onderwijs

— 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyens c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1974

Sprekers : de heren W. Van Durme, L. Vanhorenbeek, Minister D. Coens, de heren C. Moors, W. Luyten, M. Van Peel, mevrouw N. Maes, de heren G. Annemans, E. Vandersmissen,

R. Garcia, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heer F. Sarens en mevrouw A. Leysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2000

Nr. 56

Vrijdag 6 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2001

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs- — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 11 van het koninklijk besluit

van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendingbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2001

Sprekers : de heren Jos Bosmans, A. Denys, C. Moors, Minister D. Coens, mevrouw N. Maes, de heren J. Weyts, F. Vermeiren, E. Van Rompuy, E. Beyssen en M. Van Peel.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2019

Nr. 57 **Vrijdag 6 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2021

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Voorstel van resolutie van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan — 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs — 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende invoering van een ver-

plicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs — 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blainpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het onderwijs — 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lesurenpakket — 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer — 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstschoolen met beperkt leerplan in Brussel — 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket — 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Beyssen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving — 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van resolutie van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig overzenden van omzendingbrieven in het onderwijs — 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Interpellaties (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2021

Sprekers : de heren L. Vanhorenbeek, C. Moors, Minister D. Coens, de heren E. De Groot, J. Caudron, L. Dhoore, A. Denys, mevrouw N. Maes, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck en de heer H. Suykerbuyk

Ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs-II — 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2040

Sprekers : mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren C. Moors, E. Baldewijns, F. Dewinter, W. Luyten, M. Van Peel, G. Annemans, J. Geysels en L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2092

Nr. 58 **Maandag 9 juli 1990**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2093

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de algemene problematiek van de verontreiniging van bodemslib en baggerspecie, blz. 2093

Sprekers : de heren E. Gryp, C. Lisabeth, J. Caudron, A. Denys, Minister T. Kelchtermans en Minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de werkingsproblemen van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 2102

Sprekers : de heren G. Cardoen, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, J. Valkeniers en Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het programma-aanbod van BRT en VTM, blz. 2105

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, Minister P. Dewael, de heren E. Van Rompuy, L. Hancké en L. Dierickx

Motie van aanbeveling, blz. 2112

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Executieve

ten opzichte van het verlenen van stemrecht aan EG-onderdanen bij gemeenteraadsverkiezingen in de Lidstaat waar ze verblijven en de gevolgen hiervan voor Vlaams Brabant, blz. 2112

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, H. Van Dienderen, H. Suykerbuyk, F. Dielens, G. Annemans, mevrouw M. Vogels, de heer F. Vermeiren en Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2118

Nr. 59 **Maandag 9 juli 1990**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2119

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer W. Cortois tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting over de vestiging van een huisvuilverbrandingsoven te Grimbergen, blz. 2119

Sprekers : de heren F. Vermeiren, W. Cortois, L. Peeters, W. De Vlieghe, J. Valkeniers en Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 2132

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs II
— 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

Aangehouden stemmingen, blz. 2132

Sprekers : Minister D. Coens, de heer W. Van Durme, mevrouw N. Maes, de heren A. Denys, W. Seeuws en R. Daems

Hoofdelijke stemming, blz. 2154

Sprekers : de heren W. Van Durme en G. Annemans, mevrouw N. Maes, de heer H. De Croo, mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck, de heren E. Baldeuwijns en C. Moors

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk

Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 2

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2158

Sprekers : de heren L. Peeters, H. Van Wambeke, C. Marchand, verslaggevers, E. Vankeirsbilck, E. Van Vaerenbergh, H. De Loor, R. Deswaene, H. Lauwers, Minister J. Lenssens, de heren J. Geysels, W. Luyten, M. Van houtte, L. Dhoore, W. Peeters en Minister L. Van den Bossche

Ontwerp van decreet tot instelling van een Gemeentefonds
— 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2182

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn

— 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2183

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen

— 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2184

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2186

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, Minister L. Van den Bossche, de heren M. Capoen, G. Janzegers en R. Vanlerbergh

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen

— 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2190

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2191

Regeling der werkzaamheden, blz. 2191

Nr. 60

Dinsdag 10 juli 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2193

Ontwerp van decreet tot herinrichting van de Vlaamse Commissie voor Preventief Beleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2193

Sprekers : de heren L. Bril, verslaggever, P. Deprez, C. Lisabeth, F. Vermeiren, Minister N. De Batselier, de heren R. Denys, P. Vangansbeke en F. Aerts

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2210

Spreeker : de heer F. Aerts

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij
— 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 2212

Sprekers : de heren J. Ansoms, verslaggever en J. Beckers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2220

Nr. 61

Dinsdag 10 juli 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2221

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het overlegbeleid met betrekking tot de ambulante welzijnszorg, blz. 2221

Actuele vraag van de heer G. Moens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de fusie van drie ziekenhuizen in het Limburgse tot Algemeen Ziekenhuis Vesalius, blz. 2222

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de gedeeltelijke ingebruikneming van de afvalwatercollector Tessengerlo-Antwerpen door de NV Antwerpse Waterwerken voor het vervoer van drinkwater, blz. 2222

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het gebruiken van asbestcementbuizen door de NV Antwerpse Waterwerken te Deurne en te Borgerhout, blz. 2223

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de situatie van het personeel en de toekomst van BLOSO, blz. 2224

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de erkenning van de Vlaamse feestdag, 11 juli, tot een betaalde feestdag voor de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2225

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de keuze van een financiële instelling voor het behartigen van de Vlaamse thesaurieverrichtingen, blz. 2226

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de winning van berggrind, blz. 2228

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het standpunt van de Europese Commissie inzake het subsidiëren van de restauratie van historische gebouwen door de Vlaamse Gemeenschap, blz. 2229

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de bouwaanvraag voor een deel van de uitbreidingswerken aan de nationale luchthaven, blz. 2230

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs, blz. 2230

Sprekers : de heer F. Dewinter, mevrouw M. De Meyer en Minister D. Coens

Actuele interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de afvalverwerking in Limburg, blz. 2233

Sprekers : de heren J. Dufaux, E. Vandebosch, J. Geysels en Minister T. Kelchtermans

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het tracé van de Havenweg ten noorden van Antwerpen, blz. 2237

Sprekers : de heer H. Van Dienderen en Minister J. Sauwens

Vaste Commissie voor Taaltoezicht

Voordracht van kandidaten voor de benoeming van vijf vaste en vijf plaatsvervangende leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht — Nederlandse afdeling

Verdaging, blz. 2241

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2241

Sprekers : de heren E. Beysen, J. De Seranno, H. Van Dienderen, Minister J. Sauwens, de heren P. Van Grembergen, M. Didden, A. Denys, W. Luyten, G. Verhofstadt

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2253

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, J. De Seranno, A. Denys en P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet tot instelling van het Vlaams Gemeentefonds, en tot regeling van een bijzondere dotatie voor sommige gemeenten van het Vlaamse Gewest — 329 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 2261

Spreker : de heer E. Beysen

Hoofdelijke stemming, blz. 2263

Sprekers : de heren J. Geysels en H. Van Dienderen

Ontwerp van decreet tot instelling van een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn — 340 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2264

Ontwerp van decreet tot instelling van een Vlaams Fonds voor de integratie van kansarmen — 370 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 2265

Hoofdelijke stemming, blz. 2267

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van de Vlaamse Gemeenschap afhangen — 332 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Hoofdelijke stemming, blz. 2269

Spreker : de heer G. Janzegers

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 november 1988 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut die van het Vlaamse Gewest afhangen

— 333 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2270

Ontwerp van decreet tot reorganisatie van de Vlaamse Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid

— 350 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 2271

Sprekers : de heer L. Bril en Minister N. De Batselier

Hoofdelijke stemming, blz. 2272

Sprekers : de heren F. Vermeiren en L. Bril

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij — 357 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 2273

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. Denys, H. Van Dienderen, H. Coveliers, A. Beckers, L. Hancké, W. Cortois en P. Van Grembergen

Hoofdelijke stemming, blz. 2285

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Actuele interpellaties (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs

Motie van aanbeveling, blz. 2286

Beleidsbrief

Milieubeleidsplan en natuurontwikkelingsplan voor Vlaanderen — Voorstellen voor 1990-1995, ingediend door de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting

Verdaging, blz. 2287

Vakantiewensen, blz. 2287

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2287

57e vergadering

Vrijdag 6 juli 1990
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Steverlynck, W. Taelman, G. Verhaegen ; gezondheidsredenen.

H. Adriaensens, E. Derycke, P. Van Grembergen ; buitenslands.

P. Berben, W. Content, J. Gabriels, W. Peeters, L. Van den Brande, E. Van Vaerenbergh ; ambtsverplichtingen.

R. Deswaene ; familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het onderwijs-11
— 365 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 9

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer A. Laridon c.s. betreffende de afschaffing van de inschrijvingsgelden in het kunstonderwijs met beperkt leerplan
— 98 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Gabriels houdende regeling van het geschiedenisonderricht in het secundair onderwijs
— 190 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Gabriels houdende invoering van een verplicht lessenpakket „Vlaamse Beweging” in het secundair onderwijs
— 195 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer R. Blanpain c.s. houdende vaststelling van het aantal lessen lichamelijke opvoeding in het onderwijs
— 213 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende vastlegging van de inschrijvingsdatum voor leerlingen in het lager en secundair onderwijs en berekening van het lessenpakket
— 230 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw N. Maes c.s. houdende bevordering van een democratisch schoolbeheer
— 234 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw N. Maes c.s. betreffende het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstalige kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel
— 280 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 13, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie

van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket
— 282 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9, 10 en 19 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon Meuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket
— 283 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer A. Laridon c.s. houdende wijziging van artikelen 6, 9 en 11 van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket
— 284 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer E. Beysen c.s. houdende wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving
— 286 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer R. Deswaene betreffende het tijdig verzenden van onzendingbrieven in het onderwijs
— 369 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

1. Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs

2. Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer D. Coens, Ge-

Voorzitter

veenschapsminister van Onderwijs, over de bedreiging van sport en licha- melijke opvoeding in het onderwijs

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II, samen met de andere onderwerpen zoals vermeld op de agenda.

De heer L. Vanhorenbeek heeft het woord voor zijn interpellatie tot Minister Coens over de hervorming van de gemeenschapsinspectie van het onderwijs.

De heer Vanhorenbeek (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, een onderwerp dat dezer dagen nog niet ter sprake is gekomen, maar dat wel belangrijk is voor de organisatie en de kwaliteitsbewaking van ons onderwijs is de gemeenschapsinspectie.

Bij het realiseren van de overheidsopdracht neemt de gemeenschapsinspectie een onmisbare, onvervangbare en onvermengbare plaats in. De overheid heeft niet alleen het onvervreembaar recht, maar tevens de plicht tegenover de gemeenschap om een eigen doeltreffende inspectie te organiseren.

Nu het rapport van de commissie-Monard in de betrokken kringen van de onderwijsinspectie is bekend geraakt, lijkt het nuttig dat de Minister zijn uitgangspunten en krachtlijnen meedeelt en verduidelijkt.

De gemeenschapsinspectie nieuwe stijl zou een nieuwe taakomschrijving krijgen, die duidelijk zal worden onderscheiden van deze van de netgebonden begeleiding en navorming. In de onderwijskringen van het basisonderwijs heerst er echter een grote ongerustheid over de onzekerheden van de gewijzigde opdracht en de middelen daartoe, evenals over de dreigende afslanking van het inspectiekader.

De gemeenschapsinspectie zou een nieuwe taakomschrijving krijgen, die duidelijk zal worden onderscheiden van die van de netgebonden begeleiding en navorming. Die drie instan-

ties hebben een eigen werkkerrein en een specifieke opdracht. Ik wens hier te beklemtonen dat de Gemeenschapsinspectie een centrale, onvervangbare en ook onvermengbare taak op zich moet nemen. Die opdracht valt met geen enkele andere instantie te delen. In dit verband wil ik opmerken dat in de onderwijskringen van het basisonderwijs grote ongerustheid bestaat over de vraag of de scholen straks twee soorten inspecties krijgen, namelijk een externe inspectie van de Minister van Onderwijs en een interne inspectie van de netgebonden begeleiding. Deze laatste zou dan in twee functies optreden.

Dit zou natuurlijk een absurde toestand zijn, te meer daar de ont koppeling van inspectie en begeleiding onder andere het doel zou zijn van de hervorming van de inspectie.

Mijnheer de Minister, is het waar dat de Centrale Raad voor het Katholiek Onderwijs achter de schermen verwoede pogingen doet om dit vooralsnog te realiseren ? Wordt de functie van de Minister van Onderwijs en zijn inspectiekorps dan niet voor schut, zoniet buiten spel gezet ? De netgebonden begeleiding mag geen inspectiefunctie vervullen. Het zijn de inrichtende machten die eventuele interne sanctionerende maatregelen kunnen nemen.

Graag vernam ik van de Minister welke de specifieke bevoegdheidsafbakeningen en opdrachten van die drie diensten zijn en hoe ze zullen samenwerken met het oog op de onderwijskwaliteit. Tevens vraag ik mij af hoe de gemeenschapsinspectie haar overkoepelende en coördinerende rol moet spelen.

Met het oog op de toekomst lijkt de nieuwe taak zich uiteraard afstandelijker te situeren ten aanzien van begeleiding van de individuele leerkracht. Dit houdt evenwel geen taakbeperking in maar wel een verschuiving naar nieuwe opdrachten die evenzeer arbeidsintensief zijn.

In de kringen van de onderwijsinspectie wordt dan ook uitdrukkelijk gepleit voor het behoud van de huidige omkadering. Aangezien de inspec-

tie mede netoverkoepelende initiatieven zou begeleiden en steunen, het onderwijsbeleid zou adviseren en steunen via verslaggeving aan de Vlaamse Raad en daarenboven ook zou participeren in de dienst Ontwikkeling, lijkt mij dit een verantwoord uitgangspunt.

Wil de Minister straks nog een valabele inspectie hebben die deze overheidstaken kan behartigen of begeleiden, dan moet hij er in eerste instantie voor zorgen dat zijn bewakings- en beleidsinstrumentarium voldoende groot is uitgebouwd om functioneel én operationeel te zijn. Dit is een absolute prioriteit.

Andere belangen en eisen van begeleiding mogen die situatie niet bedreigen, zoniet betuigt de overheid lippendienst aan de noodzakelijkheid van een goed functionerende inspectiedienst die in feite niet of opzettelijk onvoldoende operationeel wordt gemaakt.

Ik wil hierover het standpunt van de Minister vernemen, omdat dit bepalend is voor de verdere invulling en de te nemen opties.

Het is zo dat een lineaire redenering waarbij gewoon zou worden overgegaan tot een herschikking van de huidige geldmiddelen voor de inspectie van het basisonderwijs, dus tot een herverdelen tussen inspectie en begeleiding, zou getuigen van een kortzichtige visie.

Het is niet omdat een nieuwe dienst begeleiding per net wordt opgericht, dat automatisch de bestaande dienst Inspectie moet worden gehalveerd ! Waar staat trouwens bepaald dat dit zo moet zijn ? Of is dit een bedenkensel vanuit een hoek die er slechts op uit is de invloed en de toezichtrol van de inspectie te beperken ? Aan dit laatste toegeven zou een onvergeeflijke fout zijn !

Nogmaals, waar staat een regeling in de bedoelde zin omschreven ? Ik heb hierover in geen enkel akkoord iets kunnen lezen ! Ik kan wél aannemen dat de begeleiding omwille van de intensieve trainingen en implementaties of ondersteunende programma's een tamelijke omkadering vergt die

Vanhorenbeek

groter kan zijn dan die van de inspectie. **Hoewel** ook hier een keuze moet worden gemaakt tussen algemene begeleiding die minder arbeidsintensief en persoons- of groepsgebonden begeleiding die zeer arbeidsintensief is. Er is sprake van een 60 ten honderd begeleiding tegenover 40 ten honderd inspectie. Vanwaar deze criteria ? Is het misschien gewoon een herverdeling, dat wil zeggen een afslanking of afbraakoperatie van de inspectie ?

Ik meen dat de Minister in deze zaak de globaliteit van de financiële middelen moet mobiliseren en in acht nemen. Naast de inspectie is er de begeleiding oude-stijl, ik denk hierbij aan de VLO-begeleiding en andere.

Ook is, bij decreet van 1989, de nieuwe structuur voor de navorming enerzijds, en de PMS-centra en hun werkwijze anderzijds, vastgelegd. Betekent dit dat deze instanties helemaal buiten de operaties blijven ? Enerzijds zou de Minister over te weinig geldmiddelen beschikken en anderzijds kunnen instanties, zoals de PMS, met belangrijke werkingskosten en een belangrijk personeelsbestand die veel meer ten nutte kunnen worden gemaakt in de interne begeleiding van de scholen, terzijde worden gelaten. Dit lijkt mij een ambigue, zometer hybride situatie.

Heeft de Minister de globalisering van alle krachten en middelen overwogen en bestudeerd ? Welke zijn zijn besluiten ? Tot op heden blijkt dat heilige huisjes worden gespaard omwille van netgebonden en verzuilde belangen. Waarom zou de Minister dit verzuilde spoor volgen, te meer nu de Vlaamse Raad zich over deze toestanden beraadt en in andere richtingen denkt. Het zou al te gek zijn dat omwille van verzuiling en groepsbelangen, de geldmiddelen die vrij moeten komen voor de begeleiding gewoon bij de inspectie zouden worden weggehaald, dit zou een al te simplistische politiek zijn.

De dienst Ontwikkeling zou onder meer zorgen voor de leerplanontwikkeling en de minimumleerdoelen en tevens voor het **evaluatie-instrumen-**

tarium. Van dit laatste zou de inspectie gebruik maken voor het opzetten van de externe evaluaties. Ik veronderstel dat dit specifiek voorbehouden wordt aan de inspectie.

Het is dan ook belangrijk dat, naast de wetenschappelijke medewerkers, de inspectie, eventueel via een vaste groep, vertegenwoordigd is in deze dienst Ontwikkeling.

Verder is het nuttig te wijzen op de Vlaamse Onderwijsraad. Aangezien de inspectie een evaluerende en beleidsondersteunende functie heeft, lijkt het mij noodzakelijk dat zij vanuit deze specifieke maar belangrijke taak in de Vlaamse Onderwijsraad participeert inzake de opbouw van diens adviezen.

Graag zou ik van de Minister vernemen hoe de samenstelling en de functionering van de dienst Ontwikkeling er zal uitzien ? Hoe ziet de Minister de participatie van de inspectie in de dienst Ontwikkelingen in de Vlaamse Onderwijsraad ? Hoe zal de inspectie vertegenwoordigd zijn in de Algemene Raad en in de raden per onderwijsniveau ?

Belangrijk is ook te weten hoe de timing en de programmering van de hervorming zal gebeuren. Ik heb hierover enkele vragen en standpunten : ten eerste, welke is de timing en welke is de programmering in de procedure en de besluitvorming ?

Ten tweede, welk statuut zal de gemeenschapsinspectie uiteindelijk bekomen ? Het lijkt mij aangewezen dat de inspectie een aangepast statuut bekomt, dat flexibiliteit en openheid omvat, maar ook voldoende autonomie en onafhankelijkheid waarborgt ten aanzien van alle instanties.

Ten derde, de zorg om de kwaliteit van de recrutering verdient de nodige aandacht. Ik denk hierbij ook aan het probleem van de **kandidaat-inspecteurs** die het brevet van kantonnaal inspecteur behaalden. Hoe zal de toekomstige recrutering gebeuren ? Op basis van welk profiel en welke criteria ? Aan welke keuze van **aanwerving** wordt er gedacht en waarom ?

Ten vierde, er is ook het probleem

van de overgangsregeling. De inspectieleden kunnen immers niet verplicht worden tot een overstap naar de begeleidingsdiensten van de netten. Hoelang zal de overgangsregeling lopen ? Een nieuwe structuur bruusk doorvoeren zonder tussentijdse evaluatie en bijsturingsmechanismen is een zwaar risico nemen. Denkt de Minister aan soepele, eventuele experimentele stadia die na een periode uitmonden in een algemene invoering van de hervorming ? Speelt de koppeling van inspectie nieuwe stijl aan de operationalisering van de begeleiding niet een negatieve, remmende rol in de geplande ontwikkeling ?

De onderwijshervormingen zullen onze Raad nog veelvuldig en gedurende lange tijd uitzonderlijk zwaar in beslag nemen. Dit werd deze morgen door de Minister bevestigd toen hij verklaarde welke vier grote ontwerpen nog vóór het einde van dit kalenderjaar door deze Raad moeten worden aangenomen.

In dit alles nemen inspectie en begeleiding, navorming en PMS-centra sleutelposities in. Er zijn uiteraard nog tal van problemen. Het is evenwel goed een aantal hoofd- of krachtlijnen uit te tekenen binnen dewelke de nieuwe ontwikkelingen zouden plaatsvinden. Het zou niet goed zijn dat de Minister alles naar later zou verschuiven om straks in een snelheidsrace de zaken af te moeten handelen. Ik wens dus antwoorden met reële informatie op mijn vragen en reacties op mijn standpunten. Over twee zaken zou de Minister zonder twijfel beleidsverklaringen dienen af te leggen.

Ten eerste, hoe zal de scheiding tussen inspectie en begeleiding worden bewerkstelligd en welke waarborgen kunnen er worden gegeven ten aanzien van de netgebonden begeleiding, opdat ze geen open of verdoken inspectierol gaat vervullen.

Ten tweede, de inspectie basisonderwijs zou, om goed te kunnen functioneren in het onderwijsveld, minstens op hetzelfde aantal behouden moeten blijven. Kunnen wij hieromtrent meer vernemen ?

Vanhorenbeek

Mijnheer de Minister, dit waren enkele concrete vragen in verband met dit dossier.

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik wens in het kort in te gaan op deze interpellatie. Inderdaad, wij staan voor een belangrijke vernieuwing in het onderwijs wat inspectie en begeleidingsdiensten betreft. Het is duidelijk dat er inzake begeleiding al een afbakening is gebeurd per net en dat elk net zelf voor de begeleiding zal moeten instaan. Ik wijs erop dat het gesprek daaromtrent op dit ogenblik volop bezig is en ik hoop dat men er zal in slagen de problematiek los te maken van nevenaspecten die ingegeven zijn door eigen belang en dat men voldoende visie zal kunnen ontwikkelen om de begeleiding door degelijke krachten te laten gebeuren. Men hoort de laatste tijd inderdaad bedenkingen uiten in die zin. Het moet een ware begeleiding worden door gekwalificeerde krachten en er moeten de nodige contacten zijn, zowel binnen de netten als netoverschrijdend.

Een ander gegeven is dat van de inspectie, waar we nu over een vast korps beschikken dat zich afvraagt wat zijn rol in de toekomst zal zijn. Ook deze vraag verdient een dringend antwoord. We hebben in dat verband al een eerste nota ontvangen, de nota-Monard, en er is een tweede in voorbereiding. Ik dring erop aan dat die zaak met de nodige spoed wordt geregeld. Ik neem aan dat er een zeker spanningsveld zal ontstaan omdat sommige inspectieleden in het verleden ook een begeleidende rol hebben gespeeld, terwijl ze nu een louter inspecterende rol krijgen. Ik hoop persoonlijk dat ze, ondanks de inspecterende rol kwaliteitsbewakend zullen zijn, want ik meen te hebben begrepen dat de heroriëntering van de homologatiecommissie ook daarin lag dat u eerder zou pleiten voor kwaliteitsbewaking per school, waar u een team van inspecteurs zou kunnen naar toe stu-

ren. Ik hoop dat het geen louter administratieve inspectie wordt, maar dat ze ook pedagogisch kwalitatief bewust zal zijn, in die zin dat wat zij zal vaststellen mede kan worden vertaald door de begeleidingsdiensten. Het is duidelijk dat daar, ondanks de gescheiden rol, nog een samenwerking zal moeten tot stand komen en dat men buiten de technische inspectie ook inzake kwaliteit een begeleiding moet kunnen hebben.

Een bijzonder probleem rijst in verband met de inspecteurs lager onderwijs, die een eigen gezicht gaven aan ons onderwijslandschap en, hoewel ze die naam niet mochten dragen, door de jaren heen naast inspectie ook aan begeleiding deden en aldus algemeen aanvaard waren. Zij staan voor een bijzondere uitdaging en weten niet goed waar ze gaan terechtkomen. Ik neem aan dat de inspectie in het secundair onderwijs meer vakgebonden was.

Voor deze personen, die met specifieke problemen worden geconfronteerd, vraag ik uw bijzondere aandacht.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de collega's Moors en Vanhorenbeek omdat zij hier de aandacht vestigden op deze inhoudelijk en onderwijskundig gezien, bijzonder belangrijke aan gelegenheid, die ook actueel is, waaromtrent heel wat vragen rezen en die trouwens nu ook, met inbegrip van de standpunten, werden geformuleerd.

Ik zal als schema van antwoord de vragen van collega Vanhorenbeek gebruiken, waarbij ik uiteraard kan inspelen op wat collega Moors heeft gezegd.

Even een historische schets.

Op 12 juni 1989 heb ik aan de heer secretaris-generaal G. Monard de opdracht gegeven een adviescommissie samen te stellen en voor te zitten met het oog op de herstructurering van de gemeenschapsinspectie enerzijds en de oprichting van pedagogische

begeleidingsdiensten anderzijds. De adviescommissie heeft als opdracht een nieuw coherent en totaal concept uit te werken voor de Onderwijsinspectie en de begeleiding.

Het eerste rapport van de commissie werd ingediend in februari 1990, in het kader van het lopend **Onderwijs**-overleg.

Ik heb dit overleg meermaals zelf voorgezeten. Er werden trouwens tijdens dit overleg zeer ernstige discussies over dit eerste rapport gehouden, en dit zowel vanwege de administratie, dus externe experts, als de rechtstreekse onderwijspartners, dus de inrichtende machten, de vakbonden en de ouders. De commissie zal mij eerstdaags een tweede rapport voorleggen, waarin ook aandacht zal gaan naar de implementatie van de nieuwe structuur en werkwijzen, zowel van de inspectie als van de begeleiding.

Ik herinner mij levendig dat in de discussie omtrent het eerste rapport duidelijk de opdrachten werden geformuleerd voor het tweede rapport. Pas bij het tweede rapport kan een eindoordeel worden verwacht, ook in het kader van het overleg. Vandaag ben ik dus niet in staat een **eindoordeel** te geven, omdat de twee rapporten dienen te worden onderzocht en besproken, dit in het kader van het onderwijsoverleg. Dit wil niet zeggen dat ik inhoudelijk niet zal ingaan op de gestelde vragen.

Ik heb met voldoening vastgesteld dat op basis van het eerste rapport een zeer boeiende interne discussie is op gang gebracht in de onderwijskringen — getuige de vele artikels in de pers en in de geëigende tijdschriften — over de rol van de inspectie en van de begeleiding in het toekomstige onderwijsbestel in Vlaanderen, ingevolge het politiek akkoord en het decreet betreffende het onderwijs van 5 juli 1989.

Door de autonomisering van het vroegere rijksonderwijs, bij de oprichting van de ARGO, is inderdaad een nieuwe situatie ontstaan.

Het gemeenschapsonderwijs beschikt voortaan over een volwaardige inrichtende macht, terwijl de Minister alleen nog verantwoordelijk is voor

Coens

voor het algemeen beleid van het onderwijs van alle netten. Die nieuwe situatie heeft onder meer meegebracht dat de functie, de werking en de structurele situering van de huidige inspectie grondig moeten worden herdacht.

Wij staan voor een totaal andere configuratie.

Sta mij toe even te herinneren aan de termen van het politiek akkoord ter zake.

Ten eerste, dat de rijksinspectie in de toekomst op dezelfde manier zal bevoegd zijn voor alle netten en gerecrueteerd zal worden uit alle netten — hoofdstuk V punt 5 van het akkoord ; ten tweede, alle netten zullen kunnen aanspraak maken — hoofdstuk V punt 6 — op eigen pedagogische begeleidingsdiensten, die rechtstreeks zullen worden gesubsidieerd.

Artikel 21 van het decreet betreffende het onderwijs van 5 juli 1989 geeft de decretale grondslag aan de uitvoering van de beschikkingen van het Politiek Akkoord betreffende de onderwijsinspectie.

Wat ik hierna zal zeggen is de weergave van het rapport van de commissie-Monard, en uiteraard nog niet het definitief beleidsstandpunt, aangezien het overleg hierover nog moet beginnen.

In het licht van de nieuwe situatie ingevolge het Politiek Akkoord stelt het rapport dat inspectie en begeleiding in de toekomst twee onderling verschillende maar tegelijk complementaire opdrachten zullen vervullen. In het verleden waren die opdrachten in hoofdte van de inspectie sterk met elkaar verstrengeld, wat soms kon leiden tot rolconflicten.

Met de nieuwe visie en definitie van inspectie en begeleiding wordt een duidelijke rolverdeling en een opsplitsing van de taken nagestreefd.

Enerzijds heeft de overheid, in opdracht van de gemeenschap, de plicht effectief controle uit te oefenen op de zeer aanzienlijke financiële middelen die door de gemeenschap aan

de netten ter beschikking worden gesteld en moet zij een instrumentarium uitbouwen om effectief de kwaliteit van het geboden onderwijs te kunnen evalueren en controleren.

Anderzijds dragen de diverse netten vanuit hun pedagogische autonomie zelf de verantwoordelijkheid voor de uitbouw van een zo optimaal mogelijk specifiek pedagogisch project.

In dit perspectief wordt de gemeenschapsinspectie in de toekomst het instrument van de overheid voor de controle op het vervullen van het mandaat dat de scholen door de gemeenschap is verleend. De controletaak van de inspectie zal op het vlak van de onderwijsinstellingen volgens het rapport — en ik sluit mij hierbij aan — best gebeuren door groepsinspectie, gesitueerd in de volgende domeinen met mogelijke accenten per onderwijsniveau :

— controle op het schoolrendement in functie van de minimumleerplannen en de te bereiken eindtermen en de modaliteiten van organisatie die dat meebrengen, evenals de evaluatie van dit alles door steekproeven en observatie ;

— controle op de bekrachtiging van de studies met inbegrip van de homologatie ;

— controle op de uitvoering van de wettelijke voorschriften.

Groepsinspectie kan worden aangevuld met individuele inspecties waarbij dient gesteld te worden dat deze beide inspectievormen verschillende, maar specifieke informatie opleveren, die elkaar aanvullen. Deze complementariteit kan de overheid toelaten een beter en vollediger beeld te bekomen van de kwaliteit van het onderwijs. De individuele bezoeken kunnen informatie opleveren die richtinggevend is voor de groepsbezoeken en vice versa.

Ten minste om de zes jaar zou — aldus het rapport — elke school dienen te worden doorgelicht via een groepsinspectie.

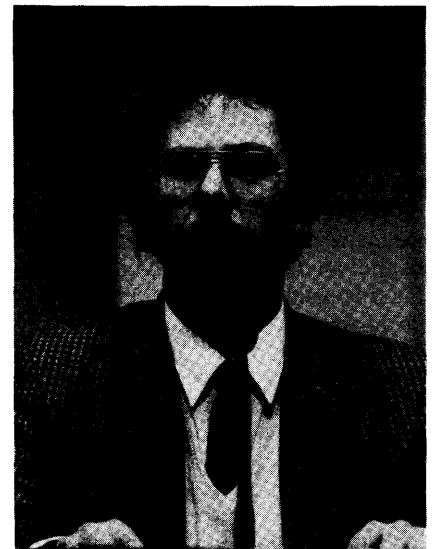
Indien bij controle blijkt dat zich kwaliteitstekorten voordoen, dient de inspectie te verwijzen naar de be-

geleiding en voldoende tijd beschikbaar te stellen om een proces te starten dat het mogelijk maakt de vastgestelde tekorten bij te sturen.

De begeleiders in de netten zijn uitstekend geplaatst om het beleid te adviseren over de haalbaarheid van beleidsvoornemens.

Inspectie en begeleiding hebben — in deze visie — dus enerzijds verschillende taken, maar zijn anderzijds complementair en moeten samenwerken, ieder vanuit hun eigen rol, ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Begeleiding staat tevens in nauwe relatie met de navorming. Beide, begeleiding en navorming, zijn immers vormen van externe ondersteuning, gericht op het behoud en/of de verbetering van de kwaliteit van het onderwijsgedrag. Zij vormen elkaars complement : wat via navorming is aangezet, zal in vele gevallen mede door begeleiding geïmplementeerd moeten worden terwijl men, omgekeerd, op grond van begeleiding zal vaststellen dat navorming noodzakelijk is.

Ook op het vlak van de opleiding en

PVV-Raadslid E. De Groot interpelleert de Gemeenschapsminister van Onderwijs over de bedreiging van sport en LO in het onderwijs

Coens

navorming van leraren zou dit nieuwe inspectieconcept nadrukkelijk worden toegepast, zodat bij voorbeeld ook de inspectie basisonderwijs bij de controle van de onderwijzersopleiding kan worden betrokken.

Op het vlak van de navormingsprojecten gebeurt dit eventueel niveauoverschrijdend door inspectie op de uitvoering van de navormingsprojecten volgens aanduidingen gegeven in deze projecten met onder meer het bereiken van de gestelde doelstellingen, het bereiken van de geplande doelgroepen en het rendement van de geplande activiteiten.

Ten tweede, in de nieuwe visie heeft de gemeenschapsinspectie een onvervangbare en onvermengbare rol als instrument van de overheid voor het doorvoeren van de controle. Uit de inspectieopdracht vloeit tevens voort dat de gemeenschapsinspectie een sleutelinstrument vormt voor het onderwijsbeleid.

Bij de netoverschrijdende pedagogische projecten heeft de Minister, als belangrijkste vertegenwoordiger van het onderwijsbeleid, de opdracht een coördinatie tot stand te brengen tussen de netten en controle uit te oefenen over de realisatie van die projecten.

De Minister kan zich door de gemeenschapsinspectie laten bijstaan bij het initiëren, promoveren en coördineren van de netoverschrijdende pedagogische projecten en het de Executieve zo mogelijk maken, in naam van de Gemeenschap, een aantal maatschappelijke doelstellingen en projecten te realiseren.

Hierdoor mag evenwel geen afbreuk worden gedaan aan de pedagogische vrijheid en evenmin aan het onderscheid dat ik zopas maakte tussen „controle” en „begeleiding”.

Ten derde, de gemeenschapsinspectie heeft ook een adviestaak vanuit het onderwijs naar de overheid. Vanuit haar kennis van het terrein zal de inspectie als bron van informatie optreden voor de Gemeenschapsminister van Onderwijs en — in voorko-

mend geval — voor de onderscheiden onderwijsnetten, wanneer deze laatste erom vragen.

Door de gemeenschapsinspectie zal aan de Gemeenschapsminister van Onderwijs een jaarlijks verslag over de toestand van het onderwijs worden bezorgd, verslag dat door de Minister aan de Vlaamse Raad zal worden voorgelegd.

Dit wordt een belangrijke inhoudelijke bijdrage in het democratisch overleg, dat trouwens alleen in de Vlaamse Raad kan geschieden. In dit verslag zal onder meer aandacht worden besteed aan eventuele knelpunten, aan het effect van de onderwijswetgeving op de toestand van het onderwijs en zullen adviezen worden gegeven voor de toekomst.

Bij de inspectie zal een dienst worden opgericht, die de instrumenten en werkwijzen zal ontwikkelen ter ondersteuning van de controle-opdracht van de gemeenschapsinspectie en ter optimalisering van de jaarlijkse rapportering over de onderwijssituatie in Vlaanderen. Aan de Vlaamse Onderwijsraad wordt de opdracht toevertrouwd om de minimale lessenroosters en leerplannen te ontwikkelen, die van toepassing zijn in alle scholen. Hiervoor wordt bij de Vlaamse Onderwijsraad een eigen stafdienst uitgebouwd. De aldus ontwikkelde programma's zullen de basis vormen voor het toezicht van de inspectie op het peil van de studie. Behalve inspectie, begeleiding en administratie is er ook de Vlaamse Onderwijsraad. Het is een ingewikkelde maar noodzakelijke constructie, waarin ieder zijn rol moet spelen.

Ten vierde, wat het financieel beleid betreft zal voor de gemeenschapsinspectie, de begeleidingsdiensten en de navorming in een aparte enveloppe worden voorzien binnen de beschikbare kredieten en zoals in het ARGO-akkoord werd overeengekomen. Wat de bezoldiging betreft opteert de commissie-Monard voor een gelijkwaardig financieel statuut, zowel voor de leden van de gemeenschapsinspectie, als voor de voltijdse leden van de begeleidingsdiensten.

Ten vijfde, de huidige bezetting van

de inspectie basisonderwijs bestaat uit 95 kantonnale inspecteurs, 1 inspectrice vrouwelijke handwerken, 13 hoofdinspecteurs en één inspecteur-generaal voor het gesubsidieerd onderwijs.

Voor het rijksonderwijs zijn er 9 inspecteurs rijkslageronderwijs en 4 inspecteurs rijkskleuteronderwijs.

Op dit ogenblik zijn er geen eigenlijke begeleidingsdiensten. Wel zijn mensen voor begeleiding vrijgesteld in verschillende vormen, zoals detacheringen, stagiairs, gesco's, wat budgettair neerkomt op ongeveer 300 miljoen, verdeeld over de verschillende netten. Voor de navorming is voor 1990 in een krediet voorzien van 280 miljoen, gesplitst over de diverse netten, volgens een verdeelsleutel met een forfait van 10 ten honderd per net plus een procentuele verdeling volgens het aantal organieke ambten.

Die kredieten worden aangewend voor een aantal projecten, die door de erkenningscommissie ad hoc zijn goedgekeurd of nog zullen worden goedgekeurd. Het gaat dus om een anders geschikte besteding van die kredieten met het oog op de opdrachten, die ik zoëven heb opgesomd.

Ten zesde, wat de timing van de hervorming betreft, stel ik voor dat per 1 januari 1991 de beide korpsen voor gemeenschapsinspectie en begeleiding op basis van vrije keuze of door ambtshalve aanwijzing zouden worden vastgelegd. Wij dienen ons ter zake soepel op te stellen en er zorg voor te dragen dat de beide korpsen behoorlijk kunnen werken.

Per 1 januari 1991 zou de Dienst voor Ontwikkelingswerk moeten starten met een gedeeltelijke personeelsbezetting van 8 deskundigen die daartoe zorgvuldig geselecteerd worden.

De eigenlijke implementatie van de nieuwe structuren van de gemeenschapsinspectie, van de begeleiding en van de Dienst voor Ontwikkeling met de volledige personeelsbezetting moet starten op 1 september 1991.

Voor mij is de planning zeer duidelijk. De concepten zullen eveneens worden vastgelegd. Een en ander

moet nog worden gepreciseerd. Op uw vraag naar onze intenties, op basis van het overleg dat nog niet volledig werd afgerond, meen ik nu al in die zin te mogen antwoorden.

Ik onderstreep dat wij met dit decreet een voor de inhoud van het onderwijs belangrijke hervorming doorvoeren. Ik moet erop wijzen dat men de inspecties, hoewel intellectueel goed te onderscheiden, moeilijk kan scheiden. Nochtans mag men er geen soep van maken door hen op **mekaars** terrein te laten treden. Wij zullen naar de letter, maar meer nog naar de geest, een coöperatiemodel moeten vastleggen op basis van degelijk overleg, dat moet resulteren in een consensus, met het oog op de verbetering van het Vlaamse onderwijs.

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Minister voor zijn volledig en goed gedocumenteerd antwoord. Toch wil ik hem nog een bijkomende vraag stellen.

Mijnheer de Minister, naar verluidt zal de gemeenschapsinspectie, naast de individuele bezoeken, ook **groepsinspecties** organiseren. Zijn er voldoende personeelsleden in de inspectie aanwezig om een dergelijke taak uit te voeren ?

Ik heb ook vernomen dat vier inspecteurs een groepsbezoek in een gemeenteschool hebben afgelegd. Welnu, het halve dorp stond op stelten want men stelde zich de vraag wat de desbetreffende gemeenteschool toch had uitgespookt om vier inspecteurs op zijn dak te krijgen. De vraag kan worden gesteld hoe men dergelijke reacties, vooral van landelijke gemeentescholen kan opvangen.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer Vanhorenbeek, het gaat uiteraard niet om een korps inspecteurs naar een dorpsschool voor lager onderwijs te sturen. Dat heeft geen enkele zin. Het is meer aangewezen een groep te gelasten met de inspectie van een grote school met diverse niveaus —

kleuter, lager en 'secundair onderwijs — omdat men dan de gehele opbouw van het pedagogische concept en de implementatie ervan kan onderzoeken.

Ik herhaal dat een dergelijk **inspectiebezoek** niet zal gebeuren zoals op een spottekening werd afgebeeld, met name een politiekorps dat op een school afgaat en de directeur forceert zoals soms bij een gerechtelijk onderzoek. Dat kan of mag niet. Wij zullen dus bij het vastleggen van de werkwijzen heel soepel zijn, en dit in het belang van het onderwijs. Het zou immers ook verkeerd zijn wanneer een school vier verschillende inspecties ondergaat en men het hele jaar door wordt lastiggevallen. Wellicht is het beter een grondige en totale inspectie te doen die de niveaus overschrijdt, zodanig dat men de school in haar pedagogisch aanbod en de implementatie ervan ten gronde kan bespreken.

Men moet een inspectiedienst niet zien als een soort onderwijspolitie. Zij heeft een controlerende taak. Ik heb geprobeerd om te verduidelijken dat die taak meer inhoudt dan administratief werk. We zullen duidelijk moeten maken dat de inspectie ondersteunend is, maar dat het eigenlijk onderwijs door de leerkrachten wordt gegeven. De inspectie- en begeleidingsdiensten moeten ten dienste staan van de echte dragers van het onderwijs, met name de leraren.

De Voorzitter : De heer De Groot heeft het woord om Minister Coens te interpellieren over de bedreiging van sport en lichamelijke opvoeding in het onderwijs.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vandaag voel ik mij hier een beetje een vreemde eend in de bijt. Tot mijn eigen grote verbazing ben ik midden in een onderwijsdebat verzeild geraakt. Nochtans is deze wereld van lestijden en scheve en rechte latten normaal de mijne niet. Ter zake heb ik trouwens het volste vertrouwen in mijn partijgenoten die deze materie door en door kennen en die zich volledig inzetten voor een **kwaliteitsonderwijs** in Vlaanderen.

Mijn enige bindingen met de **huidige** onderwijssector zijn mijn studerende dochters en de cursussen die ik aan de universiteit doceer.

U zult zich afvragen wat ik hier dan wel op deze tribune kom doen. Welnu, het antwoord is eenvoudig, want zowel als vader, als in mijn functie van arts en als parlementslid, hoofdzakelijk geïnteresseerd in de evolutie van de gezondheidszorg, acht ik het mijn dwingende plicht om hier de kat de bel aan te binden in verband met de druk die hoe langer hoe meer uitgeoefend wordt op de lichamelijke opleiding en de sport op school.

Tenzij we ons bijzonder waakzaam opstellen dreigen die vakken in de nabije toekomst nagenoeg volledig van het schoolcurriculum te verdwijnen.

Uit het voorgaande kunt u zeker niet concluderen dat deze interpellatie gebaseerd is op een of andere corporatistische beweegreden.

Enkel mijn groeiende bezorgdheid voor het fysieke welzijn van onze jeugd, de volwassenen van de toekomst, zet er mij toe aan hier vandaag het woord tot u te richten.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, onze maatschappij evolueert de jongste jaren tegen zulk een supersonische snelheid dat het voor het individu bijna onmogelijk wordt om precies in te schatten in welke richting hij voortsuist. De politieke wereld, die het in normale omstandigheden al moeilijk heeft om de feiten bij te houden, dreigt als een anachronisme te functioneren, tenzij men een bijzondere inspanning levert om aan het eigentijds maatschappelijk bestel de passende conclusies te koppelen.

De mens werd na de Franse revolutie in steeds toenemende mate gediend door de mechanisatie, die later door de moderne technologie gevolgd werd.

Nadat de sociale wantoestanden werden rechtgetrokken is de kennis ten nutte gemaakt van alle mensen en behoort het slafelijk labuur nu tot het verleden.

De Groot

De voordelen die de wetenschappelijke kennis hebben mogelijk gemaakt dreigen echter aan een andere zijde verloren te gaan, tenzij we resoluut het geweer van schouder veranderen.

Verminderde lichamelijke inspanningen, een onaangepast vrijetijdspatroon en overvoeding brengen zorgen voor obesitas en sedentarisme en hebben beschavingsziekten tot gevolg die een zware hypotheek leggen op de volksgezondheid en dus op het staatsbudget.

Hoe langer hoe meer wordt in de medische wereld de nadruk gelegd op de preventie. Overgewicht en sedentarisme blijken niet alleen zeer nefast te zijn voor de ontwikkeling van cardio-vasculaire aandoeningen, maar bovendien wordt de link gelegd tussen obesitas en kanker.

Het Centrum voor Recruitering en Selectie van het Leger is de bevoorrechte getuige van de evolutie van onze jeugd, aangezien het jaarlijks een groot deel van de mannelijke jeugd, meer dan 40.000 eenheden, aan een grondig onderzoek onderwerpt.

De medisch goedgekeurden worden naargelang hun fysieke geschiktheid ondergebracht in de categorieën A, B en C, waarvan categorie A de beste is. De jongste 10 jaar moet men vaststellen dat er in de categorie A een terugval is van 66 naar 42 ten honderd. Het gemiddelde gewicht van de miliciens is in de periode 1977-1986 met 2,5 kg toegenomen.

De sportieve gegevens leren ons dat het aantal van de gekeurde jongeren die lid zijn van een sportclub tussen 1978 en 1986 is teruggevallen van 50 naar 33 ten honderd.

Op grond van die gegevens heeft de Minister van Landsverdediging het initiatief genomen om de miliciens tot meer sport aan te zetten. Er werd overgegaan tot de massale aankoop van loopschoenen.

Heeft Minister Coëme al de passende conclusies getrokken, van Minister Coens hebben we nog niets gehoord.

Nochtans moet het onderwijs zich de geestelijke en fysieke ontwikkeling van het kind en de adolescent tot doel stellen.

De Ouden wisten het reeds, zij spraken van mens sana in corpore sano, voor de niet-latinisten een gezonde geest in een gezond lichaam.

De studiebelasting en de stress en het sedentarisme treffen onze jeugd in toenemende mate. De vrije tijd die overblijft wordt in de meeste gevallen opgevuld met TV-kijken. Indien we op de ingeslagen weg blijven voortgaan zal men in de toekomst alleen nog een wereldkampioenschap zappen kunnen organiseren.

Steeds zwaarder wordende studieprogramma's vereisen van de student een goede fysieke conditie. Maar niet alleen voor de student is het lichamelijke welzijn essentieel. Ook op latere leeftijd zal de verminderde conditie belangrijke negatieve gevolgen met zich brengen. Natuurlijk zou ik hier verschillende wetenschappelijke studies kunnen aanhalen ter ondersteuning van mijn stelling dat er een wezenlijk verband bestaat tussen lichamelijke opvoeding en sport en de algemene gezondheidstoestand. Het is echter niet het doel van mijn interpellatie hier een academisch betoog te houden, wel de Minister ervan te overtuigen dat hij dringend maatregelen moet nemen en dat drogredenen en een struisvogelpolitiek hier zeker niet op hun plaats zijn.

Sta mij toe, mijnheer de Voorzitter, om de standpunten aan te halen die een aantal personaliteiten die tot verschillende sectoren behoren, hebben ingenomen. Eerste Minister Martens zei tijdens een toespraak te Gent in 1987 : „Wij weten immers uit wetenschappelijke gegevens dat de bewegingsarmoede de kwaliteit van het leven aantast en tevens het participeren aan het maatschappelijk leven, zij het in de vrijetijdsbesteding, in het gedrang brengt. Van mijn kant zal ik niet nalaten aan de hier aan bod gekomen problemen, de nodige aandacht te besteden en zal ik met de betrokken instanties overleg plegen.”

De toenmalige Vice-Premier Verhofstadt zei ongeveer op hetzelfde ogen-

blik : „Uit opzoekingswerk verricht in Canada, blijkt dat wanneer de actieve bevolking haar lichaamsconditie wat meer zou verzorgen, dit tot een ingrijpende vermindering van de medische kosten zou leiden. Verrekend naar Belgische normen zou dit zelfs een besparing opleveren van ongeveer 54 miljard per jaar.”

De Antwerpse gouverneur Kinsbergen vroeg zich in 1987 tijdens zijn jaarlijkse rede voor de provincieraad af of de school zich op een bepaald moment niet moet aanpassen aan de nieuwe sociaal-economische realiteit door het leerplan zo op te vatten dat recreatie en sport meer aandacht krijgen.

Gouverneur De Groeve sprak zich onlangs nog in de volgende woorden uit : „Er moet dus gezorgd worden voor een voldoende uitbouw van het vak lichamelijke opvoeding en het sportonderwerp in het algemeen, gedurende de hele schooltijd.”

De heer L. Vanhorenbeek : En hij kan het weten !

De heer E. De Groot : Professor Clara, ere-rector van de UIA, wijst op de bezorgdheid van de schoolartsen omtrent de toestand van de lichamelijke opvoeding in het onderwijs. Hij is van oordeel dat lichamelijke opvoeding en gezondheidsopvoeding hand in hand moeten gaan.

Ontelbare andere academische personaliteiten, of ze nu tot de faculteit geneeskunde of tot HOCOLO behoren, hebben eenzelfde bezorgdheid uitgesproken. Zij hebben tot nu toe bij de Minister geen gehoor gekregen. Hij heeft enkel gesteld dat hij niet zou aanvaarden dat lichamelijke opleiding in het secundair onderwijs, tot één uur zou worden gereduceerd. Over het basisonderwijs wordt zelfs niet gesproken. Nochtans is ook hier regelmatige, liefst dagelijkse lichamelijke beweging van groot belang voor het opgroeiende kind. Wetenschappelijk is vastgesteld dat in het basisonderwijs een dagelijkse lestijd lichamelijke opvoeding of sport noodzakelijk is. Vele scholieren uit het basisonderwijs krijgen echter nooit lichamelijke opvoeding, bij gebrek aan een bijzondere leermeester.

De Groot

In het secundair onderwijs zijn 3 uren lichamelijke opvoeding en sport onmisbaar. Toch wordt dit de grote uitzondering. Men kan zich daarbij afvragen of een goede lichamelijke ontwikkeling van de jongere als een optie kan worden beschouwd? Het gezond verstand zegt ons van niet, de schoolcurricula van wel.

Mijnheer de Minister, ik durf u dan ook verzoeken om uw lat te nemen en ze zo gelijk te leggen dat 3 uur lichamelijke opvoeding en sport per week onaantastbaar worden, in het belang van de jeugd. Boven uw lat plaatst U de vakken die voor de intellectuele ontwikkeling zorgen met tussenin eventueel plaats voor opties. Op deze wijze kan een evenwichtige fysieke en geestelijke ontwikkeling van de jeugd worden nagestreefd en bevorderd.

Namens mijn fractie stel ik voor om 5 lestijden per week in het curriculum van het basisonderwijs in te schrijven, te verdelen volgens de eigen inzichten van de school. Voor het secundair onderwijs wensen wij 3 uren lichamelijke opvoeding en sport per week. Hiervoor zal het waarschijnlijk noodzakelijk zijn een 33e uur te creëren. Om de budgettaire weerslag hiervan te beperken kan men de ter beschikking gestelde leerkrachten opnieuw aan het werk zetten en kan het huidige urenplafond van de licentfaten doorbroken worden in verhouding tot een door de Vlaamse Executieve vooropgestelde loonsverhoging.

Ik durf hopen, mijnheer de Minister, dat de noodkreten die weerklinken in het politieke, het academische en het medische milieu uiteindelijk zullen worden gehoord en dat U mij positief zal antwoorden op volgende vragen. Ten eerste, is u zich bewust van het belang van sport en lichamelijke opleiding op school voor de ontwikkeling van het kind en de adolescent en de weerslag ervan op de volksgezondheid? (*Verschillende Zeden antwoorden in koor „ja”.*)

De heer E. De Groot : Iedereen zegt ja behalve de Minister. (*Minister D. Coens antwoordt ook „ja”.*)

Tweede vraag dan. Mijnheer de Minister, welke maatregelen wil u in voorkomend geval nemen om voldoende lichamelijke opvoeding en sport in het curriculum te waarborgen? En op deze vraag zal het niet zo eenvoudig zijn om met „ja” of „neen” te antwoorden.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord voor een antwoord op de interpellatie.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is echt niet de eerste keer dat leden van de Vlaamse Raad hun terechte bezorgdheid voor de lichamelijke opvoeding op school vertolken. En ik denk dat het ook nog in de toekomst nodig zal zijn om redenen die ik straks zal verduidelijken. Overigens zie ik die probleemstelling liever uitgaan van het Vlaamse Parlement dan van een of andere belangengroep. De leden van de Vlaamse Raad gaan uit van een algemene bezorgdheid, ook al gaat ieder uit van zijn eigen ervaring. Ik erken samen met U de noodzaak van lichamelijke opvoeding en sport op school. Maar dat is natuurlijk een goedkope verklaring die ik nader moet omschrijven.

Voor mij moet lichamelijke opvoeding in schoolverband een wezenlijk onderdeel zijn in de opvoeding van de jongeren, dus niet iets dat buiten het programma kan worden gegeven wanneer het past. Omdat wij vroeger veel meer mogelijkheden hadden tot beweging was de noodzaak voor sportopvoeding op school niet zo groot. Men looft altijd het onderwijs dat men zelf heeft gekregen. Het is echter één van de vakken dat beter wordt onderricht dan vroeger, want het wordt nu als een volwaardig vak gegeven. Lichamelijke opvoeding heeft nu veel meer belang en wordt volwaardig in het pedagogisch project opgenomen.

Het komt, zoals aardrijkskunde, geschiedenis of Nederlands, in elk jaar in het basisonderwijs voor, in welke onderwijsvorm ook. Dat kan men niet van alle vakken zeggen. Het is een vormingscomponent die in het lentedecreet werd vastgelegd.

Ik ben het er met u over eens dat

de fysieke conditie van de jeugd jammer genoeg achteruit gaat. U heeft zelf een aantal elementen aangebracht. Hier speelt echter niet alleen de verantwoordelijkheid van onderwijs. Ik ben zoals u bekommerd over het overmatig passief vrijetijdsgebruik, de slechte voedingsgewoonten en het gebrek aan beweging van onze jongeren. Dit probleem kent u echter als arts veel beter dan ik.

Wat kunnen wij daaraan doen vanuit de school? Wij hebben daar een verantwoordelijkheid die wij niet van ons kunnen afschuiven. Er moet echter ook worden opgemerkt dat de samenleving te veel verwacht van het onderwijs. Men verwacht dat het alle problemen, ook de maatschappelijke, kan oplossen. Wij kunnen onze verantwoordelijkheid ondervangen door het aanstellen van specifieke leerkrachten met een meer professionele inbreng, die meer en meer gespecialiseerd zijn om het vak te geven. Dat is een positieve evolutie. Ik blijf er nochtans voorstander van dat in het basisonderwijs de leerkrachten-titularissen dit vak kunnen onderwijzen.

Ook de sportinfrastructuur in de scholen moet worden verbeterd. Desnoods moet de gemeentelijke infrastructuur ter beschikking worden gesteld. Het moet ook mogelijk zijn dat verschillende scholen eenzelfde infrastructuur gebruiken. Men mag zich daar niet achter verbergen. Er is een tijd geweest dat men daarvoor excuses vond. De ouders die straks mee verantwoordelijk zullen zijn in het onderwijsgebeuren, zouden toch meer positief moeten staan tegenover lichamelijke opvoeding. Het zal u allen bekend zijn dat bij de evaluatie de ouders het niet erg vinden als voor lichamelijke opvoeding minder werd gepresteerd. Lichamelijke opvoeding heeft voor de ouders in de waardeschaal van de beoordeling van de schoolrapporten geen betekenis. De ouders die toch de eerste verantwoordelijken zijn voor het opvoedingsgebeuren, beschouwen lichamelijke opvoeding dus niet als een volwaardig element in het opvoedingsproces. In het omgekeerde geval zou de school dit element niet kunnen negeren en het integendeel ten volle va-

Caudron

werden tijdens een **marathonbespreking** en verzoek de Voorzitter van de Commissie dit voorstel van decreet rustig opnieuw te bespreken tijdens een van de eerstvolgende **commissievergaderingen** na de vakantie.

Ik meen hier te mogen spreken niet alleen in mijn eigen naam, maar ook in naam van mijn collega's Denys, Dhoore, Moors, Schellens, Van den Broeck, Van Grembergen en Verhaegen, die samen met mij aanwezig waren op de contactvergadering van het Hoog Comité voor Lichamelijke Opvoeding en de fractievoorzitters in de Vlaamse Raad op 8 mei van dit jaar. Tot mijn genoegen zie ik dat vier van die collega's aanwezig zijn, namelijk de heren Dhoore, Denys, Moors en Schellens.

Tot besluit van die belangrijke vergadering, waaraan vertegenwoordigers van de vier belangrijkste fracties van de Vlaamse Raad hebben deelgenomen, werd vooropgesteld dat er een gemeenschappelijk initiatief zou worden genomen door de fractievoorzitters tot het voorbereiden van een voorstel van decreet waarin de minimumeisen van de lichamelijke opvoeding zouden worden opgenomen. Bij de voorbereiding van dit decreet biedt HOCOLO zijn diensten aan. Als tijdschema wordt vooropgesteld dat we eerst het decreet-Coens afwachten en indien het niet **amendeerbaar** is voor het vak LO, een nieuw decreet maken dat met ingang van 1 september 1991 progressief van kracht wordt.

Alhoewel wij hier de zoveelste kans hebben gemist, krijgen wij alsnog de gelegenheid om onze belofte te respecteren. Als basis van een voorstel van decreet van de fractievoorzitters bied ik u het voorstel van decreet van de heer Blanpain en mijzelf aan waarin in het basisonderwijs per schooldag één lesuur LO wordt gepland. In het secundair onderwijs worden drie lessen LO per week georganiseerd. In het hoger onderwijs wordt ten minste éénmaal per week voor een activiteit van **lichamelijke opvoeding** gezorgd.

De argumenten die pleiten voor een

uitbreiding van de bewegingsopvoeding kan ik in dit tijdsbestek niet meer herhalen. Daarvoor verwijs ik naar mijn ontelbare interpellaties van vroeger en naar de toelichting bij ons voorstel van decreet.

Indien wij ons gegeven woord van 8 mei willen houden, dan moeten wij er met zijn allen dringend werk van maken. Niet alleen uit eerbied voor onze plechtige afspraak met HOCOLO, maar méér nog wegens de grote zorg voor onze jeugd, is het onze plicht de lichamelijke opvoeding in het onderwijs te rehabiliteren. (*Applaus bij PW en VU*)

De Voorzitter : De heer Dhoore heeft het woord.

De heer L. Dhoore (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, namens de CVP-fractie wijs ik erop dat wij blij zijn met het antwoord van de Minister en met de verbintenissen die hij niet alleen vandaag, maar ook vroeger heeft aangegaan. Wij vragen unaniem – het gebeurt niet altijd dat er bij ons unanimité is – dat men in de toekomst veel belang hecht aan dit zeer belangrijk onderdeel van het opvoedingsproces. Ik heb hiervoor nog twee korte suggesties.

De heer Caudron heeft er al op gewezen dat de Vlaamse Raad de instellingen van hoger onderwijs, niet alleen de universiteiten, maar ook het niet-universitair hoger onderwijs, kan vragen een programma lichamelijke opvoeding in het studiepakket op te nemen. Wij hoeven dit niet decretaal te regelen, wij kunnen de instellingen ook een aanbeveling toesturen om hun duidelijk te maken dat wij dit ten zeerste toejuichen. Wij moeten hiervoor zelfs niet langer wachten, maar kunnen de beslissing al vandaag nemen.

Minister Coens heeft verklaard dat hij voor het secundair onderwijs geen programma's zal goedkeuren, als niet ook in de derde cyclus twee uur **lichamelijke opvoeding** wordt gegeven. Moeten wij niet vanuit alle partijen op lokaal vlak contact nemen met schooldirecties om onze zorg voor de lichamelijke opvoeding uit te drukken? Gisteren hebben wij in de wan-

delgangen min of meer afgesproken om de directies aan te zetten initiatieven te nemen die niet strikt beperkt blijven tot het wettelijk bepaald aantal uren. Collega De Groot heeft zo bijvoorbeeld gesuggereerd in het kader van de bestaande infrastructuur een soort fitnesscentrum open te stellen. Tot zover enkele suggesties die in het kader van dit debat mochten worden geformuleerd. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, de heer Caudron verwees naar gesprekken tussen onderwijsmensen, parlementsleden van alle fracties en vertegenwoordigers van HOCOLO en andere instanties.

Ook wij wensen het decreet in te dienen en wij zijn het eens met de suggestie van de heer Caudron. Inmiddels zijn wij al verheugd over de belofte van de Minister die slechts die programma's zal goedkeuren die twee uur lichamelijke opvoeding voorzien in het secundair onderwijs.

Niettemin rijst er een probleem. De zaken moeten duidelijk worden gesteld. Indien wij binnen de carcan van de 32 uren blijven, gaan wij met moeilijkheden worden geconfronteerd.

De heer De Groot deed een nuttige suggestie. In dit verband vind ik echter niets terug in het voorstel geformuleerd door de heer Caudron dat evenwel als basis mag worden gebruikt. Wij mogen de problemen niet negeren. Wij zullen slechts zeker kunnen zijn van twee of drie supplementaire uren lichamelijke opvoeding in het secundair onderwijs indien de carcan van 32 uren wordt verbroken. Collega De Groot suggereerde om tot een lessenrooster van 33 uren over te gaan. Budgettair kan dit worden opgelost indien wij de regenten en de licentiaten hiervoor aanwenden.

Indien een voorstel van decreet wordt ingediend dan moet ook worden aangewezen op welke manier de aanpassingen zullen gebeuren, zo niet blijft het louter bij intentieverklaringen.

Denys

Iedereen is het erover eens dat er veranderingen moeten worden aangebracht. Wij zijn echter beperkt in onze mogelijkheden maar het probleem van de 32 uren moet hoe dan ook worden doorbroken, zo niet zullen wij ter zake nooit zekerheid hebben.

Mijnheer Caudron, wij zijn bereid over dit punt een discussie aan te vatten. Wij hadden gehoopt dat het probleem een definitieve regeling zou hebben gekregen via het **lentedecreet**. Dat is niet gebeurd. Wij willen het niet louter houden bij intentieverklaringen, maar wensen duidelijk aan te tonen hoe de aanpassingen moeten worden gerealiseerd.

De Voorzitter : De Minister van Onderwijs heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, de suggesties van de heren Dhoore, Denys en Caudron zijn interessant. Het is dus aangewezen er ons na het reces ten gronde over uit te spreken op basis van het voorstel van decreet en van de amendementen. Thans zal ik er echter niet verder op ingaan.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Minister Coens heeft het woord, voor de ontwikkeling van zijn besluiten in verband met de algemene bespreking inzake het lentedecreet.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik zal trachten bondig en duidelijk te antwoorden.

Gezien de omstandigheden mag u dus niet verwachten dat ik inga op al de gestelde vragen. Tijdens de replieken kunnen dan eventueel nog bijkomende inlichtingen worden gevraagd. Daarvoor sta ik te uwer beschikking.

Niet louter uit beleefdheid, maar uit de grond van mijn hart wens ik de verslaggever, de commissarissen en andere personen te danken voor de tijd, de moeite en de energie die zij hebben opgebracht om deze moeilijke en omvangrijke materie door te

nemen en hun ideeën hieromtrent nadien onomwonden te formuleren. Dat gaf vaak aanleiding tot discussies, maar dat hoort bij het democratisch debat.

Ik wens drie vaststellingen te formuleren.

Ten eerste, over de grond van de zaak werd een grotere consensus bereikt dan aanvankelijk werd vermoed en dat verheugt mij. De kritiek slaat niet steeds — en dat is een eufemisme — op essentiële punten. Die consensus zal volgende week kunnen worden gehonoreerd.

Ten tweede, ik weet dat er tijdens de voorbije maanden heel wat bedenkingen werden geformuleerd omtrent dit decreet. Zouden we die kritiek niet wat kunnen relativiseren als je weet hoe gevoelig de onderwijswereld is en reageert op alle mogelijke veranderingen. Ik wil het niet minimaliseren maar op bepaalde detailpunten is die kritiek wat overtrokken geweest. De maatschappelijke druk met betrekking tot het onderwijs is niet gering en onderwijs past zich niet eenvoudig aan, zodat ik enigszins begrip kan opbrengen voor die kritiek. Wil men echter veranderingen tot stand brengen, dan moet men er zich van bewust zijn dat men op gevestigde tradities en situaties botst en dat dit altijd enig verzet oproept. Daarom is er nood aan duidelijke beslissingen en informatie. Dit geldt in eerste instantie voor de volksvertegenwoordigers, maar in het algemeen vooral de ruime onderwijswereld en de hele Vlaamse samenleving.

Het uitstekende verslag van de heer Moors, waarin alle besprekingen nauwkeurig en uitvoerig zijn weergegeven, kan als basislectuur dienen voor al degenen die zich willen verdiepen in de onderwijshervormingen die thans worden doorgevoerd.

Ten derde, dergelijke wetgeving hebben wij nog nooit tot stand gebracht en ik spreek met kennis van zaken vermits ik die evolutie gedurende vrijwel twintig jaar heb kunnen volgen, zowel als parlementslid als vanuit de Executieve. Ik durf de vergelijking maken met de schoolpactwetgeving van 1959. Toch is het anders.

Het is de uitdrukking van onze Vlaamse autonomie met betrekking tot het onderwijsgebeuren. Ik wil de visie, die aan de grondslag ligt van het decreet, in een viertal punten samenvatten.

Ten eerste, ze gaat wezenlijk uit van de nieuwe grondwettelijke bepalingen, meer bepaald artikel 17 van de nieuwe Grondwet : termen van gelijkgerechtigdheid en objectivering.

Ten tweede is er heel duidelijk een deregulering. Wij schaffen meer dan 170 nationale regels af en vervangen ze door minder dan 80 autonome Vlaamse regels. De deregulering gaat in de richting van een grotere responsabilisering in het kader van de lokale autonomie. Met die lokale autonomie zijn wij al jaren bezig, meer bepaald in het gemeenschapsonderwijs. In 1984 hebben wij het materiële en financiële beheer binnen de scholen gebracht. Met het ARGO-decreet hebben wij die autonomie tot stand gebracht, en vanaf april 1991 wordt dit ook op het lokale niveau realiteit. Nu gaan wij nog verder met een soepele werking. Dit is al per definitie het geval voor het gesubsidieerd onderwijs, maar het gaat nu nog verder, want elke vorm van betutteling wordt nu weggenomen.

Ten derde, en ik wens dit te onderstrepen, ligt er een democratische visie aan de basis. Het gaat over de inhoudelijke opvulling van de leerplichtverlenging tot 18 jaar. Dat is de wezenlijke betekenis van de vernieuwing die nu wordt voorgelegd in het kader van het secundair onderwijs, waarin ook het deeltijds onderwijs een structurele plaats inneemt. Democratisering betekent ook dat onderwijs een zaak is van iedereen. De inspraakregeling, zowel op het lokale niveau als op het centrale niveau, is des te meer noodzakelijk. Collega Van Peel heeft hier terecht op gewezen.

Collega's Bosmans en Denys zijn uitvoerig ingegaan op de VLOR. Wij hebben nu eindelijk een geëigend advies-studie-overlegorgaan voor het onderwijs. Het was niet eenvoudig om zulks tot stand te brengen, want wij zaten nog met andere instellingen

Coens

die bijzonder goed werk leveren, onder meer de SERV. Wij hebben een goed evenwicht gevonden tussen de taken en de opdrachten van de VLOR enerzijds en van de SERV anderzijds. Er werd hier ook gepleit voor de relatie tot de andere Raden, maar ik kom hier niet op terug. Ten opzichte van de Vlaamse Onderwijsraad kan ik slechts de hoop uitspreken dat men daar in staat zal zijn de eigen belangen en het eigen niveau van onderwijs te overstijgen. Vandaar dat wij ze samenbrengen in één adviserende instantie, wat wellicht het meest wezenlijke is. Wij moeten een centraal bestuur van het hele onderwijs tot stand brengen, niet alleen met betrekking tot de **onderwijspartners** zelf maar ook met betrekking tot de diverse maatschappelijke geleidingen die daarin zijn vertegenwoordigd. Wanneer ik spreek over democratisering, wil ik duidelijk zeggen dat dit niet tegenstrijdig is met de kwaliteitsbevordering. Ik heb al zo vaak moeten horen, wanneer ik iets deed voor de democratisering van het onderwijs, dat het neerkwam op een nivellering, om een afbraak van de kwaliteit. Ik bestrijd deze koppeling van ideeën. Wij moeten het onderwijs democratiseren en tegelijkertijd de kwaliteit optrekken.

De heer A. Denys : Wie zegt er dat het gaat om een nivellering ?

Minister D. Coens : Ik hoor dit zeer vaak zeggen. Ik verklaar met klem, zelfs al heeft men dit hier nu niet expliciet naar voren gebracht, dat dit decreet geen aanslag is op de kwaliteit van het onderwijs. De sleutel van de kwaliteit zit bij de leraren zelf, en niet in de wetgeving die wij maken of in de structuren die wij voorstellen. Zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit. Met dit decreet worden zij au sérieux genomen door het participatieproces waarbij zij toch als eersten betrokken zijn en waarin zij volwaardig worden opgenomen.

Voorts en ik heb dit al in het vooruitzicht gesteld, worden ook het statuut en de reffectaties nog dit jaar op decretale wijze geregeld. Wij zijn nu bezig met een financiële opwaardering van de leraren. De 6 ten honderd

die de Vlaamse Gemeenschap toevoegt aan de normale indexering, vertegenwoordigt toch een bedrag van 9 miljard, wat niet niks is. Inzake herwaardering is dat niet onbelangrijk. Wij maken een onderscheid tussen het wegwerken van anomalieën en de lineaire herwaardering.

Er zal meer aandacht worden besteed aan de navorming. Een ander belangrijk punt is de recrutering van de leraren. Hoewel wij daar niet rechtstreeks vat op hebben, hoop ik dat wij blijvend de besten kunnen overtuigen zich, in de normaalscholen of op universitair niveau, op een opdracht in het onderwijs voor te bereiden.

De inhoudelijke opleiding dient te worden versterkt, maar ook dat is niet de opdracht van de wetgever, noch van de uitvoerende macht.

Wij hebben dit decreet gerealiseerd binnen een budgettair haalbaar kader. De kostprijs ervan is verantwoord en beperkt. Voor 1991 moet hiervoor 1,2 miljard meer worden uitgetrokken, op kruissnelheid betekent dit 1,6 miljard per jaar. Vaak wordt kritiek geuit met betrekking tot het budgettaire. Alleen wanneer meer financiële middelen ter beschikking worden gesteld, kunnen bepaalde problemen worden opgelost. Er is tevens aandacht besteed aan de lastenverdeling voor de betrokkenen, ik kom daar later op terug.

Inzake het secundair onderwijs geven wij hier eenvoudig en duidelijk het kader waarin de basisvorming voor iedereen wordt verzekerd. Dit maakt een einde aan de oorlog tussen de verschillende types. Dit wordt bij decreet geregeld, steunend op grondige adviezen van de Raad van State, die nauwkeurig werden opgevolgd. Het decreet is glashelder en duidelijk voor iedereen, hoewel natuurlijk nog achterhoedegevechten kunnen worden geleverd.

Wij zullen dus de basisvorming verzekeren voor iedereen, in een beperkt aantal studierichtingen, overeenkomstig de aanleg van de jonge mensen, ermee rekening houdend dat het secundair onderwijs niet meer het einde van de studie is. De meesten zet-

ten hun studie onmiddellijk verder in het tertiair onderwijs en het zal voor iedereen noodzakelijk zijn zich geregeld bij te scholen. De basisvorming die nu in het secundair onderwijs wordt gegeven, moet dus ruim genoeg zijn opdat eenieder zich later professioneel en algemeen menselijk zou kunnen ontwikkelen. Dat is de essentie van dit decreet, het gaat niet alleen om het lesurenpakket.

Dit kader geldt vanzelfsprekend voor iedereen. Er is alleen een afwijking mogelijk met betrekking tot het aantal uren gemeenschappelijke vorming. Hetzelfde studiepeil basisvorming moet worden gegarandeerd, op basis van een geëigend, pedagogisch methodologisch concept. Individuele afwijkingen kunnen door de Vlaamse Executieve worden toegestaan.

Dit kader biedt trouwens voldoende mogelijkheden voor de realisatie van verschillende concepten, maar het geldt ook voor iedereen.

Het gevolg van dit eenheidskader is natuurlijk een objectivering, een uniformisering in de verhouding tussen leraar en leerlingen. De omkadering gebeurt dus niet langer in type-terminen. Nu heeft elke leerling, in eenzelfde situatie, recht op evenveel uren leerkracht. Dit brengt verschuivingen mee — dat is niet onbelangrijk — in bijna alle scholen van alle netten. Ik ontken dat niet. Dit zal geleidelijk gebeuren, gespreid over de hele cyclus. De eenheidsstructuur is al van toepassing in het eerste jaar.

Wij hebben rekening gehouden met alle mogelijke objectieve elementen onder meer de vrije keuze, Brussel, dunbevolkte gebieden, de BSD, herstructureringsmogelijkheden voor het gemeenschapsonderwijs enzovoort. Ter zake zal ik ook zeer duidelijk zijn en het resultaat meedelen inzake het komende schooljaar. Men heeft mij gevraagd te specificeren per net. Hoewel dit een onnauwkeurige zaak is — want in elk net heb je kleine en grote scholen — zal ik dat toch doen.

Dus voor het schooljaar 1990-1991 heeft men de volgende omkadering in uren/leerkracht. In het gemeenschapsonderwijs : min 0,11 ten hon-

Coens

derd ; in het officieel gesubsidieerd onderwijs : min 0,55 ten honderd ; in het vrij gesubsidieerd onderwijs : + 0,05 ten honderd.

Wanneer men dit in ambten omzet, betekent dit respectievelijk min 10 voor het gemeenschapsonderwijs, min 24 voor het officieel gesubsidieerd onderwijs en plus 15 voor het vrije gesubsidieerde onderwijs. Dit is dus een zeer beperkte weerslag. Door een combinatie van alle factoren in rekening te brengen en aan de hand van modellen allerhande, komt men tot een vrijwel neutrale operatie. Dit is een wonder te noemen wanneer men weet hoe verscheiden de situatie is.

Bij kruissnelheden beduidt dit dus voor het gemeenschapsonderwijs min 4,45 ten honderd, voor het officieel gesubsidieerd onderwijs min 3,17 ten honderd en voor het vrij gesubsidieerd onderwijs plus 0,58 ten honderd.

Mocht ik u nu de cijfers geven van de omkadering, met name hoeveel leerlingen per leerkracht per net, dan zou u verstoeld staan. Door de structuur zelf is er een verschil. De omkadering is nog steeds groter in het gemeenschapsonderwijs en het officieel gesubsidieerd onderwijs dan in het vrij gesubsidieerd onderwijs. Dat zijn de feiten.

Inzake Brussel kan ik zeggen dat de basiscoëfficiënten zijn verhoogd voor de tweede en derde graad en in alle richtingen met 0,1 uur/leerkracht . Dat betekent voor Brussel, conform het aantal leerlingen, 856,5 uur/leerkracht of ongeveer 42 ambten meer. Voor de dunbevolkte gebieden komt men 196,3 uur/leerkracht of tien ambten meer. Voor de BSD zal ik niet in detail treden. Structureel worden ongeveer 700 uren/leerkracht voorzien, wat 32 leerkrachten meer betekent.

Voor het gemeenschapsonderwijs hebben wij een Herstructureringsfonds opgericht omdat dit onderwijs nood heeft aan een herstructurering van het aanbod, en dat kan men niet in één jaar of in een paar jaar tijd realiseren. Ik geef hierna de cijfers voor de komende jaren, omgezet in

leerkrachten. Om de uren/leerkracht te bekomen moet men vermenigvuldigen met **22**. Voor het schooljaar 1991-1992 : plus 26 ; voor 1992-1993 : plus 72 ; voor 1993-1994 : 123 ; voor 1994-1995 : plus 258 ; voor 1995-1996 : plus 258. Daarna begint de afbouw : voor 1996-1997 : 193 ; voor 1997-1998 : 193 ; voor 1998-1999 : 129. Dan valt men terug op nul en dit betekent het einde van het Herstructureringsfonds, want dan moet de herstructurering gerealiseerd zijn.

Het aanwendingspercentage is vastgelegd rekening houdend met de denataliteit, want in plaats van op 1 oktober tellen wij op 1 februari en moeten wij de normale verrekening doen. Als men zou tellen op 1 oktober, dan zou men sowieso niets moeten aftrekken, want dan zou men de effecten van de denataliteit kennen. Dat is voor volgend schooljaar min 1,2 voor het secundair onderwijs. Daarnaast heeft men de beslissing van juli vorig jaar voor de begroting 1990, namelijk een besparing met 0,6 ten honderd, omdat wij een effect van de omkadering moesten hebben op budgettair vlak. In plaats van 0,5 moet men eigenlijk 0,625 aftrekken. In totaal is dat dus 1,8 aftrek. Het aanwendingspercentage is dus 98,2. Dat wil niet zeggen dat er zoveel ambten minder zijn, want het mechanisme is veel ingewikkelder dan dat. Inzake minumpakketten is het percentage 99,4. Tot daar wat het secundair onderwijs betreft, als belangrijkste luik van heel het lentedecreet.

Ten tweede vind ik dat het de moeite loont om even in te gaan op de vraag naar de kosteloosheid van het onderwijs. Ik weet dat in onze maatschappij de idee leeft dat onderwijs gratis is en gratis moet zijn voor iedereen, altijd en in alle omstandigheden. Vijfhonderd of duizend frank aan onderwijs betalen — althans indien de overheid dat vraagt — is veel en wordt als een probleem aangevoeld. Indien de school dat vraagt is het iets anders. Elke bijdrage die men vraagt, wordt beschouwd als een besparing. Als men vraagt wat het alternatief is, moet men ook heel duidelijk zijn, en niet iedereen is dat.

Inzake onderwijs omvat de uitgaven-

begroting vooral personeelsuitgaven ; het gaat dus voor 85 ten honderd om omkadering. Wanneer men een zekere besparing doet en men doet het niet rechtstreeks — behoudens de effecten van de denataliteit die normaal worden verrekend — op de omkadering, dan rest er alleen een besparing op de investeringen. Ik heb al gezegd dat men op het onderhoud van het patrimonium, dat voor onderwijs honderden miljarden betekent, niet veel kan besparen. De instandhouding ervan alleen vergt die hoge bedragen. Men kan evenmin besparen op de werking, integendeel, ik durf stellen dat wij nood hebben aan de versterking van de werkingskredieten voor de scholen.

Wat rest ons dan nog ? Wij moeten eventueel een beroep doen op de onderwijsparticipanten zelf. Is ons onderwijs dan kosteloos ? Ik zeg ja, en volledig, met betrekking tot het verplicht onderwijs ; ik zeg neen met betrekking tot het ander onderwijs, hoewel alleen een aanvullende bijdrage wordt gevraagd van de ouders volgens hun draagkracht. Zoals u weet — dit wordt niet gezegd en daarom wil ik het zelf duidelijk stellen — zijn de bursalen vrijgesteld. U moet weten dat dit nog maar een zeer beperkt deel van de totale reële last is.

Gemiddeld besteedt de Vlaamse Gemeenschap 150.000 frank per jaar en per leerling. Indien 1.000 frank wordt gevraagd, vertegenwoordigt dit maar een zeer kleine fractie ; wanneer wij 5.000 frank vragen is dat nóg maar een zeer kleine fractie van datgene wat alle belastingbetalers in Vlaanderen voor onderwijs opbrengen. Wat wél een probleem is, is de ontoereikendheid van de werkingskredieten. Ik heb daar trouwens al op gewezen. Thans bestaat er een geobjectiveerd systeem van indexering, wat nog niet betekent dat dit een voldoende objectivering of gelijkgerechtigdheid inzake werkingskredieten is.

Collega Moors heeft op dit gevoelig punt gewezen. Ik geef toe dat het een probleem is waardoor de scholen — en vooral de vrije gesubsidieerde sector — verplicht zijn een extra bijdrage van de ouders te vragen. Ter zake

Coens

dient nog een weg te worden afgelegd vooraleer tot gelijkgerichtigheid conform de Grondwet kan worden gekomen.

Het is dan ook normaal dat beperkte gereguleerde inkomsten, via de scholen, worden mogelijk gemaakt. Collega Neyts heeft daar trouwens over gesproken. Zowel in artikel 8 als in artikel 178 werd een systeem van gelijkgerichtigheid tot stand gebracht, met het oog op gelijkheid voor alle netten. De regels van openbare aanbesteding moeten worden gerespecteerd. Er is nog altijd een rol weggelegd voor de overheid via de ARGO enerzijds, DIGO anderzijds.

Commerciële activiteiten zijn, in de zuivere zin van het woord, niet toegestaan, evenmin als politieke activiteiten. Wel moet de mogelijkheid worden gecreëerd om normale supplementaire inkomsten voor de scholen te verzekeren. Daarvoor hebben wij een beroep gedaan op een commissie van zeven magistraten. In België zijn er waarschijnlijk geen rechtbanken waar uitsluitend zoveel magistraten

zetelen en uitspraak doen. Die commissie werd ingesteld op verzoek van de middenstandsorganisaties. Het is dus belangrijk dat wij het advies van deze magistraten volgen. Dit werd al voldoende toegelicht en verduidelijkt.

Wanneer men door de school geproduceerde goederen verkoopt, is het duidelijk dat dit alleen kan in beperkende zin, voor zover dit in het geheel van het leerplan kadert ; er kan niet op bestelling worden gewerkt en er kan geen enkele winst worden gemaakt.

Het is evident dat die commissie werkt naar analogie met de wet op het Arbitragehof.

Uit de discussie inzake dit tweede punt blijkt dat wij het beoogde doel nog niet hebben bereikt inzake de werkingskredieten voor de scholen. Er moeten wel kansen worden gecreëerd om, binnen een gereguleerd verantwoord kader, in supplementaire inkomsten te voorzien. Het is belangrijk dat de indexering voor een zekere rattrapage zorgt, maar het verschil tussen de scholen is nog zeer

reëel. Ik zal daar straks nog op terugkomen.

Vervolgens moet een verschil worden gemaakt inzake kosteloosheid wanneer het gaat over algemene vorming, beroepsopleiding en wat **supplementair** eraan wordt toegevoegd, hoe waardevol ook, bijvoorbeeld het deeltijds kunstonderwijs.

Voor alles wat buiten het normale klassieke onderwijs gebeurt, eis ik van mijn collega's een dringend overleg en coördinatie inzake het geheel van het opleidingsaanbod. Wij hebben niet alleen via onderwijs, maar ook via VDAB en middenstand opleidingsmogelijkheden onder verschillende voorwaarden. Wij moeten geld vragen. Bij de VDAB ontvangen de werklozen geld om cursussen te volgen. Dit kunnen wij niet zomaar volhouden.

Ik heb daarop al gewezen bij de bespreking van de begroting 1990 ; ik hoop dat ik op uw steun mag rekenen. Het deeltijds kunstonderwijs kreeg zoveel aandacht tijdens de commissiebesprekingen, in de openbare vergadering en daarbuiten, dat men de indruk moet krijgen dat dit een moeilijk en onoverkomelijk punt is. Ik ben het daarmee niet eens.

Het decreet dat nu wordt besproken en de uitvoeringsbesluiten moeten worden doorgevoerd.

Bij het deeltijds kunstonderwijs moet een synthese worden gemaakt van de artistieke vorming en van het aanvullend onderwijs. Dit is geen eenvoudige, maar een noodzakelijke opdracht. Immers, noch de artistieke vorming, noch het aanvullend onderwijs alleen volstaan om de wezenlijke opgave te vervullen van het deeltijds kunstonderwijs.

Het decreet dat nu wordt besproken is waardevol voor iedereen. Het komt in de plaats van wat het de facto was, met name een selectiemechanisme voor talent. Het moet echter meer zijn : het moet toegankelijk zijn voor iedereen. Dat kost natuurlijk geld, want de rem wordt opgeheven en de lasten moeten worden verdeeld onder alle betrokkenen. De kostprijs bedraagt 442 miljoen meer. De scho-

De heer J. Caudron (VU), in gesprek met PVV-Raadslid W. Van Renterghem (links), wil de lichamelijke opvoeding in het onderwijs rehabiliteren

Coens

len dragen daartoe bij via een vermindering van de werkingstoelagen, de ouders via een verhoging van het inschrijvingsgeld, de leraars door hun prestaties op het niveau van het secundair onderwijs, en de Vlaamse Gemeenschap draagt meer dan tien procent extra bij voor de democratisering van het kunstonderwijs.

Onder meer mevrouw Maes en de heer Baldewijns wezen op de nood van nog meer informatie.

Wanneer men niet alleen het decreet, maar ook de uitvoeringsbesluiten bekijkt, is heel wat geformuleerde kritiek achterhaald. De kritiek ging trouwens over uitvoeringsbesluiten, zelden over het decreet zelf.

De uitvoerende overheid heeft als opdracht een evaluatie te maken. Ik ben daartoe bereid en ik zal de Vlaamse Raad geregeld daarover inlichten en bij de discussie betrekken.

Het corollarium is de hervorming van het hoger kunstonderwijs en de herziening van de cumulregeling.

De heer Denys had het over de participatieregeling in het gesubsidieerd onderwijs. Dit is niet hetzelfde en zelfs niet vergelijkbaar met het systeem van medebeheer in het gemeenschapsonderwijs. Het is totaal iets anders.

De heer A. Denys : Dit principe bestaat nochtans wel in de ondernemingswereld.

Minister D. Coens : Mijnheer Denys, is er een ondernemingsraad in de openbare besturen ? U kent toch de wet op het bedrijfsleven. De ondernemingsraden en de comités voor veiligheid en gezondheid verschillen in de particuliere bedrijven duidelijk van die in de overheidsbedrijven. De wetgeving is totaal verschillend.

De heer A. Denys : Niet wat de impact betreft.

Minister D. Coens : Het gemeenschapsonderwijs is het onderwijs van de gemeenschappen, honderd ten honderd gefinancierd door de gemeenschappen. Vanuit het politiek

akkoord hebben wij een systeem van rechtstreeks medebeheer op het lokaal niveau. Dit is totaal verschillend van het vrij initiatief.

De heer A. Denys : Het vrij onderwijs wordt toch ook gefinancierd met geld van de gemeenschap.

Minister D. Coens : Niet voor honderd procent, ik zal de verschillen straks geven.

Dit is totaal verschillend van het vrij initiatief, ook van het officieel gesubsidieerd vrij onderwijs waar de gemeente de inrichtende macht is, een aanbod doet van onderwijs onder bepaalde voorwaarden en naar gelang van de omstandigheden subsidies ontvangt. Alleen de inrichtende macht is verantwoordelijk en niemand anders. De **onderwijsparticipanten**, ouders enzovoort, kunnen worden betrokken bij de participatie maar niet bij het medebeheer. Dat is een wezenlijk verschil.

Wat brengen wij hier in ? In ieder geval geen lege beurs. Het proces dat nu start met leraren en ouders met betrekking tot de aanwending van het lestijdenpakket, zal inhoudelijk door de schoolraad worden opgevuld. Dit bestaat nu nog niet. Wij zullen dit onderwerp nog ter sprake brengen in de Vlaamse Raad — en dit staat ook in het verslag vermeld — en wordt pas op 1 september 1991 van kracht. Ik voeg eraan toe dat op het nationale vlak de wetgeving zou moeten worden gewijzigd wat deze regeling betreft. Inderdaad, de wetgeving inzake ondernemingsraden is niet toepasselijk in het onderwijs. Dat is totaal anders. Hieromtrent wordt trouwens met de nationale overheid overleg gepleegd ten einde tot een aangepaste wetgeving te komen. Hierbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen de regeling werkgever-werknemer enerzijds en het totale schoolbelang anderzijds ; het is inderdaad niet alleen een zaak van werkgevers en werknemers. **Decretaal** zal altijd in een regeling worden voorzien, gezien de eigenheid van het onderwijs en het eigen pedagogisch concept.

Wat de Brusselse problematiek betreft, wil ik pleiten voor openheid en

niet voor een verkrampde situatie vanuit Brussel tot het verkrijgen van een bevoorrechte situatie. Dit geldt eveneens voor Vlaanderen in verband met de uitzonderingen die voor Brussel worden gemaakt. Ik meen dat het verantwoord is in specifieke regelingen voor het Nederlandstalig onderwijs te Brussel te voorzien. Ik zie dat vooral in een structurele versterking van het onderwijsaanbod. Dit werd opgenomen in het **lentedecreet** en collega Garcia vergist zich daarin volkomen, wanneer hij stelt dat dit een gemiste kans is.

In dit decreet wordt in de volgende bepalingen voorzien.

Ten eerste, voor het voltijds secundair onderwijs, verhoging van het aantal uren-leraar voor Brussel ; ten tweede, andere normen in het beroepssecundair onderwijs, achttien leerlingen in de plaats van vijftientig als minimumaantal ; ten derde, voor het deeltijds kunstonderwijs een 30 ten honderd hogere omkadering ; ten vierde, voor het hoger onderwijs afwijkingen op de **rationalisatienormen**, zowel voor het hoger onderwijs van het korte type, als voor het aanvullend secundair beroepsonderwijs ; ten vijfde, het lestijdenpakket in het basisonderwijs, dat reeds fundamenteel verschillend was.

Ik voel mij ongelukkig wanneer men die realiteit niet wil onderkennen. Ik kan u ter zake de cijfers geven. Weet u dat in het basisonderwijs in Brussel 15 leerlingen evenveel omkadering krijgen als 26 leerlingen in Vlaanderen ?

Mevrouw N. Maes : Wat gebeurt er dan wanneer er maar 14 zijn ?

Minister D. Coens : Er gelden nog altijd normen, ook voor Brussel. Minimaal of extra, zoveel men wil, maar in elk geval zijn er normen. Wij kunnen geen normloosheid installeren, ook niet in Brussel.

Voor Brussel is het ook duidelijk dat voor de 19 gemeenten, waarvan ik uit informatie op het terrein weet dat de nood bestaat tot recrutering uit de rand. Indien wij het enkel zouden moeten stellen met de Nederlandstaligen uit Brussel, zouden wij niet veel scholen voldoende kunnen bevolken.

Coens

Het is misschien gevaarlijk — maar ik meen wat ik zeg — dat het Nederlandstalig onderwijs in de 19 Brusselse gemeenten moeilijk zal overleven, zelfs met al die extra-voorzieningen wanneer het alleen en uitsluitend beroep kan doen op de Nederlandstaligen in de 19 gemeenten. Er zal niet enkel uit de rand voeding moeten komen, maar ook van de anderstaligen in Brussel, meer bepaald van de migranten. Wij staan daar voor een integratie, en ik denk dat ik een dergelijk standpunt namens alle democratische partijen mag vertolken. Het is best dat er ter zake een verstandhouding is tussen alle diverse partijen.

Naar aanleiding van de interventie van collega Garcia, die op dit ogenblik niet aanwezig is, denk ik dat ik het goed voor heb ; indien dat niet zo is, gelieve het dan te zeggen. Het Vlaams onderwijs en de Vlaamse Gemeenschap in Brussel kunnen zich toch niet als een derde of een vierde gemeenschap in ons land opstellen. Dat is toch niet de bedoeling. Het gaat hier toch om een eigen gewest met eigen bevoegdheden. Ik denk dat het niet overbodig is daarop te wijzen. Ik weet dat mevrouw Neyts en andere Brusselse collega's daarover hetzelfde denken.

Ik heb evenwel soms de indruk dat een aantal leden impliciet er voorstander van zijn dat Brussel een volwaardig gewest zou zijn. Ik dacht dat dit — en indien het niet zo is zeg het mij dan, dan weten we van mekaar waarvoor wij staan — niet het geval is.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Wat denkt u eigenlijk dat u in 1988 heeft goedgekeurd voor Brussel, tenzij een volwaardig statuut ? Ik zal daarop straks in mijn repliek terugkomen.

Minister D. Coens : Maar geen derde gemeenschap.

Mevrouw A . M . Neyts-Uyttebroeck : Maar alleszins wel een derde supergewest.

Minister D. Coens : Ik zal straks graag naar uw repliek luisteren.

Over het onderwijs voor sociale promotie spreekt men alsof dit onderwijs

zijn einde nadert, terwijl het op spectaculaire wijze groeit. Immers, dit is in tien jaar tijd met 50 procent toegenomen. Het aantal leerlingen is van 90.000 naar 140.000 gestegen. Dat aantal zal niet verminderen omdat de behoefte eraan groot is en het onderwijs voor sociale promotie dermate is uitgebouwd dat het onvervangbaar is in het geheel van opleidings- en scholingsmogelijkheden. Het onderwijs sociale promotie krijgt enkel een ander uitzicht aangezien het secundair niveau van het OSP door de verlenging van de leerplicht tot 18 jaar niet meer gelijk op dat van enkele jaren geleden. Daarenboven zal het niveau hoger onderwijs in het onderwijs sociale promotie nog aan belang toemen.

Wij hebben nood aan een totale hervorming — wij zijn daar trouwens al mee bezig — van dit onderwijs. Een inhoudelijke, programmatorische, coördinerende herdefiniëring van dit onderwijs moet nog gedurende deze zittingstijd worden doorgevoerd. Men zal ook personen uit het bedrijfsleven moeten aantrekken om op de praktijk gebaseerde lessen te geven.

Het invoeren van een inschrijvingsgeld hoeft geen reden tot ongerustheid te zijn. Wij moesten ongeveer 100 miljoen besparen op de inschrijvingsgelden en op het aanwendingspercentage — dit bedraagt nu 96 ten honderd — terwijl bestaansminimumtrekkers, leerplichtigen, uitkeringsgerechtigde werklozen, mindervaliden en werkzoekenden in een beroepsgerichte opleiding zijn vrijgesteld van inschrijvingsgeld. Wij hebben heel wat tijd en aandacht besteed aan het probleem. Dat heeft geresulteerd in een inschrijvingsgeld van ongeveer 10 frank per lesuur en per week voor degenen die niet behoren tot de bovengenoemde categorieën.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Minister, ik formuleer een heel uitdrukkelijke wens. Kan men, vermits de bovengrens elders op 3.000 frank is vastgesteld, hier niet hetzelfde bedrag aanvaarden ?

Minister D. Coens : Dat gaat nu niet. Wij hadden de opdracht om 200 miljoen te realiseren.

Mevrouw N. Maes : Is dat ook een bovengrens ?

Minister D. Coens : Neen, dat is een minimum. Wij zullen onze intentie realiseren.

Men stelt de feiten toch wel uitzonderlijk voor. Ik wijs erop dat 55 % van alle studierichtingen die het OSP inricht minder dan vier uur per week bedragen. Meer uren per week voor een studierichting is de uitzondering. Maar ik ga daar nu niet op in.

Ik wens nog een woord te zeggen over de evaluatie per net. Het is toch wel opmerkelijk dat men nog altijd het onderwijs beoordeelt vanuit de netten. De realiteit is dat 70 ten honderd van het onderwijs in Vlaanderen katholiek is. Het is jammer dat Mevrouw Neyts niet aanwezig is. Ik richt mij dus tot de heer Denys. Sprekers van de PW hebben het nagenoeg niet gehad over het vrij gesubsidieerd onderwijs, in tegenstelling tot een paar partijen. Wel was er aandacht voor de ARGO, het gemeentelijk onderwijs en enkele zeer belangrijke innoverende Steinerscholen enzovoort. Aan de realiteit van de 70 ten honderd werd niet in diezelfde mate aandacht besteed. Ik kan dat wel onderkennen, ik doe dat graag en positief, in de evolutie bij voorbeeld bij collega Baldewijns, woordvoerder van de SP. Het is jammer dat de heer Denys momenteel niet luistert want dit is rechtstreeks tot hem gericht. Ik zal echter niet herhalen wat ik heb gezegd rekening houdend met het tijdschema in de Vlaamse Raad. (*Onverstaanbare onderbreking van de heer Denys*)

Wat het ARGO betreft, ik ben daar positief bij betrokken. Samen met de collega's uit de meerderheidspartijen onderken ik de positieve mogelijkheden van het decreet. Zij zullen het zelf moeten waarmaken inzake de soepele werking, de gewaarborgde financiering en de herstructurering in het licht van de vrije keuze. Dit zijn onbetwistbaar positieve zaken.

Inzake het officieel gesubsidieerd onderwijs hoop ik dat men hier niet aan

Coens

een uitverkoop wil doen. Collega Vermeiren heeft daar ook over gesproken, terwijl er intussen een aanbod is voor de uitverkoop van het gemeentelijk onderwijs in Zaventem. Ik wens dit echter even algemeen te stellen. Wat is nu eigenlijk de rol van de gemeente inzake het onderwijs ? Ik geloof in deze belangrijke rol. Deze is overigens kwantitatief volwaardig, minstens evenwaardig aan die van het gemeenschapsonderwijs. Het zal u niet onbekend zijn dat het op een uitstekende wijze de lokale noden vertolkt. De gemeenteraad is de inrichtende macht inzake het beheer, de verantwoordelijkheid, de bereikbaarheid en democratisch opzicht. Er zijn weinig instellingen die zo democratisch zijn als de gemeenteraad. Hij is de uitdrukking van datgene wat leeft in een lokale gemeenschap. Ik denk dat er specifieke mogelijkheden zijn voor dit onderwijs. Dit is een algemeen debat inzake de rol van het eigen gemeentelijk onderwijs. Die is niet gelijk als die van ander onderwijs en niet zo maar gelijk aan het gemeenschapsonderwijs of het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Die andere vrije gesubsidieerde instellingen waarvan sommige veel aandacht krijgen, hebben ook een interessante rol te vervullen in het geheel van het onderwijs. Het is nu echter eenmaal zo dat het vrij onderwijs meer dan twee derde van het schoolgaand publiek heeft, ook in Vlaanderen. Het publiek geeft het vertrouwen aan het katholiek onderwijs. Dat is heel belangrijk. Dat is niet zo maar gelijk te stellen met politieke partijen of wat dan ook. (*Onverstaanbare onderbreking door de heer A. Denys*) Ik zeg dat het gaat om de andere vrije niet katholieke instellingen. Dat is heel belangrijk.

De heer A. Denys : Ja, maar ze mogen niet meespelen.

Minister D. Coens : U moet eens het kwalitatief belang ervan onderstrepen.

De heer A. Denys : Ik vraag enkel of zij kunnen worden vertegenwoordigd in uw Vlaamse Onderwijsraad. Wij vragen één vertegenwoordiger.

De heer C. Moors : Het zou correcter zijn als de inrichtende machten vertegenwoordigd zijn op basis van het aantal leerlingen.

Minister D. Coens : Dat is democratisch.

De heer C. Moors : Dan kan men ook in het gesubsidieerd onderwijs die variaties volgens hun karakter inbouwen. Om politieke redenen doet men echter een verdeling in het gemeenschapsonderwijs en officieel gesubsidieerd onderwijs enerzijds en het vrij gesubsidieerd onderwijs anderzijds. Het vrij gesubsidieerd onderwijs een andere verdeling van vertegenwoordiging opleggen betekent de vertegenwoordiging voor het vrij gesubsidieerd katholiek onderwijs nog meer benadelen. Als u daarvoor echter pleit, neem dan als basis het leerlingenaantal. Dat is een meetbaar gegeven.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik besluit, zodat de leden nog de tijd hebben voor een repliek, mochten ze dat nodig vinden. Het Lentedecreet brengt houvast voor het hele Vlaamse onderwijsbestel, al moeten we wel in het najaar nog een decreet voor de universiteiten goedkeuren. Mijn antwoord kon kort zijn, omdat alles in het verslag staat. Ik ben ervan overtuigd dat dit decreet een antwoord biedt op de maatschappelijke dynamiek, tegemoet komt aan de taakverbreding van het onderwijs en aan de sanering die nodig is voor elk net. Het is het eindpunt van een diepgaand en langdurig overleg gestart in de herfst van vorig jaar. Het is een manifestatie van onze eigen Vlaamse autonomie. Wij moesten inderdaad de hele onderwijswetgeving herschrijven, omdat in de nationale wetgeving een immobilisme was ontstaan ingevolge de tegengestelde visies van de gemeenschappen van dit land. Met dit decreet krijgt ons onderwijs, dat overigens al zeer goed is, een volwaardige plaats in Europa. Wij staan al aan de spits inzake onderwijs. Hopelijk maken al degenen die bij het onderwijs betrokken zijn er nog iets beters van. Dit decreet zal daar zeker een hefboom toe zijn. (*Applaus bij CVP, VU en SP*)

De Voorzitter : Mevrouw Neyts-Uytbroeck heeft het woord.

Mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, sommigen onder u hebben zich naar verluidt publiekelijk verbaasd over het feit dat ik hier soms niet aanwezig ben. Of is mij dat verkeerd medegedeeld ?

Mijn verdwijningen zijn in feite te wijten aan het feit dat in de vergaderzaal van de Senaat een openbare vergadering plaats vindt van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad die dankzij uw goede zorgen, collega's, werd verkozen en zeer uitgebreide bevoegdheden heeft. En ik moet daar namelijk een vraag stellen aan één van de vele ministers die het Brusselse Gewest rijk is. Gelukkig heeft die Raad zoveel te doen dat ik er even tussenuit kan om hier een repliek te geven.

Dit gezegd zijnde, geef ik toe dat de Minister een aantal concrete antwoorden heeft gegeven. Hij heeft – en dat is zeer belangrijk – de impact toegelicht van het geleidelijk invoeren van het éénheidstype in scholen die vroeger een ander type hadden. Hij heeft ook de impact toegelicht van de geleidelijke overgang over zes jaar gespreid, van VS0 met zijn talrijke opties en zijn ruime omkadering naar het éénheidstype. De Minister heeft toegegeven dat dit inderdaad tot een reductie van de omkadering zal leiden en dat het gemeenschapsonderwijs tot en met het jaar 2000 gebruik zal kunnen maken van een als het ware sinusoidaal evoluerend Herstructureringsfonds, als u begrijpt wat ik wil zeggen ! Mijnheer de Minister, ik had een zeer concrete vraag gesteld over de aanwendingspercentages. U hebt ons een antwoord gegeven. Voor het secundair onderwijs is dat 98,2 ; voor de minimumpakketten 99,4. Ik stel een klein verschil vast dat niettemin een daling inhoudt.

Minister D. Coens : U moet daarbij rekening houden met een denataliteitsberekening en met een besparingsbeslissing van 0,6 van vorig jaar.

Mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck : Ik heb dat zorgvuldig genoteerd, mijnheer de Minister, zoals het hoort

Neyts-Uyttebroeck

hoort. Wij komen uit op wat ik heb gezegd. Ik heb trouwens niet gezegd dat dit een dramatische vermindering is. Ik heb enkel gezegd dat het er wel degelijk een is.

In mijn repliek wil ik uitgebreid ingaan op de onderwijssituatie in Brussel. Mijnheer de Minister, u heeft een oproep gedaan opdat wij die niet met verkramptheid zouden benaderen. Als er nu iets is waarvan men mij niet kan beschuldigen dan is het wel van Brusselse verkramptheid. Dat neemt niet weg dat die situatie mij wel degelijk zeer bekommert omdat zij — ik meen dat we het daarover allemaal eens zijn — zelf de substantie is van de Vlaamse aanwezigheid en van de Vlaamse Gemeenschap te Brussel. Ze is tegelijk meer dan dat. Het is omdat ze meer is dan dat, dat ze onze bijzondere zorg verdient. Zij vertegenwoordigt de voorpost van het Vlaamse culturele en intellectuele leven in Brussel. En Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen.

Het is juist, mijnheer de Minister, dat een aantal Brusselse onderwijsinstellingen ver buiten Brussel recruterend. Dat geldt zeker voor alle types van het hoger onderwijs, of het nu gaat om het korte type of het lange type, en het universitair onderwijs. Dat is ook tot op zekere hoogte waar voor het basis- en het secundair onderwijs.

Ikzelf heb u uitgelegd hoe dat vroeger nog veel meer het geval was en hoe het de uitbouw is geweest van het aanbod in de verschillende netten in de rand rond Brussel en ook verder, die de recrutering voor een stuk heeft doen opdrogen. Die uitbouw was een goede politieke optie. Ik heb gedurende enkele jaren les gegeven aan het Koninklijk Atheneum te Zaventem dat oorspronkelijk een middelbare school was. Het spreekt vanzelf dat de leerlingen die de volledige secundaire cyclus daar kunnen doorlopen, opgehouden hebben zich naar een atheneum te Leuven of te Brussel te begeven, wat daarvoor wel het geval was. Niet alleen te Zaventem heeft men de middelbare school omgevormd tot koninklijk atheneum. Men heeft dat in nog vele gemeenten rond Brussel gedaan. Het vestigen

van volwaardige onderwijsinstellingen in de gemeenten rond Brussel heeft plaatsgehad vanuit een voluntaristische benadering om het Vlaamse karakter van heel het gebied te accentueren en te verstevigen. Men wou aan de jongeren de kans geven volwaardig Nederlandstalig onderwijs te volgen in hun eigen gemeente.

Dat was ook ingegeven door de vrees van sommigen voor besmetting door het Frans ingevolge een voortdurend contact met Franstaligen. Die uitbouw was terecht want ik ben ervan overtuigd dat hij heeft bijgedragen tot het stevig verankeren van die gemeenten in de Vlaamse Gemeenschap.

Het is dezelfde bekommernis die u en ons ertoe moeten leiden even waakzaam te zijn voor het Brussels onderwijsaanbod. Zoals ik al heb gezegd in mijn uiteenzetting van gisteren herhaal ik dat wij geen luxe-paardjes zijn die een speciaal regime behoeven omdat wij toevallig in de hoofdstad wonen. U hebt Brussel tot hoofdstad uitgeroepen en moet er dan ook voor zorgen dat binnen die hoofdstad de Vlamingen die daar wonen en werken er ook kunnen studeren, zodat die intellectuele en culturele substantie verder kan blijven bestaan. Dat moet de hoofdbekommernis zijn.

Vanuit die hoofdbekommernis hebben verscheidene collega's — en niet alleen Brusselaars, maar als zij er niet mee zouden beginnen wie zou het als eerste verwoorden — gepleit voor een rustpauze, voor een moratorium. Laat het toch gedaan zijn met bedreigingen van samenvoegingen, van verlies van klassen, van verlies van ambten, van de vrees dat eventueel bepaalde studierichtingen moeten worden afgebouwd. Gun ons toch een rustpauze.

Mijnheer de Minister, op 20 juni jonstleden is een rondschrĳven van u, met referte nummer 020/CDG/23/24/HVADC/90/B, in de Brusselse basisscholen aangekomen. In die circulaire wordt vermeld dat de aanwendingspercentages voor de kleuterklassen — dus in het aantal uren dat men kan aanwenden voor de kleuterklassen — 99,4 ten honderd is

en voor de lagere klassen 98,2 ten honderd. Het is juist dat in Brussel de verdubbelingsnormen — ik noem ze liever zo dan ze splitsingsnormen te noemen — bijzonder laag zijn. Men kan een tweede klas vormen, een tweede ambt inschakelen vanaf de vijftiende leerling. Bij het wegvallen van de vijftiende leerling valt het tweede ambt en dus de klas weg. Dit aanwendingspercentage van 98,2 ten honderd is geen probleem voor de middelgrote basisscholen in het Brussels.

Men zegt mij dat er wel een heel groot probleem is voor de kleine schooltjes en dat het een enorm probleem is voor de scholen met verspreide vestigingen, omdat men per vestiging moet tellen.

Uit een eerste vergadering van directies is gebleken uit de cijfers die werden opgesteld naar aanleiding van die circulaire dat een vijftiendigtal klassen kunnen wegvallen. Ik heb dat vanmorgen vernomen en wens het ter discussie aan te brengen. Als dat juist zou zijn — wij kunnen alleen maar hopen dat het overdreven blijkt te zijn — is er geen sprake van een moratorium of een rustpauze.

Mijnheer de Minister, dit mag niet gebeuren, niet omdat een Brusselse klas zoveel meer waard zou zijn dan een klas ergens anders, maar wel omdat hierdoor een aantal Vlaams-Brusselse onderwijsinstellingen problemen zullen kennen en opnieuw meer moeite zullen hebben om te overleven. Het is dan natuurlijk gemakkelijk ons te bezweren toch maar niet verkramp te zijn.

Uit andere scholen komen berichten over hun vrees een groot aantal lessen te verliezen ingevolge de invoering van het eenheidstype, maar wij mogen niet verkramp zijn. Niet alleen mogen we niet verkramp zijn, we moeten er over waken dat wij niet de waarschijnlijk constitutionele conclusie trekken uit datgene wat u zelf, de meerderheid, hebt tot stand gebracht : een apart Brusselse institutionele organisatie, met alles erop en eraan, en nog een beetje meer. U hebt het goedgekeurd, en u zegt tegen ons dat u vreest dat wij evolueren

Neyts-Uyttebroeck

naar een derde gemeenschap. U zegt dat u dat niet wil, u zal dat verhinderen, ook al moeten wij het gelag daarvoor betalen.

Mijnheer de Minister, dat is één van de vele redenen waarom wij niet overtuigd zijn door uw antwoord.

De heer H. Suykerbuyk : U houdt een pleidooi voor een vierde Gemeenschap.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Neen, ik pleit niet voor een vierde gemeenschap. Ik raad u aan een kijkje te gaan nemen in de Senaat. Daar zetelt een volwaardige Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 75 leden plus 8 plaatsvervangers, 64 plus 5 plaatsvervangers aan Franstalige kant, 11 plus 3 aan Nederlandstalige kant. (*Applaus bij het Vlaams Blok*) U hoeft daarvoor niet te applaudiseren, ik betreur de situatie te veel om daar een applaus voor te geven.

In die wet, de institutionele basiswet, wordt uitdrukkelijk — en ik heb daarvoor gewaarschuwd, maar ik behoor natuurlijk maar tot de oppositie — bepaald dat op basis van de dubbele meerderheid per taalgroep, men kan verordeningen treffen, ook inzake culturele materies, wanneer men maar besluit dat ze van gemeenschappelijk belang zijn. Dat staat er met zo veel woorden in.

Met andere woorden, de institutionele mogelijkheid om een derde gemeenschap te creëren, hebt u zelf in die wet ingeschreven. En dan maar aan ons zeggen : niet doen. Heel de discussie die normaliter hier niet moet worden gevoerd, maar die een rechtstreeks effect heeft op de Brusselse situatie, heel de discussie over Franstalige Gemeenschap, Waalse Gewest, kan ook onvermoede institutionele gevolgen hebben. Ik verheug mij daar niet over, integendeel. Ik vind het alleen een beetje gemakkelijk om enerzijds de bijzondere wetten goed te keuren met al de gevolgen vandien, en anderzijds aan ons te zeggen niet verkrampt te zijn, geen derde gemeenschap te maken. Dat is niet fair en dat is vooral niet coherent.

Minister D. Coens : De voorzieningen voor Brussel werden toegekend. Ik zal de optelsom maken — wij hebben nu niet de tijd — en de omkadering vergelijken in elk niveau, Brussel Vlaams ten opzichte van de rest van Vlaanderen.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Mijnheer de Minister, ik heb zelf gisteren de artikelen opgesomd in het ontwerp van decreet waarin de bijzondere maatregelen zijn opgenomen. Ik erken dat, maar men beweert dat alleen al ingevolge het spelen van de aanwendingspercentages misschien 25 klassen in het basisonderwijs zouden kunnen wegvallen.

Minister D. Coens : Dat zal overal zo zijn. Ik ben wel voor een bijzondere regeling, maar niet voor een apartheidssysteem voor Brussel, dat kan niet.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Mijnheer de Minister, indien u bereid zou zijn te overwegen om bij voorbeeld inzake het deeltijds *kunstonderwijs* uw maatregelen te moduleren.. .

Minister D. Coens : Er is voorzien in een modulatie, 30 ten honderd extra omkadering.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Ik weet dat, maar het zou minder gecompliceerd zijn en efficiënter om het inschrijvingsgeld te laten zoals het is. U wil dat echter niet, en u mag die opinie hebben, ik heb de mijne. U hebt gezegd dat dit de goede manier is voor het Vlaams Brusselse onderwijs om ervoor te zorgen dat het aanbod kwaliteitsvol kan blijven, maar dan moeten er wel voldoende instellingen en klassen zijn.

De heer C. Moors : Het lager onderwijs heeft terecht een voorsprong. De voorgestelde maatregelen brengen inderdaad problemen met zich. Ik kom uit een plattelandsstreek. Van de 116 gemeenten van vóór de fusie hebben er 49 geen lager onderwijs meer en 45 geen kleuteronderwijs. Het is geleidelijk aan verdwenen. Ook deze gemeenten hebben problemen met de aanpassing van de coëfficiënt. Als wij op 25 leerlingen er één verliezen, verliezen we een leer-

kracht. In Brussel bedraagt de norm slechts 15 leerlingen per leerkracht.

Ik ben niet gekant tegen deze voorsprong, integendeel, maar we moeten er ons van bewust zijn dat ook andere streken het niet altijd gemakkelijk hebben.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Ik heb er enkel op gewezen dat men geregeld verklaart dat men Brussel niet loslaat. Ook volgende week zal dit weer met veel kracht *vanop* diverse podia worden gezegd. Wij moeten dan ook oog hebben voor de specifieke resultaten van algemene maatregelen voor Brussel of het nu gaat om aanwervingspercentages of om iets anders. Mij verontrust vooral dat ik de indruk krijg dat de bereidheid om dat te doen niet altijd even groot is. Dit is jammer.

Ik ontken niet dat er inspanningen werden gedaan. Ik zou veel liever hebben dat die bijzondere *inspanningen* er niet nodig waren, omdat de situatie zo ideaal was, maar dat is nu eenmaal niet het geval. Ik wil alleen dat men voor het Vlaamse culturele, intellectuele en onderwijsleven te Brussel eenzelfde zorg aan de dag legt als men destijds had voor de uitbouw ervan in de rand rond Brussel. (*Applaus bij PVV en VU*)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten,

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-II.

De tekst aangenomen door de Commissie wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 59bis, § 2, 2° van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

Voorzitter

TITEL I

Werkingsmiddelen

HOOFDSTUK 1

Organieke regeling

Artikel 2

§ 1. De werkingmiddelen van enerzijds het gemeenschapsonderwijs en anderzijds het gesubsidieerd onderwijs worden jaarlijks bepaald door de in de begroting van het vorige begrotingsjaar bedoelde bedragen voor werkingmiddelen te vermenigvuldigen met de aanpassingscoëfficiënten A1 en A2, die als volgt worden berekend :

$A1 = 0,6 + 0,4 (I_{ln1}/I_{ln0})$, waarbij

— I_{ln1} gelijk is aan het aantal regelmatige leerlingen van het voltijds onderwijs van respectievelijk het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs op 1 februari van het voorgaand schooljaar ;

— I_{ln0} gelijk is aan het aantal regelmatige leerlingen van het voltijds onderwijs van respectievelijk het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs op 1 februari van het voorlaatste schooljaar.

Voor de vaststelling van deze verhouding wordt geen rekening gehouden met de leerlingen van het onderwijs voor sociale promotie en het deeltijds onderwijs. Voor het hoger onderwijs wordt onder regelmatige leerlingen begrepen de studenten die in aanmerking komen voor de financiering, zoals gedefinieerd in uitvoering van artikel 9bis van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs. In afwijking op de hiervoor bepaalde data van 1 februari

— wordt in het kleuteronderwijs rekening gehouden met de gemiddelde aanwezigheid gedurende de bedoelde volledige schooljaren ;

— wordt in het lager en het secundair onderwijs, voor het bepalen van het totale bedrag aan werkingmiddelen voor het dienstjaar 1991, reke-

ning gehouden met het aantal leerlingen op 1 oktober van bedoelde schooljaren.

$A2 = 0,4 (c1/c0) + 0,6 (Ik1/Ik0)$, waarbij

— $c1/c0$ gelijk is aan de verhouding tussen de geraamde index van de consumptieprijzen op het einde van het volgende begrotingsjaar en de geraamde index van de consumptieprijzen op het einde van het lopende begrotingsjaar ;

— $Ik1/Ik0$ gelijk is aan de verhouding tussen de geraamde index van de eenheidsloonkosten einde volgend begrotingsjaar en de geraamde index van de eenheidsloonkosten einde lopend begrotingsjaar .

De parameters 0,4 en 0,6 gelden minstens voor vier jaar.

§ 2. De bij toepassing van § 1 verkregen kredieten worden voor het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs vermeerderd met hun respectief aandeel in de 37,5 ten honderd van de jaarlijks vrijkomende loonkost door de toepassing van het koninklijk besluit nr. 296 van 31 maart 1984 betreffende de leden van het meesters-, vak- en dienstpersoneel van de Rijksinrichtingen. Het respectievelijk toe te kennen aandeel in deze vrijgekomen loonkost wordt bepaald naar rata van het aantal regelmatige leerlingen van het voltijds onderwijs.

De bij toepassing van § 1 verkregen kredieten worden daarenboven ten behoeve van de onderwijsinstellingen van het gesubsidieerd gewoon basisonderwijs verhoogd met :

— 75 miljoen in het begrotingsjaar 1991 ten opzichte van het voorafgaande begrotingsjaar ;

— 75 miljoen in het begrotingsjaar 1992 ten opzichte van het begrotingsjaar 1991 ;

§ 3. De Vlaamse Executieve bepaalt de datum waarop deze regeling mede van toepassing wordt op het deeltijds kunstonderwijs.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„A. In § 1 op de eerste regel na de woorden „De werkingmiddelen” de woorden „ , exclusief de lonen van het vastbenoemd meesters-, vak- en dienstpersoneel, ” invoegen. ”

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„B. In § 1 op de zevende regel de cijfers „0,6 + 0,4” vervangen door de cijfers „0,2 + 0,8”.”

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„C. In § 1 op de tweeëndertigste regel de cijfers „0,4 (c1/c0) + 0,6” vervangen door de cijfers „0,5 (c1/c0) + 0,5”.”

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„D. In § 1 de laatste zin vervangen door de volgende bepaling :

„De parameters in de indexatieformule A1 en A2 gelden voor vier jaar. Voor het Gemeenschapsonderwijs worden de jaarlijkse middelen voor het vastbenoemd meesters-, vak- en dienstpersoneel bepaald volgens de parameters die gelden voor de lonen voor de overheidssector, zoals jaarlijks vastgesteld in de begrotingsinstructies.”

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„E. In § 2 het tweede lid vervangen door wat volgt :

„De bij toepassing van § 1 bekomen enveloppes worden voor de onderwijsinstellingen van het gesubsidieerd basisonderwijs in 1993 verminderd met 300,0 miljoen ten opzichte van 1992.”

De stemmingen over artikel 2 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 3

§ 1. Het bij toepassing van artikel 2 verkregen bedrag aan werkingmid-

Voorzitter

delen voor het gemeenschapsonderwijs, verminderd met 50 ten honderd van de loonkost die jaarlijks vrijkomt door de toepassing van het koninklijk besluit nr. 296 van 31 maart 1984 betreffende de leden van het meesters-, vak- en dienstpersoneel van de Rijksinrichtingen en verminderd met de loonkost van het statutaire meesters-, vak- en dienstpersoneel wordt jaarlijks toegekend aan de ARGO in uitvoering van artikel 51, § 1, 1° van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs.

0 2. In het gesubsidieerd onderwijs zijn de werkingstoelagen per onderwijsinstelling of per internaat gelijk aan het resultaat van de vermenigvuldiging van de geldwaarde per punt achtereenvolgens met het puntengewicht van de leerling, student of internaat en met het aantal regelmatige leerlingen, studenten of internen van deze instelling of internaat.

Het puntengewicht per leerling, student of interne wordt vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Executieve.

Bij het vaststellen van het puntengewicht kan de Vlaamse Executieve rekening houden met het onderwijsniveau, de onderwijsvorm, de studierichting, het type, de optimale klasgrootte en de benodigde middelen voor het verstrekken van het onderwijs.

De geldwaarde per punt is gelijk aan de verhouding tussen de bij toepassing van artikel 2 verkregen totale werkingstoelagen voor het gesubsidieerd onderwijs, verminderd met de krachtens artikel 32, § 2, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving aan de gesubsidieerde internaten toe te kennen forfaitaire bedragen en het totaal aantal te verdelen punten waarbij dit totaal te verdelen punten wordt verkregen door, per categorie het aantal regelmatige leerlingen, studenten of internen te vermenigvuldigen met het puntengewicht van deze leerling, student of interne en door vervolgens de som te

maken van het per categorie verkregen aantal punten.

Voor het vaststellen van het totaal puntengewicht wordt voor het schooljaar 1990-1991 voor het buitengewoon-, secundair- en hoger onderwijs (volledig en beperkt leerplan) rekening gehouden met het aantal leerlingen op 31 januari 1990. Voor het lager onderwijs is de tellingsdatum voor het schooljaar 1990-1991, 1 februari 1990.

- Aangenomen.

Artikel 4

Teneinde het gemeenschapsonderwijs in staat te stellen zelf in het eigenaarsonderhoud van zijn gebouwen te voorzien, wordt jaarlijks overeenkomstig de hiernavolgende tabel een krediet in de dotatie van de ARGO ingeschreven :

in het begrotingsjaar 1991	100 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1992	150 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1993	200 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1994	250 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1995	300 miljoen ;
vanaf het begrotingsjaar 1996	350 miljoen.

Dit krediet wordt onder de schoolraden, raden van bestuur en bij ontstentenis hiervan de instellingen of centra, verdeeld volgens objectieve, door de Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs te bepalen, criteria. Tot 1 april 1991 oefenen de staatsdiensten met afzonderlijk beheer zoals bedoeld in de artikelen 83 en 84 van de Herstelwet van 31 juli 1984, de hierboven beschreven bevoegdheid uit van de schoolraden, raden van bestuur, instellingen of centra.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 4

§ 1. Teneinde het gemeenschapsonderwijs in staat te stellen zelf in het eigenaarsonderhoud van zijn gebouwen te voorzien, wordt jaarlijks een

krediet van 582,9 miljoen in de dotatie van de ARGO ingeschreven

§ 2. Het in § 1 bedoelde bedrag wordt jaarlijks aangepast met de indexatieformule A2, zoals vastgesteld in artikel 2, § 1.”

Door mevrouw Neyts-Uyttebroeck werd een amendement ingediend houdende invoeging van een nieuw artikel 4bis (nieuw) dat luidt als volgt :

„Een nieuw artikel 4bis invoegen dat luidt als volgt :

„Artikel 4bis

§ 1. De bij toepassing van artikelen 2 en 3 bekomen enveloppes worden voor het Gemeenschapsonderwijs jaarlijks verhoogd met 50,0 miljoen om de ARGO in staat te stellen zijn roerend en onroerend patrimonium te verzekeren.

§ 2. Het in § 1 bedoelde bedrag wordt jaarlijks aangepast met de indexatieformule A2, zoals vastgesteld in artikel 2, § 1.”

Door mevrouw Neyts-Uyttebroeck werd een amendement ingediend houdende invoeging van een nieuw artikel 4ter (nieuw) dat luidt als volgt :

„Een nieuw artikel 4ter invoegen dat luidt als volgt :

„Artikel 4ter

Met ingang van 1 september 1990 wordt de kosteloosheid van het vrije keuzevervoer, zoals bepaald in artikel 4 van de wet van 29 mei 1959, in het basisonderwijs door de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgd.

Leerlingen die dichter bij de school wonen dan wat als een redelijke afstand wordt beschouwd, zullen gebruik kunnen maken van het vrije keuzevervoer, mits betaling van een financiële tussenkomst die per maand als volgt wordt bepaald :

— voor leerlingen uit het lager onderwijs : 1/10 van de prijs van een jaarabonnement van de NMVB ;

— voor leerlingen uit het kleuteron-

Voorzitter

derwijs : 3/4 van de prijs van een NMVB-maandabonnement ;

— slechts de helft van voornoemde bedragen is verschuldigd wanneer de leerlingen slechts één maal per dag van het vrije keuzevervoer gebruik maken, wanneer ze door ziekte meer dan tien op elkaar volgende schooldagen afwezig blijven en in de maanden volgend op het kerst- en het paasverlof. ”

De stemmingen over artikel 4 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 5

De centrale raad, de lokale schoolraden, de raden van bestuur en, bij ontstentenis hiervan, de instellingen of centra van het gemeenschapsonderwijs alsmede de inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs kunnen voor de aanschaf van uitrustingsapparatuur leningsovereenkomsten en leasingovereenkomsten aangaan bij door de Vlaamse Executieve daartoe erkende financiële instellingen.

— *Aangenomen.*

Artikel 6

Artikel 32 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving zoals gewijzigd door de wetten van 11 juli 1973, 17 januari 1974, 7 juli 1976, 22 december 1977, 5 augustus 1978, 8 augustus 1980, 2 juli 1981, 1 augustus 1985, 1 augustus 1988, de koninklijke besluiten nrs. 47 van 20 juli 1982, 413 van 29 april 1986 en 456 van 10 september 1986 en de decreten van 5 juli 1989 en 20 december 1989 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 32

§ 1. Jaarlijks worden forfaitaire werkingstoelagen verleend om de kosten te dekken die verbonden zijn aan de werking en de uitrusting van de instelling en het internaat, aan het kosteloos verstrekken van leerboe-

ken en schoolbehoeften aan de **leerplichtige** leerlingen en aan de **uitgaven** voor de financiering van de investeringen.

De werkingstoelagen worden voor ten minste 20 procent besteed aan de lonen voor het meesters-, vak- en dienstpersoneel. De instellingen die het onderhoud geheel of gedeeltelijk aan een gespecialiseerd bedrijf toevertrouwen, kunnen evenwel een bij besluit van de Vlaamse Executieve te bepalen percentage van de te betalen prijs ten laste van dit voorbehouden deel van de toelage boeken. De lonen van het hiervoor vermelde personeel bezoldigd ten laste van de werkingstoelagen zijn die welke door het paritair comité zijn vastgesteld.

§ 2. Naast de bij toepassing van § 1, toegekende werkingstoelagen per interne leerling ontvangen de onderwijsinstellingen van het gesubsidieerd gewoon basis- of secundair onderwijs die een internaat hebben en de autonome internaten, jaarlijks een forfaitaire toelage van 616.551 frank.

Dit bedrag wordt jaarlijks geïndeexed met de aanpassingscoëfficiënt A2 zoals bedoeld in artikel 2 van het decreet betreffende het onderwijs-II.”

— *Aangenomen.*

Artikel 7

Artikel 36 van dezelfde wet, gewijzigd door de koninklijke besluiten nrs. 413 van 29 april 1986 en 447 van 20 augustus 1986 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 36

§ 1. De werkingstoelagen worden uitbetaald aan de inrichtende macht van elke onderwijsinstelling. Zij kunnen worden aangewend ten behoeve van al de onderwijsinstellingen behorende tot dezelfde inrichtende macht. Bij deze aanwending dient de inrichtende macht rekening te houden met een gelijke behandeling van haar onderwijsinstellingen en van de leerlingen of studenten die tot deze onderwijsinstellingen behoren.

De Vlaamse Executieve bepaalt :

1° de wijze waarop de onderwijsinstellingen en internaten hun aanvraag tot subsidiëring indienen ;

2° de controlemaatregelen inzonderheid wat de aanwending van deze toelage betreft. Deze controle mag evenwel geen betrekking hebben op de opportuniteit van de aanwending.

§ 2. De Vlaamse Gemeenschap betaalt de weddetoelagen rechtstreeks en maandelijks aan de leden van het personeel van de gesubsidieerde instellingen.”

— *Aangenomen.*

Artikel 8

Artikel 36bis van dezelfde wet, ingevoegd door de wet van 11 juli 1973 en gewijzigd door het koninklijk besluit nr. 413 van 29 april 1986 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 36bis

Wat de overeenkomsten betreft voor aanneming van werken, leveringen en diensten met betrekking tot uitgaven op de dotatie van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en met betrekking tot uitgaven die geheel of gedeeltelijk ten laste van de werkingstoelagen, de uitrustingstoelagen, de bouwtoelagen of de rentetoelagen worden gelegd, zijn de bestuursorganen van de ARGO en de inrichtende machten ertoe gehouden de overeenkomsten af te sluiten volgens de procedure en onder de voorwaarden die voor het Rijk gelden met dien verstande dat de bestuursorganen van de ARGO en de inrichtende machten :

— de bevoegdheden uitoefenen die in de reglementering van het Rijk aan de Minister zijn toegekend ;

— het in dezelfde reglementering bepaald advies niet hoeven in te winnen vooraleer een overeenkomst ingevolge offerteaanvragen of onderhands af te sluiten ;

— onderhandse overeenkomsten mo-

Voorzitter

gen sluiten voor de aankoop van didactisch materieel, welke ook de prijs hiervan weze ;

— van de regels betreffende de keuze van een aannemer mogen afwijken bij openbare of beperkte aanbesteding, als de bevoegde Gemeenschapsminister van Onderwijs zich binnen de dertig dagen na de aanvraag hiertegen niet verzet .”

— *Aangenomen.*

Artikel 9

In artikel 12, § 1, tweede lid van dezelfde wet gewijzigd door het koninklijk besluit nr. 462 van 17 december 1986 worden de woorden „in de artikelen 32 en 34” vervangen door de woorden „in artikel 32”

— *Aangenomen.*

Artikel 10

Opgeheven worden :

1° de artikelen 32bis en 32ter, gewijzigd bij decreet van 5 juli 1989, en de artikelen 34 en 37, gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 413 van 19 april 1986, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving ;

2° artikel 32bis, tweede lid, 1, gewijzigd bij de wet van 11 maart 1986 en artikel 14, gewijzigd bij de wet van 29 juni 1983 van de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs ;

3° artikel 27 van de wet van 1 augustus 1988 betreffende dringende maatregelen terzake onderwijs ;

4° het koninklijk besluit van 10 maart 1977 betreffende het toezicht in het kleuter- en lager onderwijs ;

— *Aangenomen.*

Artikel 11

Artikel 83 van de Herstellenwet van 31 juli 1984 , gewijzigd bij koninklijk be-

sluit nr. 456 van 10 september 1986 en bij wet van 15 december 1986 wordt aangevuld met het volgende lid :

„Een Staatsdienst met afzonderlijk beheer kan met het akkoord van de directies van haar onderwijsinstellingen of P.M. S.-centra financiële middelen van zijn dotatie overdragen aan een andere Staatsdienst met afzonderlijk beheer.”

— *Aangenomen.*

Artikel 12

In artikel 84, 2° van dezelfde wet worden de woorden „dat ze ter plaatse kan verrichten” geschrapt.

— *Aangenomen.*

Artikel 13

In artikel 20 van de wetten op het lager onderwijs gecoördineerd op 20 augustus 1957 en gewijzigd bij de wetten van 20 februari 1970 en 23 juli 1982 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 2 wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling :

„De Gemeenschap draagt bij in het kostgeld. Deze bijdrage wordt toegevoegd bij de werkingmiddelen van de ARGO en wordt door de ARGO in mindering gebracht op het in § 3 bedoelde kostgeld. Deze bijdrage is gelijk aan

— voor het basisonderwijs : 22.033 frank

— voor het secundair onderwijs : 27.333 frank

Ze wordt geïndexeerd overeenkomstig het indexatiemechanisme - A2, bedoeld in artikel 2 van het decreet betreffende het onderwijs-II. ” ;

2° § 3 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„§ 3. De ARGO bepaalt het bedrag van het kostgeld.”.

— *Aangenomen.*

Artikel 14

In artikel 71, van dezelfde gecoördineerde wetten, gewijzigd door de wet van 23 juli 1982, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het tweede lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

„De gemeenschap draagt bij in het kostgeld. Deze bijdrage wordt toegevoegd aan de werkingstoelagen toegekend aan het erkend internaat, aan het internaat toegevoegd aan een gesubsidieerde onderwijsinstelling of aan het autonoom internaat en wordt door deze instelling in mindering gebracht op het in het vierde lid bedoelde kostgeld. Deze bijdrage is gelijk aan degene bedoeld in artikel 20, § 2.” ;

2° het vierde lid wordt vervangen door het volgende lid :

„De inrichtende macht bepaalt autonoom het kostgeld.”.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 2

Overgangsbepaling

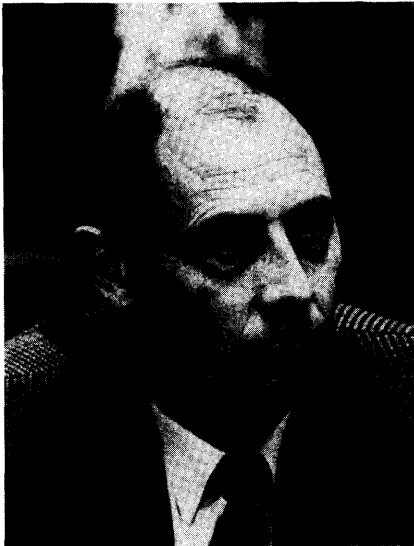
Artikel 15

In artikel 32, § 2 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd door het koninklijk besluit nr. 456 van 10 september 1986, worden voor het schooljaar 1989-1990 de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste en het vierde lid worden de woorden „middelbaar onderwijs” vervangen door de woorden „algemeen secundair onderwijs” ;

2° tussen het derde en het vierde lid wordt het volgende lid ingevoegd :

„Het bedrag van de werkingstoelagen dat per regelmatige leerling wordt toegekend aan de instellingen voor voltijds secundair onderwijs, die hun onderwijs organiseren overeenkomstig Titel IV — Hoofdstuk I, afdeling 2 van het decreet betreffende

Sport is een belangrijk onderdeel van het opvoedingsproces, aldus CVP-Volksvertegenwoordiger L. Dhoore

het onderwijs-11 van , wordt vastgesteld op 6.645 frank.” ;

3° in het voorlaatste lid worden de woorden „de wetten van 7 juli 1970 en van 19 juli 1971” vervangen door de woorden „de wet van 7 juli 1970”.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 3

Inwerkingtreding

Artikel 16

Van onderhavige titel treedt hoofdstuk 1 in werking op 1 januari 1991 en heeft hoofdstuk 2 uitwerking met ingang van 1 september 1989.

— *Aangenomen.*

TITEL II

De verdeling van de middelen bestemd voor onroerende investeringen in het onderwijs

Artikel 17

§ 1. De jaarlijks in het decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap vastgelegde middelen bestemd voor investeringen in onroerend goed in het onderwijs worden over het gesubsidieerd vrij onderwijs, het gesubsidieerd officieel onderwijs en het gemeenschapsonderwijs verdeeld a rato van de vervangingswaarde van de schoolgebouwen van elk hiervoor vermeld net. Hierbij wordt rekening gehouden met een dekingsgraad van 100 % in het gemeenschapsonderwijs. In het gesubsidieerd onderwijs is deze dekingsgraad 70 % in het basisonderwijs en in de overige onderwijsniveaus en de psyche-medisch-sociale centra 60 % .

§ 2. Hiertoe wordt per onderwijsnet de vervangingswaarde van de schoolgebouwen vastgesteld op basis van de volgende berekeningswijze :

benodigde oppervlakte x eenheidsprijs de afschrijvingstermijn

Per onderwijsnet is de benodigde oppervlakte gelijk aan de som van de produkten van de gemiddelde oppervlakte per onderwijsniveau en het aantal leerlingen in het overeenkomstig onderwijsniveau.

Deze gemiddelde oppervlakte per onderwijsniveau wordt berekend op basis van een voor alle netten gelijke oppervlakte per leerling, rekening houdend met de objectieve verschillen inzake schoolgrootte.

§ 3. Overeenkomstig de in § 2 bedoelde formule wordt de waarde van de parameters telkens voor een periode van vijf jaar vastgelegd.

De eenheidsprijs per vierkante meter namelijk 25.875 frank en de afschrijvingsperiode, die 50 jaar bedraagt, zijn voor alle netten en niveaus gelijk.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„In § 1 op de vierde regel na de woorden „in het onderwijs worden” de volgende woorden invoegen :

„ , na afhouding van de kredieten voor het eigenaarsonderhoud in het Gemeenschapsonderwijs en van de integraal aan de ARGO toegewezen middelen ingevolge de personeelsafvloeiing bij de gebouwenfondsen.”

De stemmingen over artikel 17 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 18

§ 1. Voor de begrotingsjaren 1991 tot en met 1995 gelden telkens de volgende bedragen voor de investeringen :

het gemeenschapsonderwijs :	921,9 miljoen ;
het gesubsidieerd officieel onderwijs :	594,6 miljoen ;
het gesubsidieerd vrij onderwijs :	2.461,1 miljoen.

§ 2. De kredieten voor de personeels- en werkingskosten van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs voor wat de personeelsleden betreft belast met de gebouwenfunctie en van de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs worden in een afzonderlijke post van hun begroting ingeschreven.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„Paragraaf 1 vervangen door de volgende bepaling :

„§ 1. Voor de begrotingsjaren 1991 tot en met 1995 gelden telkens volgende bedragen voor de investeringen :

het Gemeenschapsonderwijs :	1.607,2 miljoen ;
het gesubsidieerd officieel onderwijs :	461,2 miljoen ;
het gesubsidieerd vrij onderwijs :	1.909,2 miljoen.”

De stemmingen over artikel 18 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 19

Artikel 13 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd door het decreet van 5 juli 1989, waarvan de huidige tekst voort-

Voorzitter

aan de § 1 vormt, wordt aangevuld met een § 2, luidend als volgt :

„§ 2. De aan de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs toegekende investeringsmiddelen en de door de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs aan de gesubsidieerde onderwijsinstellingen toe te kennen investeringsmiddelen kunnen jaarlijks ten belope van maximaal 10 % worden aangewend voor de aankoop van zware didactische apparatuur.”

— Aangenomen.

Artikel 20

In artikel 17 van dezelfde wet gewijzigd door het decreet van 5 juli 1989, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de § 1 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„§ 1. Onverminderd het bepaalde in artikel 13, § 2 heeft de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs als opdracht de aankoop en de bouw-, modernisering-, uitbreidings-, geschiktmakingswerken en de eerste uitrusting te subsidiëren van gebouwen bestemd voor de gesubsidieerde onderwijsinstellingen, psyche-medisch-sociale centra of internaten ten belope van 70 % voor het gewoon- en buitengewoon basisonderwijs en ten belope van 60 % voor de andere onderwijsniveaus en de psyche-medisch-sociale centra.” ;

2° een § 3, luidend als volgt wordt toegevoegd :

„§ 3. De verbintenissen aangaan ten laste van het Fonds voor provinciale en gemeentelijke schoolgebouwen en het Nationaal Waarborgfonds voor schoolgebouwen alsmede de verbintenissen aangaan voor het gesubsidieerd officieel en vrij onderwijs in uitvoering van artikel 85 van het decreet van 5 juli 1989, worden overgedragen aan de bij artikel 14 opgerichte Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs”.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„In fine van de bij 1° voorgestelde tekst van § 1 de volgende zin toevoegen :

„Ten aanzien van het officieel gesubsidieerd onderwijs zal de DIGO tevens instaan voor het toekennen van rentetoelagen voor het niet-gesubsidieerde gedeelte, ten belope van het verschil tussen de marktrente en 1,25 %.”

De stemmingen over artikel 20 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 21

In artikel 18, § 1, van dezelfde wet gewijzigd bij decreet van 5 juli 1989, worden de woorden „de duur van twintig jaar”, vervangen door de woorden „de duur van 25 jaar”.

— Aangenomen.

Artikel 22

Artikel 19 van dezelfde wet, gewijzigd door het decreet van 5 juli 1989 wordt aangevuld met een § 3, luidende als volgt :

„§ 3. Het bepaalde van de §§ 1 en 2 is niet van toepassing op de aankoop van de in artikel 13, § 2, bedoelde apparatuur.”

— Aangenomen.

Artikel 23

Artikel 20quater, § 3, van dezelfde wet, gewijzigd bij het decreet van 5 juli 1989, wordt opgeheven.

— Aangenomen.

Artikel 24

De bedragen voor investeringen inzake scholenbouw alsmede de verdeling ervan over het gemeenschapsonderwijs, het gesubsidieerd vrij onderwijs en het gesubsidieerd officieel on-

derwijs zoals bedoeld in artikel 84 van het decreet van 20 december 1989 houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 worden bekrachtigd.

— Aangenomen.

Artikel 25

De in artikel 18, § 1, bedoelde investeringsmiddelen van het gemeenschapsonderwijs worden jaarlijks en tot in het begrotingsjaar 1995, aangevuld overeenkomstig de volgende tabel :

in het begrotingsjaar 1991	200 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1992	160 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1993	120 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1994	80 miljoen ;
in het begrotingsjaar 1995	40 miljoen.

Door mevrouw Neyts werd een amendement in hoofdde ingediend dat de weglating van artikel 25 voorstelt.

De stemming over artikel 25 wordt aangehouden.

Op dit artikel is er een amendement in bijkomende orde van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„B . In bijkomende orde :

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„De in artikel 18, § 1 bedoelde investeringsmiddelen van het Gemeenschapsonderwijs worden tot en met het begrotingsjaar 1995 aangevuld met 309,2 miljoen per jaar.”

De stemmingen over artikel 25 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 26

Deze titel treedt in werking op 1 januari 1991, met uitzondering van artikel 20, 2°, dat in werking treedt op 1 oktober 1989. Voor de gesubsidieerde instellingen behorend tot het gemeentelijk en het provinciaal onderwijs treedt artikel 20, 1° in werking samen met het decreet waarbij aan de gemeenten en de provincies

Voorzitter

voor hun onroerende investeringen inzake onderwijs toegang wordt verleend tot het Investeringsfonds ; in afwachting blijft de regeling van artikel 17, § 1, b, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd door het decreet van 5 juli 1989, van kracht.

— *Aangenomen.*

TITEL III

Buitengewoon onderwijs

Artikel 27

Artikel 1, § 4 van het koninklijk besluit nr. 65 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en -onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, ingevoegd door het koninklijk besluit nr. 463 van 25 september 1986 en gewijzigd bij wet van 1 augustus 1988, wordt opgeheven.

- *Aangenomen.*

Artikel 28

In artikel 3 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de § 1, 1° wordt vervangen door de volgende bepaling :

„1° In de types 1, 2, 3, 4, 6, 7 en 8 het aantal regelmatig ingeschreven leerlingen op 1 februari van het voorafgaande schooljaar. In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar.” ;

2° de § 1, 2° a), en b), vervangen door de volgende bepaling :

„a) gedurende de periode van 12 maanden die voorafgaat aan 1 februari van het jaar waarin het betrok-

ken schooljaar een aanvang neemt indien het type gedurende heel deze duur georganiseerd was ;

b) in de andere gevallen, gedurende de eerste 30 dagen te rekenen vanaf de openstelling van het type.” ;

3° de § 2 wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 29

Artikel 4 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 30

Artikel 11, § 3 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 31

In artikel 24 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de woorden „op de dertigste dag vanaf het begin van het schooljaar” worden vervangen door de woorden „op 1 februari van het voorafgaande schooljaar” ;

2° een lid luidend als volgt wordt toegevoegd :

„In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen, die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar”.

— *Aangenomen.*

Artikel 32

Artikel 25, § 2 van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :

„§ 2. De directeur kan vanaf het begin van het schooljaar volledig wor-

den vrijgesteld van een onderwijsopdracht wanneer het aantal in aanmerking komende leerlingen tenminste 90 bereikte op 1 februari van het voorafgaande schooljaar. In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar.”

— *Aangenomen.*

Artikel 33

Artikel 26 van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 26

Er kan vanaf het begin van het schooljaar een ambt van onderdirecteur georganiseerd of gesubsidieerd worden wanneer het aantal in aanmerking komende leerlingen tenminste 300 bereikte op 1 februari van het voorafgaande schooljaar. In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar.”

— *Aangenomen.*

Artikel 34

In artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 66 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het administratief personeel en het opvoedend hulppersoneel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs met uitzondering van de semi-internaten, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 4 worden de woorden „ingeschreven zijn de dertigste dag vanaf het begin van het schooljaar” vervangen door de woorden „ingeschreven waren op 1 februari van het voorafgaande schooljaar” ;

Voorzitter

2" 0 4 wordt aangevuld met een nieuw lid luidend als volgt :

„In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar.” ;

3" de 0 5, ingevoegd door het koninklijk besluit nr. 463 van 25 september 1986 en gewijzigd door de wet van 1 augustus 1988, wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 35

Artikel 2 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 36

Artikel 3 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 37

Artikel 6, § 1 van hetzelfde besluit, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„§ 1. Er kan vanaf het begin van het schooljaar een volledig ambt van rekenplichtig correspondent georganiseerd worden in de instellingen van het gemeenschapsonderwijs wanneer het aantal in aanmerking komende leerlingen tenminste 99 bereikte in het kleuter- en lager onderwijs op 1 februari van het voorafgaande schooljaar. In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname, één oktober van dat schooljaar.”

— *Aangenomen.*

Artikel 38

In artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 67 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het paramedisch personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, met uitzondering van de internaten of semi-internaten, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1" in 8 4 worden de woorden „ingeschreven zijn de dertigste dag vanaf het begin van het schooljaar” vervangen door de woorden „ingeschreven waren op 1 februari van het voorafgaande schooljaar” ;

2" § 4 wordt aangevuld met een nieuw lid luidend als volgt :

„In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar.” ;

3° de § 5, ingevoegd door het koninklijk besluit nr. 463 van 25 september 1986 en gewijzigd door de wet van 1 augustus 1988, wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 39

Artikel 4 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 40

Artikel 5 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 41

In artikel 4 van het koninklijk besluit nr. 184 van 30 december 1982 tot vaststelling van de wijze waarop voor de Rijksinstituten voor buitengewoon onderwijs en de tehuizen van het Rijk, de ambten worden bepaald van

het paramedisch personeel en van het personeel toegekend in het kader van het internaat, worden volgende wijzigingen aangebracht :

1" in 0 2 worden de woorden „ingeschreven zijn de dertigste dag vanaf het begin van het schooljaar”, vervangen door de woorden „ingeschreven waren op 1 februari van het voorafgaande schooljaar” ;

2" in 0 2 wordt een nieuw lid ingevoegd luidend als volgt :

„In afwijking hiervan is voor de onderwijsinstellingen, types of opleidingsvormen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar.” ;

3° de § 3, ingevoegd door het koninklijk besluit nr. 463 van 25 september 1986 en gewijzigd door de wet van 1 augustus 1988, wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 42

Artikel 5 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 43

Artikel 6 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 44

De onderwijsinstellingen waaraan na 1 februari 1990 op basis van artikel 11, § 3, van het koninklijk besluit nr. 65 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 66 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het administratief personeel en het opvoe-

Voorzitter

dend hulppersoneel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs met uitzondering van de internaten of semi-internaten, artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 67 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het paramedisch personeel worden bepaald in de inrichtingen voor het buitengewoon onderwijs, met uitzondering van de internaten of semi-internaten of artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 184 van 30 december 1982 tot vaststelling van de wijze waarop voor de Rijksinstituten voor buitengewoon onderwijs en de tehuizen van het rijk de ambten worden bepaald van het paramedisch personeel en van het personeel, toegekend in het kader van het internaat, een uitbreiding van het urenpakket is toegekend, behouden die uitbreiding op 1 september 1990 op voorwaarde dat de stijging van het aantal leerlingen op die datum nog steeds minstens 10 % bedraagt.

- *Aangenomen.*

Artikel 45

Deze titel treedt in werking op 1 september 1990.

- *Aangenomen.*

TITEL IV

Secundair onderwijs

HOOFDSTUK 1

Organisatie van het secundair onderwijs

Afdeling 1

Het secundair onderwijs

Artikel 46

§ 1. Het secundair onderwijs omvat :

- het voltijds secundair onderwijs ;
- het deeltijds secundair onderwijs.

De Vlaamse Executieve kan een onderwijs met een tijdelijk karakter or-

ganiseren of subsidiëren. Hiermee wordt bedoeld het onderwijs dat georganiseerd of gesubsidieerd wordt voor een bepaalde duur om aan nieuwe behoeften te voldoen.

§ 2. Onder „voltijds secundair onderwijs” wordt het onderwijs verstaan dat aan regelmatige leerlingen wordt verstrekt gedurende veertig weken per jaar naar rata van ten minste achtentwintig wekelijkse lesuren en rekening houdend met het maximum aantal wekelijkse lesuren vastgesteld in de artikelen 2 en 3 van het koninklijk besluit nr. 2 van 21 augustus 1978 tot vaststelling van het maximum aantal lestijden per week in het onderwijs met volledig leerplan van het secundair onderwijs en van het aanvullend secundair beroepsonderwijs.

Onder „deeltijds secundair onderwijs” wordt het onderwijs verstaan dat minder weken per jaar of minder lesuren per week omvat dan bepaald voor het voltijds secundair onderwijs.

§ 3. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder „lesuur” een prestatie van vijftig minuten verstaan.

- *Aangenomen.*

Afdeling 2

Het voltijds secundair onderwijs

Onderafdeling 1

Toepassingsgebied

Artikel 47

Deze afdeling is niet toepasselijk op opleidingsvorm 1, 2 en 3 van het buitengewoon secundair onderwijs en op het aanvullend secundair beroepsonderwijs en, wat de opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs betreft de onderafdeling 5.

- *Aangenomen.*

Artikel 48

Deze afdeling verstaat onder :

1° „secundair onderwijs” : het onder-

wijs dat wordt georganiseerd overeenkomstig de bepalingen van onderhavige afdeling ;

2° „regelmatige leerling” : de leerling die

a) voldoet aan de toelatingsvoorwaarden tot het leerjaar waarin hij is ingeschreven ;

b) het geheel van de vorming van dit leerjaar werkelijk en regelmatig volgt, behoudens in geval van gewettigde afwezigheid. Indien de gewettigde afwezigheid meer dan eenennegentig lesdagen per schooljaar bedraagt, beslist de Gemeenschapsminister van Onderwijs of zijn gemachtigde over de regelmatigheid van de leerling, op gemotiveerd advies van de directeur.

Leerlingen die niet beantwoorden aan deze voorwaarden, worden beschouwd als „vrije leerlingen” ;

3° „onderwijsvormen” : het algemeen secundair onderwijs, het beroepssecundair onderwijs, het kunstsecundair onderwijs en het technisch secundair onderwijs ;

4° „basisvorming” : de vakken die aan elke leerling van een bepaald leerjaar zonder uitzondering dienen te worden onderwezen ;

5° „beroepenveld” : de combinatie van technische disciplines, die onderwezen wordt in het beroepsvoorbereidend leerjaar ;

6° „basisoptie” : een groep leervakken die in de eerste graad een bredere observatie en oriëntatie van de leerling mogelijk maakt ;

7° „optie” : een leervak of een groep leervakken die in de tweede en de derde graad het karakteristieke van de opleiding bepalen en die bestaat uit het fundamenteel gedeelte dat de studierichting bepaalt en eventueel het complementair gedeelte ;

8° „project algemene vakken” : de integratie van twee of meer leervakken in het eerste leerjaar B, het eerste leerjaar B-variant, het beroepsvoorbereidend leerjaar en het beroepssecundair onderwijs ;

9° „inhaallessen” : de lessen die facultatief kunnen georganiseerd wor-

Voorzitter

den met het oog op een bijkomende gedifferentieerde benadering van de leerling.

— Aangenomen.

Onderafdeling 2

Structuur

Artikel 49

De structuur van het voltijds secundair onderwijs bestaat uit :

1° een eerste graad die twee leerjaren omvat

2° een tweede graad die twee leerjaren omvat, eventueel aangevuld met een derde leerjaar ;

3° een derde graad die twee leerjaren omvat, eventueel aangevuld met een derde leerjaar.

— Aangenomen.

Onderafdeling 3

Organisatie van de studie

Artikel 50

§ 1. Het eerste leerjaar van de eerste graad, waar geen onderwijsvormen, opties, basisopties of beroepenvelden worden onderscheiden, wordt ingedeeld in :

1° een eerste leerjaar A ;

2° een eerste leerjaar B, dat bestemd is voor leerlingen die behoefte hebben aan een aangepast onderwijs ;

3° een eerste leerjaar B-variant, dat bestemd is voor migrantenkinderen.

§ 2. In het tweede leerjaar van de eerste graad worden georganiseerd :

1° een leerjaar, waarin basisopties worden onderscheiden ;

2° een beroepsvoorbereidend leerjaar, waarin beroepenvelden worden onderscheiden.

§ 3. Vanaf het eerste leerjaar van de

tweede graad worden **onderwijsvormen** georganiseerd.

§ 4. In elk leerjaar van de tweede en derde graad worden opties onderscheiden.

§ 5. Daarenboven kunnen worden georganiseerd :

1° een derde leerjaar in de tweede graad van het beroepssecundair onderwijs in de vorm van een **vervolmakingsjaar** ;

2° een derde leerjaar in de derde graad van het technisch en het **kunstsecundair** onderwijs in de vorm van een specialisatiejaar ;

3° een derde leerjaar in de derde graad van het algemeen en **kunstsecundair** onderwijs dat voorbereidt op het hoger onderwijs ;

4° een derde leerjaar in de derde graad van het beroepssecundair onderwijs, met het oog op het behalen van het getuigschrift van secundair onderwijs. Dergelijk leerjaar kan eveneens worden georganiseerd onder de vorm van een **specialisatiejaar** ;

5° inhaallessen in de eerste en in de tweede graad en in het eerste leerjaar van de derde graad ;

6° een onderwijs georganiseerd volgens een modulair stelsel in de derde graad van het beroepssecundair onderwijs, waarvan de Vlaamse Executieve de regels vaststelt. Bij de organisatie of de subsidiëring van het modulair stelsel dient gespreid over de tijd hetzelfde minimum leerplan afgewerkt te worden zoals bedoeld in artikel 55, § 6 en 7.

Op dit artikel is er een amendement in hoofdde van de heer Van **Durme** dat luidt als volgt :

„A. In hoofdde :

In § 1 3° weglaten”.

Op dit artikel is er een amendement in bijkomende orde van de heer Van **Durme** dat luidt als volgt :

„B. In bijkomende orde :

In § 1 3° vervangen door de volgende bepaling :

„3° een aanpassingsklas voor **Nederlandsonkundige** leerlingen.”

De stemmingen over artikel 50 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 51

In een onderwijsinstelling wordt georganiseerd :

- de eerste graad, of
- de eerste en de tweede graad, of
- de tweede en de derde graad, of
- de drie graden.

— Aangenomen.

Artikel 52

Voor de leerlingen die hun studie in het voltijds secundair onderwijs hebben aangevat voor het in werking treden van deze afdeling, bepaalt de Vlaamse Executieve de regels volgens welke zij hun studie kunnen voltooien. De Vlaamse Executieve dient hierbij rekening te houden met de rechten van de leerlingen op de voortzetting van de voordien aangevatte studie, en dit binnen de normale studieduur.

— Aangenomen.

Onderafdeling 4

Minimum lessenrooster

Artikel 53

§ 1. Zowel in het eerste leerjaar A als in het eerste leerjaar B als in het eerste leerjaar B-variant, worden ten minste zevenentwintig wekelijkse uren besteed aan de basisvorming.

§ 2. Op voorwaarde dat hetzelfde **studiepeil** voor de basisvorming wordt gegarandeerd kan de Vlaamse Executieve aan onderwijsinstellingen individuele **afwijkingen** verlenen van het in § 1 vermelde aantal wekelijkse uren. De afwijkingen dienen gebaseerd te zijn op, de aan de betrokken onderwijsinstellingen, **eigen** programmatische, methodologische of pedagogische inzichten.

Voorzitter

§ 3. Voor het eerste leerjaar A bestaat de basisvorming, bedoeld in § 1 uit de volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- Frans ;
- wiskunde ;
- geschiedenis ;
- aardrijkskunde ;
- natuurwetenschappen of fysica en/of biologie ;
- artistieke opvoeding of plastische opvoeding en/of muzikale opvoeding ;
- lichamelijke opvoeding ;
- technologische opvoeding ;
- eventueel Engels.

Deze basisvorming dient georganiseerd te worden op grond van minstens een zelfde minimumleerplan dat door alle leerlingen van eenzelfde onderwijsinstelling dient gevolgd te worden.

§ 4. Zowel voor het eerste leerjaar B als voor het eerste leerjaar B-variant bestaat de basisvorming, bedoeld in § 1, uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- wiskunde ;
- maatschappelijke vorming of geschiedenis en aardrijkskunde ;
- natuurwetenschappen of fysica en/of biologie ;
- artistieke opvoeding of plastische opvoeding en/of muzikale opvoeding ;
- lichamelijke opvoeding ;
- technologische opvoeding ;
- eventueel Frans.

Deze basisvorming dient georganiseerd te worden op grond van minstens een zelfde minimumleerplan dat door alle leerlingen van eenzelfde onderwijsinstelling, enerzijds van het eerste leerjaar B en anderzijds van het eerste leerjaar B-variant, dient gevolgd te worden.

Twee of meer van deze vakken kunnen worden geïntegreerd onder „project algemene vakken”.

§ 5. Voor de gesubsidieerde vrije onderwijsinstellingen is het eerste vak van de §§ 3 en 4 :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer of cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„A. In § 1 op de tweede en derde regel de woorden „ten minste zeventwintig wekelijkse lesuren” vervangen door de woorden „tenminste vierentwintig wekelijkse lesuren”. ”

Op dit artikel is er een amendement van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„B. In § 3 en § 4 de woorden „— godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;” telkens vervangen door de woorden „— godsdienst of niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwingen of eigen cultuur en religie ;”

Op dit artikel is er een amendement in hoofdde van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„C. Paragraaf 5 weglaten.”

Op dit artikel is er een amendement in hoofdde van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„A. In hoofdde :

Zie het door de heer W. Taelman c.s. sub II voorgestelde amendement C.”

Op dit artikel is er een amendement in bijkomende orde van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„B . In bijkomende orde :

In § 5 op de eerste regel de woorden „vrije onderwijsinstellingen” vervangen door de woorden „vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen”.

Mevrouw Neyts-Uyttebroeck heeft het woord.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Mijnheer de Voorzitter, ik heb over dit amendement al gehandeld in mijn uiteenzetting van gisteren. Het amendement strekt ertoe ook voor

officiële scholen de mogelijkheid te geven de keuze aan te bieden tussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie. Wij vinden het belangrijk dat ook officiële scholen deze keuzemogelijkheid hebben en wij zijn van mening dat er, zeker met deze formulering namelijk godsdienst of niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie geen grondwettelijk bezwaar meer kan bestaan.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik wens duidelijk te stellen dat, op basis van artikel 17 van de Grondwet en artikel 8 van de Schoolpactwet, de officiële instellingen verplicht zijn de keuze aan te bieden tussen een van de erkende godsdiensten en niet-confessionele zedenleer. De vrije scholen hebben die verplichting niet, maar in de meeste scholen wordt die mogelijkheid wel geboden. Het is een vrij pedagogisch project. Het officieel onderwijs kan het vak cultuurbeschouwing eventueel geven binnen de vrije ruimte. Eigen religie kan de ARGO niet geven, daar dit in strijd zou zijn met de grondwettelijk opgelegde neutraliteit. Het officieel gesubsidieerd onderwijs, hoewel niet neutraal, kan mijns inziens ook geen eigen religie geven, omdat zulks in strijd zou zijn met de godsdienstvrijheid.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 53 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 54

§ 1. In het tweede leerjaar van de eerste graad worden ten minste vierentwintig wekelijkse lesuren besteed aan de basisvorming.

§ 2. De basisvorming, bedoeld in § 1, bestaat uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- Frans ;
- Engels ;

Voorzitter

- wiskunde ;
- geschiedenis ;
- aardrijkskunde ;
- natuurwetenschappen of fysica en/of biologie en/of wetenschappelijk werk ;
- artistieke opvoeding of plastische opvoeding en/of muzikale opvoeding ;
- lichamelijke opvoeding ;
- technologische opvoeding.

Deze basisvorming dient voor ten minste veertien wekelijkse lesuren georganiseerd te worden op grond van minstens een zelfde minimumleerplan dat door alle leerlingen van eenzelfde onderwijsinstelling dient gevolgd te worden.

0 3. In het beroepsvoorbereidend leerjaar worden ten minste zestien wekelijkse lesuren besteed aan de basisvorming, die bestaat uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- wiskunde ;
- maatschappelijke vorming of geschiedenis en aardrijkskunde ;
- natuurwetenschappen of fysica en/of biologie en/of wetenschappelijk werk ;
- artistieke opvoeding of plastische opvoeding en/of muzikale opvoeding ;
- lichamelijke opvoeding ;
- eventueel Frans.

Twee of meer van deze vakken kunnen worden geïntegreerd onder „project algemene vakken”.

0 4. Op voorwaarde dat hetzelfde studiepeil voor de basisvorming wordt gegarandeerd kan de Vlaamse Executieve aan onderwijsinstellingen individuele afwijkingen verlenen van de in §§ 1 en 3 vermelde aantal wekelijkse lesuren. De afwijkingen dienen gebaseerd te zijn op de aan de betrokken onderwijsinstellingen eigen programmatische, methodologische of pedagogische inzichten.

§ 5. Voor de gesubsidieerde vrije onderwijsinstellingen is het eerste vak van de §§ 2 en 3 als volgt :

— godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer of cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„A. In § 2 en § 3 de woorden „— godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;” telkens vervangen door de woorden „— godsdienst of niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie ;”.”

Op dit artikel is er een amendement in hoofddorde van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„B. Paragraaf 5 weglaten.”

Op dit artikel is er een amendement in hoofddorde van mevrouw Neyts dat luidt als volgt :

„A. In hoofddorde :

Zie het door de heer W. Taelman c.s. sub II voorgestelde amendement B .”

Op dit artikel is er een amendement in bijkomende orde van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„B . In bijkomende orde :

In § 5 op de eerste regel de woorden „vrije onderwijsinstellingen” vervangen door de woorden „vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen”.”

De stemmingen over artikel 54 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 55

§ 1. In het eerste en het tweede leerjaar van de tweede graad van het algemeen secundair onderwijs bestaat de basisvorming uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- Frans ;
- Engels ;
- wiskunde ;
- geschiedenis ;
- aardrijkskunde ;

— natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie, al of niet „toegepast”, al of niet in een geïntegreerde vorm ;

- lichamelijke opvoeding.

§ 2. In het eerste en het tweede leerjaar van de tweede graad van het technisch en het kunstsecundair onderwijs bestaat de basisvorming uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- Frans of Engels ;
- wiskunde ;
- geschiedenis ;
- aardrijkskunde ;
- natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie, al of niet „toegepast” al of niet in een geïntegreerde vorm ;
- lichamelijke opvoeding.

§ 3. In het eerste en het tweede leerjaar van de tweede graad van het beroepssecundair onderwijs bestaat de basisvorming uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- wiskunde en/of toegepaste natuurwetenschappen en/of toegepaste fysica en/of toegepaste chemie en/of toegepaste biologie, al of niet in een geïntegreerde vorm ;
- maatschappelijke vorming of geschiedenis en/of aardrijkskunde ;
- lichamelijke opvoeding.

Twee of meer van deze vakken kunnen worden geïntegreerd onder „project algemene vakken”.

§ 4. In het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs bestaat de basisvorming uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- Frans ;
- Engels of Duits ;
- wiskunde ;
- geschiedenis ;
- aardrijkskunde ;

Voorzitter

- natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie ;
- lichamelijke opvoeding.

§ 5. In het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad van het technisch en het kunstsecundair onderwijs bestaat de basisvorming uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- Frans of Engels ;
- wiskunde ;
- geschiedenis ;
- aardrijkskunde ;
- lichamelijke opvoeding.

§ 6. In het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs bestaat de basisvorming uit volgende vakken :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- maatschappelijke vorming of geschiedenis en/of aardrijkskunde ;
- lichamelijke opvoeding.

Twee of meer van deze vakken kunnen worden geïntegreerd als „project algemene vakken”.

§ 7. In het leerjaar van het beroepssecundair onderwijs, bedoeld in artikel 50, § 5, 4° worden ten minste twaalf wekelijkse lessen besteed aan de basisvorming, die bestaat uit algemene vakken, waaronder alleszins :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;
- Nederlands ;
- maatschappelijke vorming of geschiedenis en aardrijkskunde ;
- lichamelijke opvoeding.

Twee of meer van deze vakken kunnen worden geïntegreerd als „project algemene vakken”.

Indien dit leerjaar wordt ingericht onder de vorm van een specialisatiejaar worden ten minste veertien wekelijkse lessen besteed aan het onderricht in technische en/of praktische vakken.

§ 8. Voor de gesubsidieerde vrije on-

derwijsinstellingen is het eerste vak van de §§ 1 tot en met 7 :

- godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer of cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„A. In § 1 tot § 7 de woorden „— godsdienstleer of niet-confessionele zedenleer ;” telkens vervangen door de woorden „— godsdienst of niet-confessionele zedenleer en cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie ;”.

Op dit artikel is er een amendement in hoofdorde van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„B . Paragraaf 8 weglaten. ”

Op dit artikel is er een amendement in hoofdorde van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„A. In hoofdorde :

Zie het door de heer W. Taelman c.s. sub II voorgestelde amendement B .”

Op dit artikel is er een amendement in bijkomende orde van mevrouw Neyts-Uyttebroeck dat luidt als volgt :

„B. In bijkomende orde :

In § 8 op de eerste regel de woorden „vrije onderwijsinstellingen” vervangen door de woorden „vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen”.

De stemmingen over artikel 55 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Onderafdeling 5

Normen

Artikel 56

Deze onderafdeling betreft :

1° het aantal wekelijkse uren-leraar dat aan elke onderwijsinstelling wordt toegekend ;

2° het aantal wekelijkse uren-leraar dat aan elke inrichtende macht kan

worden toegekend, uiterlijk tot en met het schooljaar 1997-1998.

— Aangenomen.

Artikel 57

§ 1. Het in artikel 56, 1° bedoeld aantal wekelijkse uren-leraar dat aan elke onderwijsinstelling wordt toegekend, is opgebouwd uit :

1. een aantal uren-leraar voor het onderwijzen van vakken zonder rekening te houden met de vakken godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie alsook een aantal uren-leraar die geen lessen zijn, bestemd voor andere prestaties dan voor het onderwijzen van vakken en aangeduid als „pedagogische ondersteuning” niet inbegrepen.

Het aantal uren-leraar kan worden verhoogd voor de instellingen gelegen in de gemeenten met een bevolkingsdichtheid van minder dan 125 inwoners/km², voor de Nederlandstalige instellingen gelegen in het arrondissement Brussel-Hoofdstad, voor de instellingen die toepassing maken van de bepalingen van artikelen 18, 21, 22 en 23 van het koninklijk besluit van 30 maart 1982 betreffende de scholengemeenschappen voor secundair onderwijs en houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het secundair onderwijs met volledig leerplan en voor de scholen ten behoeve van de Belgische Strijdkrachten in Duitsland en voor de op basis van objectieve criteria aangeduide categorieën leerlingen of instellingen

2. een aantal uren-leraar voorbehouden voor het onderwijzen van de vakken godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie ;

3. eventueel een aantal uren-leraar voor vervangingen van één of meerdere leden van het onderwijzend personeel, aangeduid als „ambtenkrediet”.

§ 2. Het in § 1, 1° bedoeld aantal uren-leraar kan op basis van door de

Voorzitter

Vlaamse Executieve bepaalde regelen, worden aangepast al naar de geleidelijke invoering van de structuur, bedoeld in onderafdeling 2 van afdeling 2.

§ 3. De aanwending van het wekelijks aantal uren-leraar dat elke onderwijsinstelling verkrijgt door toepassing van § 1, 1° en § 2 is vrij, onverminderd de toepassing van artikel 149.

— *Aangenomen.*

Artikel 58

Het in artikel 56, 2° bedoeld aantal wekelijkse uren-leraar dat aan elke inrichtende macht op basis van objectieve criteria kan worden toegekend, behelst een aantal uren, voortvloeiend uit een door de Vlaamse Executieve te bepalen rationalisatiecoëfficiënt, dat jaarlijks in afnemend aantal wordt toegekend en dat ertoe strekt de inrichtende macht de mogelijkheid te bieden op planmatige wijze het onderwijsaanbod rationeel te herschikken.

— *Aangenomen.*

Artikel 59

De Vlaamse Executieve :

1° bepaalt de berekeningswijze van de in de artikelen 57 en 58 bedoelde aantal uren-leraar ;

2° bepaalt de betekenis van de term „vervangingen”, bedoeld in artikel 57, § 1, 3° ;

3° bepaalt de regels voor de overdracht van het ambtenkrediet, bedoeld in artikel 57, § 1, 3°, van een bepaald schooljaar naar een daaropvolgend schooljaar of van de ene onderwijsinstelling naar de andere ;

4° kan op basis van de budgettaire mogelijkheden een aanwendingspercentage vastleggen van het aantal uren-leraar, bedoeld in artikel 56, 1° ;

5° kan op basis van de budgettaire mogelijkheden een aanwendingsper-

centage vastleggen van het aantal uren-leraar , bedoeld in artikel 56, 2°.

— *Aangenomen.*

Onderafdeling 6

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 60

§ 1. De bepalingen van de onderafdelingen 1, 2, 3 en 4 treden geleidelijk, leerjaar na leerjaar, te beginnen met het eerste leerjaar van de eerste graad in werking op 1 september 1989.

§ 2. De bepalingen van de onderafdeling 5 treden in werking op 1 september 1990.

§ 3. In afwachting dat uitvoering wordt gegeven aan artikel 21 van het decreet van 5 juli 1989 betreffende het onderwijs richt de Vlaamse Executieve bij het Ministerie van Onderwijs een leerplancommissie op. Deze commissie heeft als opdracht na te gaan of het wettelijk bepaald minimumleerplan, bedoeld in artikel 6 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, in acht wordt genomen en brengt hieromtrent advies uit bij de Gemeenschapsminister van Onderwijs. In deze commissie is de afvaardiging van het onderwijs paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van het officieel onderwijs en vertegenwoordigers van het vrij onderwijs.

— *Aangenomen.*

Artikel 61

Opgeheven worden :

1° in de wet van 19 juli 1971 betreffende de algemene structuur en de organisatie van het secundair onderwijs :

— met ingang van 1 september 1989 : de artikelen 5, 6 en 7 ;

— geleidelijk, leerjaar na leerjaar, te beginnen met het eerste leerjaar van de eerste graad, met ingang van 1

september 1989 : de artikelen 1, 2, 3 en 4 ;

— met ingang van de datum van oprichting van de in artikel 60, § 3 bedoelde commissie : artikel 8 ;

— met ingang van 1 september 1990 : de artikelen 9, 11 met uitzondering van de § 4 ;

— met ingang van de datum waarop de algemene onderwijsraad van de Vlaamse Gemeenschap operationeel wordt : artikel 10, § 1 ;

— met ingang van de datum waarop de pedagogische begeleidingsdiensten operationeel worden : artikel 10, § 2.

2° geleidelijk, leerjaar na leerjaar, te beginnen met het eerste leerjaar van de lagere cyclus :

— de artikelen 21, 22 en 24 van de wetten op het middelbaar onderwijs, gecoördineerd op 30 april 1957, met ingang van 1 september 1989 ;

— de artikelen 5, 6, 7, 8, uitgezonderd 3°, en 11 van de wetten op het technisch onderwijs, gecoördineerd op 30 april 1957, voor zover zij betrekking hebben op het voltijds secundair onderwijs, en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs, met ingang van 1 september 1989 ;

— de wet op het Zeevaartonderwijs, gecoördineerd op 20 september 1960, gewijzigd bij de wetten van 27 mei 1969 en 16 juni 1976 wat het secundair zeevisserijonderwijs met volledig leerplan betreft, met ingang van 1 september 1990 ;

3° met ingang van 1 september 1990, artikel 86 van de Herstelwet van 31 juli 1984.

— *Aangenomen.*

Artikel 62

Opgeheven worden :

1° artikel 17 van de wet van 14 mei 1955 tot regeling van het **kunst**onderwijs in zover dit artikel betrekking heeft op het onderwijs in de bouwkunst en de plastische kunsten **alsme-**

Voorzitter

de op het muziekonderricht gegeven in inrichtingen voor muziekonderwijs die onder de toepassing vallen van de wet van 29 mei 1959 ;

2° de artikelen 10, 11 en 74 van de wetten op het middelbaar onderwijs, gecoördineerd op 30 april 1957 ;

3° de artikelen 8, 3°, 9, 15, 26, 27, 42, 65, 66 en 67 van de wetten op het technisch onderwijs, gecoördineerd op 30 april 1957 ;

4° het artikel 50 van de wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd op 20 augustus 1957 ;

5° het koninklijk besluit nr. 37 van 20 juli 1967 betreffende de organisatie van het onderwijs in de Rijkslagere normaalscholen, gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 77 van 10 november 1967.

De Vlaamse Executieve bepaalt de datum waarop dit artikel geheel of gedeeltelijk in werking treedt.

— *Aangenomen.*

Artikel 63

§ 1. De Vlaamse Executieve kan de vigerende bepalingen van de hierna volgende wetten codificeren of coördineren in één enkele tekst, samen met de uitdrukkelijke of impliciete wijzigingen die deze wetten hebben ondergaan of zullen ondergaan hebben op het ogenblik waarop de codificering of de coördinaties worden verwezenlijkt :

— de organieke wetten op het lager, het middelbaar, het technisch en het kunstonderwijs, alsook op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens ;

— in de mate waarin deze betrekking hebben op de hierboven bedoelde soorten onderwijs.

Daartoe kan zij :

1° de volgorde en nummering van de titels, de hoofdstukken, afdelingen en artikelen van de bedoelde wetten wijzigen en ze anders indelen ;

2° de verwijzingen in de bedoelde wetten wijzigen, teneinde ze met de nieuwe nummering in overeenstemming te brengen ;

3° de bewoordingen van de bedoelde bepalingen wijzigen ten einde ze met elkaar in overeenstemming te brengen en de terminologie éénvormig te maken.

§ 2. De Vlaamse Executieve kan daarenboven in diezelfde wetten formele wijzigingen aanbrengen die noodzakelijk zijn om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van onderafdeling 2 van deze afdeling.

— *Aangenomen.*

Afdeling 3

Het deeltijds beroepssecundair onderwijs

Onderafdeling 1

Structuur

Artikel 64

De structuur van het deeltijds be-

roepssecundair onderwijs bestaat uit twee graden, respectievelijk georganiseerd op het niveau van de tweede en de derde graad van het voltijds secundair onderwijs.

— *Aangenomen.*

Onderafdeling 2

Organisatie van de studie

Artikel 65

Het deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt verstrekt gedurende de dagen en uren waarop voltijds secundair onderwijs wordt onderwezen ; het kan tevens worden georganiseerd volgens een modulair stelsel, te bepalen door de Vlaamse Executieve.

— *Aangenomen.*

Artikel 66

§ 1. Het deeltijds beroepssecundair onderwijs kan door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerd, gesubsidieerd of erkend worden in instellin-

Op de PVV-banken : mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck, die in het onderwijsdebat herhaaldelijk tussenkwam, de heer G. Verhofstadt en Ondervoorzitter van de Vlaamse Raad J. Pede (voorgond)

Voorzitter

gen voor voltijds secundair onderwijs waar technisch of beroepssecundair onderwijs wordt aangeboden. In dat geval en voor de toepassing van deze afdeling wordt voornoemde instelling „centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” genoemd.

§ 2. Er kunnen door de Vlaamse Gemeenschap maximaal achtenveertig centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs worden georganiseerd of gesubsidieerd, waarvan vierentwintig in het gesubsidieerd vrij onderwijs, vijftien in het gemeenschaps-onderwijs en negen in het gesubsidieerd officieel onderwijs.

De Vlaamse Executieve hecht haar goedkeuring aan de instellingen die als centra fungeren :

— op voorstel van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs ;

— op voorstel van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs ;

— op voorstel van de inrichtende macht wanneer deze niet door een representatieve vereniging wordt vertegenwoordigd.

— *Aangenomen.*

Artikel 67

§ 1. De centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs kunnen voor het organiseren van hun onderwijsaanbod samenwerken met :

a) andere instellingen voor voltijds secundair onderwijs ;

b) andere centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, maar uitsluitend voor de organisatie van de technische of praktische vakken ;

c) instellingen voor onderwijs voor sociale promotie.

§ 2. De centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs kunnen ook enkel het onderwijs in de technische of praktische vakken organiseren. In

voorkomend geval volgt de jongere de algemene vakken in een door de Vlaamse Executieve erkende vorming om aan de leerplicht te voldoen.

— *Aangenomen.*

Artikel 68

§ 1. In elk centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt een centrumraad opgericht. Deze heeft tot taak aan de inrichtende macht van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs maatregelen voor te stellen die tot de goede werking van het centrum kunnen bijdragen.

§ 2. Aan het advies van de in § 1 bedoelde raad worden vooraf onderworpen :

— het huishoudelijk reglement van het centrum ;

— de organisatorische en materiële uitbouw van het centrum, met inbegrip van de criteria voor de aanwending van de omkadering ;

— het programma en de pedagogische aanpak van de algemene vakken en de technische of praktische vakken ;

— de aanwending van de beschikbare middelen ;

— de aansluitingsproblematiek van het deeltijds beroepssecundair onderwijs op de arbeidsmarkt.

§ 3. De in § 1 bedoelde raad telt tenminste zes leden en moet paritair worden samengesteld uit enerzijds gemandateerde vertegenwoordigers van het onderwijs, aangewezen door de inrichtende machten, en anderzijds gemandateerde vertegenwoordigers van socio-economische organisaties.

De vertegenwoordiger van de vorming zoals bedoeld in artikel 67 § 2, en de vertegenwoordiger van het begeleidend P.M.S.-centrum nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van bedoelde raad.

— *Aangenomen.*

Onderafdeling 3

Minimum lessenrooster

Artikel 69

§ 1. Indien geen toepassing wordt gemaakt van de mogelijkheid bedoeld in artikel 67, § 2, dan wordt het deeltijds beroepssecundair onderwijs verstrekt gedurende veertig weken naar rata van vijftien wekelijkse lestijden van vijftig minuten, waarvan minimum zes wekelijkse lestijden algemene vakken en minimum zes wekelijkse lestijden technische of praktische vakken.

§ 2. Indien toepassing wordt gemaakt van de mogelijkheid voorzien in artikel 67, § 2, dan wordt het deeltijds beroepssecundair onderwijs verstrekt gedurende veertig weken naar rata van acht wekelijkse lestijden van vijftig minuten.

§ 3. Volgens de door haar bepaalde regels kan de Vlaamse Executieve afwijkingen verlenen van het in de §§ 1 en 2 vermelde aantal wekelijkse lestijden of aantal weken per jaar.

§ 4. De Vlaamse Executieve stelt de algemene vakken, de technische vakken en de praktische vakken vast.

— *Aangenomen.*

Onderafdeling 4

Normen

Artikel 70

§ 1. In een centrum kan deeltijds beroepssecundair onderwijs worden georganiseerd indien tenminste vijftientwintig regelmatige leerlingen zijn ingeschreven op 1 februari van het voorafgaand schooljaar. In afwijking hiervan bedraagt deze norm 18 voor de centra gelegen in gemeenten met een bevolkingsdichtheid van minder dan 125 inwoners/km² en voor de Nederlandstalige centra gelegen in het arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Met „regelmatige leerling” wordt bedoeld, de leerling die :

a) voldoet aan de toelatingsvoorwaarden ;

Voorzitter

b) het geheel van de opleiding werkelijk en regelmatig volgt.

§ 2. In afwijking van § 1, wordt deze datum :

— voor het schooljaar 1990-1991, vastgesteld op 1 oktober 1990 ;

— voor elk schooljaar waarin een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt opgestart, vastgesteld op 1 oktober van het desbetreffend schooljaar, met dien verstande dat vanaf het daaropvolgend schooljaar de in § 1 vermelde datum van toepassing wordt.

— *Aangenomen.*

Artikel 71

§ 1. De Vlaamse Executieve bepaalt de omkadering die aan elk centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt toegekend.

§ 2. Met „omkadering” wordt bedoeld het geheel van de ambten toegekend aan een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs.

— *Aangenomen.*

Artikel 72

§ 1. De Vlaamse Executieve kan onder de door haar te bepalen voorwaarden een percentage van de aan een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs toegekende omkadering, bedoeld in artikel 71, omzetten in een krediet. Van deze mogelijkheid kan facultatief gebruik worden gemaakt.

§ 2. Het in § 1 bedoelde krediet wordt voorbehouden voor de aanwerving van voordrachtgevers.

— *Aangenomen.*

Afdeling 4

Het deeltijds secundair zeevisserijonderwijs

Artikel 73

Het deeltijds secundair zeevisserijonderwijs kan uitsluitend worden georganiseerd door een door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde, gesubsidieerde of erkende instelling voor voltijds secundair onderwijs waar zeevisserijonderwijs wordt gegeven. Alsdan en voor de toepassing van deze afdeling wordt vernoemde instelling „centrum voor deeltijds secundair zeevisserijonderwijs” genoemd.

— *Aangenomen.*

Artikel 74

De regels voor de organisatie en de programmavereisten van het deeltijds secundair zeevisserijonderwijs worden door de Vlaamse Executieve vastgesteld.

Er kunnen maximaal drie centra worden georganiseerd, gesubsidieerd of erkend, waarvan maximaal 1 per onderwijsetnet.

— *Aangenomen.*

Afdeling 5

Slotbepalingen

Artikel 75

De bepalingen van de afdelingen 3 en 4 treden in werking op 1 september 1990.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 2

Wijziging van het koninklijk besluit nr. 2 van 21 augustus 1978 tot vaststelling van het maximum aantal lestijden per week in het onderwijs met volledig leerplan van het secundair onderwijs, van het aanvullend secundair beroepsonderwijs

Artikel 76

Artikel 2 van het koninklijk besluit

nr. 2 van 21 augustus 1978 tot vaststelling van het maximum aantal lestijden per week in het onderwijs met volledig leerplan van het secundair onderwijs, van het aanvullend secundair beroepsonderwijs, gewijzigd bij koninklijk besluit van 29 juni 1984, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 2

Het secundair onderwijs wordt verstrekt gedurende een maximum aantal wekelijkse lestijden dat op 32 is vastgesteld, en progressief wordt ingevoerd met de invoering van de structuur bedoeld in artikel 49, met uitzondering van het onderwijs in :

— het tweede leerjaar van de eerste graad met ten minste 4 wekelijkse lestijden praktische vakken, waarvoor dit maximum 34 bedraagt ;

— het beroepsvoorbereidend leerjaar, waarvoor dit maximum 34 bedraagt ;

— de leerjaren van de tweede en de derde graad van het technisch, kunst- en beroepssecundair onderwijs, waarvoor dit maximum 36 bedraagt.

De hiervoor vermelde maxima kunnen worden overschreden door inhallessen, die worden georganiseerd in de eerste en in de tweede graad en in het eerste leerjaar van de derde graad.

Voor de toepassing van dit artikel worden :

1° het tweede leerjaar van de lagere secundaire cyclus van de onderwijsvormen algemeen, technisch en kunstsecundair onderwijs van het secundair onderwijs van het type II geacht te behoren tot het tweede leerjaar van de eerste graad ;

2° het tweede leerjaar van de lagere secundaire cyclus van de onderwijsvorm beroepssecundair onderwijs van het secundair onderwijs van het type II geacht te behoren tot het beroepsvoorbereidend leerjaar ;

3° het derde en het vierde leerjaar alsmede het vijfde vervolmakings- en specialisatiejaar van de lagere secun-

Voorzitter

daire cyclus en het vierde leerjaar van de hogere secundaire cyclus van het type II geacht te behoren tot de tweede graad ;

4° het vijfde en het zesde leerjaar alsmede het zevende leerjaar en het zevende vervolmakings- en specialisatiejaar van de hogere secundaire cyclus van het secundair onderwijs van het type II beschouwd te behoren tot de derde graad.”

— *Aangenomen.*

Artikel 77

Dit hoofdstuk heeft uitwerking met ingang op 1 september 1989.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 3

Wijzigingen van de wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens, gecoördineerd bij het besluit van de regent van 31 december 1949

Artikel 78

§ 1. In artikel 6 van de wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens, gecoördineerd bij het besluit van de Regent van 31 december 1949, en gewijzigd bij de wetten van 31 juli 1975, 1 augustus 1985 en 1 augustus 1988 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de woorden „getuigschrift van hoger secundair onderwijs” telkens vervangen door de woorden „getuigschrift van secundair onderwijs” ;

2° de § 2, 2°, vervangen door de volgende bepaling :

„2° die hetzij houder zijn van het gehomologeerd of door de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap uitgereikt getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs en het eerste en het tweede leerjaar van

de derde graad van het algemeen, technisch of kunstsecundair onderwijs met vrucht volbracht hebben in dezelfde onderwijsvorm en in dezelfde onderindeling van het onderwijs ;

hetzij houder zijn van het gehomologeerd of door de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap uitgereikt getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs, het eerste leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs en het tweede en het derde leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs met vrucht volbracht hebben en houder zijn van het kwalificatiegetuigschrift, daar waar het bestaat, van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs.“

§ 2. Met ingang van 1 september 1990 en voor wat het algemeen, technisch en kunstsecundair onderwijs betreft tot het einde van het schooljaar 1993-1994 en voor wat het beroepssecundair onderwijs betreft tot het einde van het schooljaar 1994-1995, geldt in afwijking op § 1, 2°, volgende bepaling :

„2° die hetzij houder zijn van het gehomologeerd of door de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap uitgereikt getuigschrift van lager secundair onderwijs en het vijfde en zesde leerjaar van het algemeen, technisch of kunstsecundair onderwijs met vrucht volbracht hebben in dezelfde onderwijsvorm en in dezelfde onderindeling van het onderwijs ;

hetzij houder zijn van het gehomologeerd of door de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap uitgereikt getuigschrift van lager secundair onderwijs, het vijfde leerjaar van het secundair onderwijs en het zesde en zevende leerjaar van het beroepssecundair onderwijs met vrucht volbracht hebben en houder zijn van het kwalificatiegetuigschrift, daar waar het bestaat, van het zesde leerjaar van het beroepssecundair onderwijs.”

— *Aangenomen.*

Artikel 79

In artikel 8 van voornoemde wetten,

gecoördineerd op 31 december 1949, en gewijzigd bij de wet van 1 augustus 1985 worden de woorden „getuigschrift hoger secundair onderwijs” vervangen door de woorden „getuigschrift van secundair onderwijs”.

— *Aangenomen.*

Artikel 80

In artikel 9 van voornoemde wetten, gecoördineerd op 31 december 1949 en gewijzigd bij de wetten van 31 juli 1975, 1 augustus 1985 en 1 augustus 1988, worden de woorden „getuigschriften van het hoger secundair onderwijs” vervangen door de woorden „getuigschriften van secundair onderwijs”.

— *Aangenomen.*

Artikel 81

In artikel 10 van voornoemde wetten, gecoördineerd op 31 december 1949, wordt § 4 vervangen door de volgende bepaling :

„§ 4. Voor de homologatie van het getuigschrift van secundair onderwijs onderzoekt de commissie de regelmatigheid van de studie :

1° wat het algemeen, het technisch en het kunstsecundair onderwijs betreft, van het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad ;

2° wat het beroepssecundair onderwijs betreft, van het eerste, het tweede en het derde leerjaar van de derde graad.”

— *Aangenomen.*

Artikel 82

Aan afdeling 2 — Homologatie van de diploma's en getuigschriften — van de voornoemde wetten, gecoördineerd op 31 december 1949, wordt een artikel 10bis ingevoegd, luidend als volgt :

„Artikel 10bis

§ 1. De bepalingen van deze afdeling worden opgeheven.

Voorzitter

0 2. De Vlaamse Executieve bepaalt de datum waarop § 1 geheel of gedeeltelijk in werking treedt. ”

– *Aangenomen.*

Artikel 83

In de wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens, gecoördineerd bij het besluit van de Regent van 31 december 1949,

– worden met ingang van 1 september 1994, in artikel 8 gewijzigd bij de wet van 1 augustus 1988 de woorden „of het lerarenkorps” geschrapt ;

– wordt met ingang van 1 september 1990 artikel 10, § 3, opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 84

De artikelen 78, § 1, 79, 80 en 81 treden in werking naarmate uitvoering wordt gegeven aan de geleidelijke invoering van de structuur bedoeld in onderafdeling 2 van afdeling 2 van hoofdstuk 1.

De artikelen 78, § 2, 82 en 83 treden in werking op 1 september 1990.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 4

Wijziging van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht

Artikel 85

In artikel 1, van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, wordt het woord „minderjarige” vervangen door het woord „jongere” ;

2° in § 5 wordt een tweede lid toegevoegd, luidend als volgt :

„De meerderjarige leerplichtigen voldoen aan hun verplichtingen inzake leerplicht wanneer zij het buitengewoon onderwijs verstrekt overeenkomstig de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon onderwijs, geregeld volgens. ” ;

3° in § 7 wordt tussen de woorden „onder hun bewaring hebben” en de woorden „, gelden de bepalingen” de woorden „of voor meerderjarige leerplichtigen van vreemde nationaliteit” ingevoegd.

– *Aangenomen.*

Artikel 86

In artikel 2 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste lid, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Een vormingsprogramma kan voor de vervulling van deeltijdse leerplicht door de Vlaamse Executieve worden erkend op eensluidend advies van een commissie die paritair is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Gemeenschapsminister van Onderwijs en uit vertegenwoordigers van de gemeenschapsministers tot wier bevoegdheid de culturele aangelegenheden, zoals vermeld in artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoren.

Deze commissie stelt haar huishoudelijk reglement vast. ” ;

2° een derde lid wordt toegevoegd, luidend als volgt :

„De Vlaamse Executieve bepaalt de regels houdende de organisatie, de normering en de financiering van de erkende vormingen. ”.

– *Aangenomen.*

Artikel 87

In artikel 5, § 1, tweede lid van dezelfde wet worden de woorden „elke minderjarige” vervangen door de woorden „elke leerplichtige”.

– *Aangenomen.*

Artikel 88

De artikelen 85 en 87 treden in werking op 1 mei 1990. Artikel 86 treedt in werking op 1 september 1990.

– *Aangenomen.*

TITEL V

Deeltijds kunstonderwijs

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 89

Deze titel is niet van toepassing op het deeltijds hoger kunstonderwijs.

Door de heren Van Durme en Taelman werd in hoofddorde een amendement ingediend dat de weglating van Titel V met Hoofdstukken 1 tot 6 en artikelen 89 tot 103 voorstelt.

De stemmingen over Titel V met Hoofdstukken 1 tot 6 en over de artikelen 89 tot 103 worden aangehouden.

Artikel 90

De Vlaamse Executieve bepaalt :

1° per graad en per studierichting :

– het minimum aantal lestijden en de duur van een lestijd ;

– de toelatings- en overgangsvaardigheden op basis van de leeftijd, de getuigschriften en de toelatingsproeven ;

– de regels voor de organisatie van evaluaties en examens ;

2° het opgelegd inschrijvingsgeld evenals de inningsmodaliteiten.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Maes en de heer Vanhorenbeek dat luidt als volgt :

„In fine van 2 de volgende zin toevoegen :

„Bij het vaststellen van het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstaligen in de Brusselse agglomeratie die zich inschrijven in Nederlandstalige scho-

Voorzitter

len met beperkt leerplan, wordt rekening gehouden met de concurrentiepositie ten aanzien van het Franstalig onderwijs.”

Op dit artikel is er een amendement in eerste bijkomende orde van de heer Van Durme dat luidt als volgt :

„2° weglaten.”

Op dit artikel is er een amendement in tweede bijkomende orde van de heer Van Durme dat luidt als volgt :

„In fine van 2° de volgende zin toevoegen :

„Er wordt geen inschrijvingsgeld gevraagd aan de leerlingen uit de negentien gemeenten van de Brusselse agglomeratie die les volgen in scholen van het Nederlandstalig kunstonderwijs met beperkt leerplan die gevestigd zijn in een van de negentien Brusselse gemeenten.”

De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Voorzitter, in verband met het inschrijvingsgeld aan de Brusselse kunstschole voor deeltijds kunstonderwijs wens ik even tussen te komen omdat het ons zeer belangrijk lijkt. Wij sluiten ons aan bij wat Mevrouw Neyts daarover heeft gezegd : een goede omkadering zou eventueel niet kunnen beletten dat er scholen zullen verdwijnen omdat er niet voldoende leerlingen meer zullen zijn.

Als wij het in Vlaanderen, zeker in het verleden, steeds hebben gehad over het handhaven van de Nederlandse cultuur in Brussel, dan moeten wij als Vlaamse Gemeenschap ook iets voor Brussel doen. In dit specifiek geval, waarin het Nederlandstalig onderwijs in concurrentie moet treden met het anderstalig onderwijs, moeten wij stellen dat voor alle kinderen, welke taal zij ook spreken, dezelfde rechten en plichten moeten gelden. Ik meen dat wij als Vlaamse gemeenschap de plicht hebben er in Brussel voor te zorgen dat Nederlandstalige en Franstalige kinderen gelijk zijn.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, het kunstonderwijs zal het inschrijvingsgeld verdubbeld zien. De heer Van Durme heeft een amendement ingediend om de afschaffing van het inschrijvingsgeld te vragen. Wij hebben een amendement ingediend met betrekking tot Brussel en ook de heer Van Durme heeft een gelijkaardig amendement ingediend. Mevrouw Neyts en de heer Garcia vragen hetzelfde. Het amendement dat wij indertijd hadden ingediend was erg genuanceerd. Na gesprekken met de diverse fracties hadden wij een resolutie opgesteld die wij nu in de vorm van een amendement hebben overgenomen. Daarin wordt gesteld : „Bij het vaststellen van het inschrijvingsgeld voor de Nederlandstaligen in de Brusselse agglomeratie, die zich inschrijven in Nederlandstalige scholen met beperkt leerplan, wordt rekening gehouden met de concurrentiepositie ten aanzien van het Franstalig onderwijs.”

Dit amendement is als u wil een minimaal amendement. Het geeft aan de Regering de gelegenheid om het inschrijvingsgeld aan te passen op grond van de concurrentiepositie. Wij moeten niet in concurrentie treden met het Franstalig onderwijs door lagere prijzen. Wij moeten een goede kwaliteit presenteren en mogen geen hogere drempel oprichten. Dat is onze bedoeling. Als u ons hierin zou willen volgen zou dat prachtig zijn. Ik geloof dat deze wens luid heeft geklonken in dit debat en van alle banken. Mevrouw Neyts heeft zopas nog gewezen op een aantal problemen die worden gesteld voor het Nederlandstalig basisonderwijs en voor het secundair onderwijs. Dit hoofdstuk heeft betrekking op het onderwijs met beperkt leerplan op het kunstonderwijs. Vandaar mijn vraag : vermits het de Minister is die dit inschrijvingsgeld vastlegt, vragen wij hem dat hij ons de verzekering geeft dat hij inderdaad met het principe “wij willen de concurrentiepositie van het Nederlandstalig kunstonderwijs in Brussel niet verslechteren door een hoger inschrijvingsgeld te vragen dan de Franstaligen” zou kun-

nen akkoord gaan, en dan zou dat voor ons in dit debat een heel belangrijke toezegging zijn. Hij moet dat begrijpen.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik pleit ervoor om dit amendement niet aan te houden. Ik heb voldoende de kans gehad, in de Commissie en ook vandaag, om toe te lichten wat de Executieve ter zake voorstaat, namelijk een versterking van het structureel aanbod van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel in alle facetten. Wij hebben de diverse componenten van deze extra-voorziening naar voren gebracht. Wij hebben in de Executieve besloten dit niet toe te passen inzake het inschrijvingsgeld, omdat daar het onderscheid niet relevant is. Het gaat over een beperkte bijdrage, meer bepaald 1.000 frank in plaats van 500 frank per jaar in het deeltijds kunstonderwijs. Dat wil niet zeggen dat wij daar te gelegener tijd niet opnieuw moeten over nadenken. Ik heb mij gisteren bereid verklaard om in het kader van een diepgaand onderzoek de problematiek nog fundamenteel te onderzoeken. Ik meen dat wij ons niet genoeg kunnen vergewissen van de reële draagwijdte en betekenis van deze maatregel, maar ik vraag nu niet aan te dringen en het amendement niet aan te houden. Ik doe ter zake een beroep op de meerderheid.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, de Minister heeft gisteren gezegd dat de Executieve zou nadenken. Ik neem aan dat ook hij heeft nagedacht, want het zal op zijn voorstel zijn dat de Executieve geprikkeld zal worden tot nadenken.

Wij zien in de houding van de Executieve geen aanleiding om ons standpunt te veranderen, zo lang wij niet kunnen vaststellen dat de Executieve bereid is tot luisteren naar wat vanop al deze banken weerklinkt. Er werd immers gevraagd : laat ons dit niet doen ; het is een principiële zaak en de Executieve stelt het principieel ; welnu, wij ook, U moet van ons niet vragen dat wij dit amendement terugtrekken ; dit kan in deze omstandigheden niet.

De Voorzitter : De Minister van Onderwijs heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik stel in alle duidelijkheid dat de Executieve heeft beslist. In de Executieve zetelt immers een collega, bevoegd voor de Brusselse aangelegenheden die, door zijn ruime ervaring in het kader van de NCC van vroeger, heel goed de Brusselse problematiek kent. Het gaat om de collega bevoegd voor de Brusselse Aangelegenheden en die trouwens zelf Brusselaar is. Bovendien is hij steeds bijzonder waakzaam inzake de decretale beschikkingen betreffende Brussel. Vandaar ook deze extra voorzieningen op elk niveau van onderwijs. Hij stelt, net zoals het geheel van de Executieve, dat geen specifieke voorzieningen betreffende het inschrijvingsgeld moeten worden ingeschreven. Wel moeten structurele maatregelen worden genomen inzake omkadering, maar niet inzake het inschrijvingsgeld.

Bijgevolg dring ik er, namens de Executieve, op aan om dit amendement niet goed te keuren.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, dit is een laatste poging voor vandaag die zeker niet mag worden opgevat als een kritiek aan het adres van de heer Weckx.

De heer Weckx heeft destijds, toen hij bevoegd was voor het kunstonderwijs, moeten ondervinden dat het invoeren van het inschrijvingsgeld tientallen leerlingen per instelling heeft laten afvloeien naar de Franstaligen. Het heeft ons in Brussel vijf jaar gekost dit verlies enigszins op te halen.

Ik kan begrijpen dat de Minister er toen van overtuigd was dat het inschrijvingsgeld geen nefaste weerslag zou hebben ; het omgekeerde is echter gebleken.

Laten wij niet ziende blind zijn en laten wij toch niet in deze val trappen !

De Voorzitter : De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat dit probleem de partijen overstijgt. Het is een probleem van de Vlaamse Gemeenschap waarmee wij allen worden geconfronteerd. Wanneer wij niet achter het deeltijds kunstonderwijs in Brussel staan, schieten wij als Vlaamse Gemeenschap tekort. Uiteraard houden wij ons amendement aan.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik wil niet het laatste woord hebben, ik neem aan dat Mevrouw Maes nog een repliek zal geven. Dit probleem werd uitvoerig besproken. Ik heb de cijfers gegeven met betrekking tot het invoeren van het inschrijvingsgeld in het kunstonderwijs en de effecten daarvan op het onderwijs muziek en beeldende kunsten, waarbij onder meer rekening werd gehouden met de leeftijd. Deze werden voldoende besproken. De Executieve heeft ter zake een beslissing genomen en ik zal mij daaraan houden.

Ik vraag de meerderheid dit amendement niet goed te keuren.

De Voorzitter : Mevrouw Neyts heeft het woord.

Mevrouw A.M. Neyts-Uyttebroeck : Mijnheer de Voorzitter, het standpunt van de Minister is nu strakker dan gisteren.

Gisteren werd gesproken over het inschrijvingsgeld. Deze discussie overstijgt de partijen. Mijnheer de Minister, gisteren heb ik gezegd dat ik de indruk had — en ik zeg wel de indruk, want ik heb twee reeksen cijfers van u ontvangen die niet helemaal met elkaar overeenstemmen — dat het inschrijvingsgeld in Brussel inderdaad een negatief effect had, vooral bij kinderen en adolescenten, die het grootste percentage leerlingen vertegenwoordigen in de muziekscholen.

De cijfers voor de richting beeldende kunsten zijn niet verminderd, maar wel gestegen, dat zal niemand ontkennen. Er is klaarblijkelijk een pro-

bleem bij kinderen en adolescenten die deeltijds muziekonderwijs volgen in Brussel.

Mijnheer de Minister, u hebt gezegd dit te laten onderzoeken. U hebt gezegd : „Mocht blijken dat dit inderdaad zo is, dan wil ik overwegen om dat te laten onderzoeken om desgevallend een aantal maatregelen te nemen”.

Ik zal u geen woorden in de mond leggen die u niet hebt gezegd. U weet goed dat ik mij daartoe niet laat verleiden. (*Ontkennend gebaar van Minister D. Coens*)

U hebt inderdaad niet gezegd het inschrijvingsgeld te verlagen ; ik wil u dat ook niet in de mond leggen. Er was gisteren duidelijk een grotere bereidheid om verder te zoeken, om niet te zeggen — excuseer mij als ik het enigszins crû formuleer — de Minister bevoegd voor Brusselse aangelegenheden, zegt dat het in orde is, dus is het in orde.

Het muziekonderwijs in Vlaanderen kende een stijging van ongeveer 30 à 40 ten honderd. In Brussel was er echter een daling. De beide reeksen cijfers vertonen voor de schooljaren 1983-1984 tot en met 1989, ofwel een daling van méér dan 1.000 éénheden, ofwel een daling van 112 eenheden, maar hoe dan ook een daling in totaal, Mijnheer de Minister.

Vandaar de aandacht die wij u vragen voor deze situatie. Ik zou immers niet graag zien dat dit een welles nietespettelje wordt van wij hebben gezegd dat het zo is en niet anders, dus gaan we het inschrijvingsgeld verdubbelen en achteraf zullen we wel zien en bijsturen.

Wij geven u dus de raad dit risico niet te lopen. Trouwens de tekst, geformuleerd door mevrouw Maes is uiterst gematigd. In de tekst wordt geen afschaffing van het inschrijvingsgeld gevraagd ; er wordt alleen gevraagd bij de bepaling van het inschrijvingsgeld rekening te houden met de specifieke concurrentiesituatie in Brussel.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : In het decreet wordt daaromtrent niets gezegd ; het gaat hier om een modaliteit van het uitvoeringsbesluit. In het artikel 90 wil men nu een aanbeveling inschrijven waaruit blijkt dat rekening wordt gehouden met de concurrentiepositie van het Franstalig onderwijs.

Mevrouw Neyts, correct als ze is, heeft mij inderdaad geen woorden in de mond gelegd die ik niet heb uitgesproken. In de openheid van de dialoog heb ik mij verder bereid verklaard dit probleem te onderzoeken, echter niet met het oog op een wijziging van de bedragen die door de Executieve voor het volgende schooljaar werden vastgelegd. Dit proces is niet af en wij moeten permanent bereid zijn tot discussie. Zoals gezegd gaat het om uitvoeringsmodaliteiten. Ik meen echter dat het een kwalijke zaak is uitvoeringsmodaliteiten decretaal te bepalen. De Executieve kan steeds haar verantwoordelijkheid nemen en doet zulks ten aanzien van het volgende schooljaar. Ik zal mij dan ook correct houden aan de beslissing die wij hebben genomen. Tegelijkertijd zal ik, op basis van de feiten en verder onderzoek een evaluatie maken voor het geheel van de implementatie van de hervorming. Ik zal hierover met de Raad een debat houden en daarna de nodige conclusies trekken met het oog op een eventuele aanpassing, zeker in het kader van de uitvoeringsbesluiten.

Laten wij echter het verschil handhaven tussen datgene wat decretaal is vastgelegd in het totale kader, dat niet wordt betwist, en een uitvoeringsmodaliteit. De Executieve heeft een bepaalde beslissing genomen en uit collegialiteit ben ik gehouden de voor het volgende schooljaar overeengekomen modaliteiten uit te voeren.

Ik dring er nogmaals op aan hier geen verwarring te stichten door uitvoeringsbesluiten en decretale beschikkingen door elkaar te halen.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, het principe van het in-

schrijvingsgeld staat in de tekst. Welnu, ik ben het met het principe van het inschrijvingsgeld niet eens, tenzij er rekening gehouden wordt met de Brusselse situatie.

Ik had dat gehoopt, na de verklaring van gisteren, toen de Minister duidelijk begrip heeft getoond dat de aanwezigheid van kinderen kan te maken hebben met het al dan niet vragen van inschrijvingsgeld. Indien het voor beeldende kunsten anders ligt dan voor muziek, dan ligt zulks uitsluitend aan het feit dat er in Brussel voor beeldende kunsten meer volwassenen zijn. Het gaat hier evenwel om minderjarigen en om kinderen.

Ik weet dat een dergelijk amendement in een decretale tekst insluiten natuurlijk geen goede legistische manier is, maar ik had verwacht dat de Minister zou hebben gezegd : „... bij het vaststellen zullen wij vanzelfsprekend rekening houden met...” aangezien de Vlaamse Raad dit vraagt. In dat geval zou ik met veel genoegen dit amendement hebben ingetrokken. Het is toch de bedoeling, wanneer men een dergelijke tekst indient, dat men van de Regering de verzekering krijgt dat zij bij de uitvoering van de maatregel daarmee rekening houdt.

Ik verzoek dan ook alle fracties toch nog even na te denken vooraleer daarover te stemmen.

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors : Mijnheer de Voorzitter, ik wou de minister dezelfde vraag stellen. Ik pleit er niet voor dat men het in de tekst zou schrijven.

Aan de Executieve wordt de mogelijkheid geboden tot het bepalen van de inningsmodaliteiten, dat via een besluit van de Executieve gebeurt.

Kunnen we op basis van deze tekst voor het inschrijvingsgeld, zowel naar Vlaanderen als naar Brussel, moduleren ? Welnu, wij hebben daartoe als Executieve de mogelijkheid. Wanneer dat op basis van de situatie, die zich de volgende weken of maanden voordoet, kan worden overwogen, moet dat ook mogelijk

zijn. Het moet ook mogelijk zijn dat de Executieve deze zaak opnieuw bekijkt.

De Voorzitter : De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme : Mijnheer de Voorzitter, ik stel vast dat in artikel 90 duidelijk staat dat de Vlaamse Executieve het opgelegde inschrijvingsgeld bepaalt.

Met ons amendement hadden wij enkel de bedoeling dat geen inschrijvingsgeld zou worden gevraagd in het Nederlandstalig kunstonderwijs in Brussel. Ik meen dat zulks in het decreet mag worden opgenomen, aangezien het geen tegenstelling inhoudt.

Gisteren hebben wij hier een motie van aanbeveling goedgekeurd inzake het buitenlands beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Wanneer wij zoveel voor het buitenland doen, denk ik dat wij zeker iets mogen doen voor de mensen, die in Brussel wonen en ook tot Vlaanderen behoren.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik wens nogmaals te zeggen te komen tot een consensus, althans in de meerderheid.

Wij moeten in de Executieve — de machtiging vragen wij via het decreet — de modaliteiten en bedragen vastleggen. Het inschrijvingsgeld bestaat ! Wat beslist is in het kader van een uitvoeringsbesluit is de verdubbeling van het inschrijvingsgeld en geldt algemeen. Ik zou u kunnen voorliegen en mij ervan afmaken te beloven dat wij uw vragen opnieuw zullen bekijken. Maar ik zeg u : er werd beslist om het inschrijvingsgeld van 500 naar 1.000 frank uniform te verhogen, punt. Ik moet mij deontologisch aan deze collegiale beslissing houden.

Ik onderstreep evenwel dat ik een eensgezindheid bij meerderheid en oppositie heb vastgesteld. Hoewel de beslissing werd genomen en volgend jaar zal worden uitgevoerd, zeg ik u dat dit niet het einde is. Wij zullen

Coens

de situatie evalueren en eventueel te zijner tijd corrigeren. Het is geen omkeerbare beslissing.

Ik stel dus voor om de amendementen niet goed te keuren want dit komt het decreet niet ten goede. Ik ben bereid om met u deze problematiek nauwkeurig op te volgen en ik zal, nadat wij de effecten op het terrein hebben kunnen onderkennen, uw woordvoerder in de Executieve zijn mocht een correctie nodig zijn. Het gaat hier immers niet om het al of niet gelijk halen.

Maar nu kan ik niet afstappen van een beslissing die is genomen. Overigens is het niet passend een uitvoeringsmodaliteit bij decreet vast te leggen.

De Voorzitter :

HOOFDSTUK 2

Definities

Artikel 91

Deze titel verstaat onder :

1° „kunstonderwijs” : het onderwijs dat aan regelmatige leerlingen wordt verstrekt gedurende veertig weken per jaar naar rata van minimum één wekelijkse lestijd en maximum twaalf wekelijkse lestijden ;

2° „regelmatige leerling” : de leerling die beantwoordt aan de toelatingsvoorwaarden, die ingeschreven is voor het geheel van de vakken van een bepaald leerjaar, die werkelijk en regelmatig deze vakken volgt met het doel op het einde van het schooljaar eventueel de rechten te bekomen die verbonden zijn aan het welslagen in de proeven en die het eventueel vereiste inschrijvingsgeld heeft betaald. Bovendien wordt als „regelmatige leerling” aanzien de leerling die, in afwijking van wat voorafgaat, slechts een deel van de vakken daadwerkelijk en regelmatig volgt op grond van vrijstelling voor die vakken die reeds met vrucht werden gevolgd op een gelijkwaardig of hoger niveau van het voltijds secundair onderwijs, van het deeltijds kunstonderwijs, of van het

kunstonderwijs met beperkt leerplan ;

3° „jongere” de leerling die op 31 december van het schooljaar waarvoor hij inschrijft, jonger is dan 15 jaar of die een schooljaar voordien als dusdanig werd ingeschreven en sedertdien zijn studies niet onderbrak ;

4° „volwassene” : de leerling die niet voldoet aan de definitie van „jongere” zoals vermeld in 3° ;

5° „optie” : een samenhangend geheel van vakken dat tot doel heeft een specifieke opleiding te verschaffen ;

6° „filiaal” : een vestigingsplaats van een onderwijsinstelling, gevestigd op het grondgebied van een andere gemeente.

HOOFDSTUK 3

Structuur

Artikel 92

De structuur van het deeltijds kunstonderwijs bestaat uit vier graden :

- 1° een lagere graad ;
- 2° een middelbare graad ;
- 3° een hogere graad ;
- 4° een specialisatiegraad.

HOOFDSTUK 4

Organisatie van de studie

Artikel 93

§ 1. Het deeltijds kunstonderwijs omvat de studierichtingen :

- 1° „beeldende kunst” ;
- 2° „dans” ;
- 3° „muziek” ;
- 4° „Woordkunst”.

§ 2. De Vlaamse Executieve bepaalt de opties en de vakken die binnen de in § 1 bedoelde studierichtingen kunnen worden aangeboden.

Artikel 94

§ 1. De lagere graad is complementair aan het basisonderwijs en wordt

afzonderlijk georganiseerd voor volwassenen en jongeren in de studierichtingen „dans” en „muziek”. In de studierichtingen „beeldende kunst” en „woordkunst” wordt zij uitsluitend voor jongeren georganiseerd.

De lagere graad bestaat uit vier leerjaren in de studierichtingen „muziek” en woordkunst” en in de studierichting „dans” georganiseerd voor jongeren. De Executieve kan de lagere graad voor deze studierichtingen uitbreiden tot zes leerjaren. De lagere graad bestaat uit twee leerjaren in de studierichting „dans” georganiseerd voor volwassenen. De lagere graad bestaat uit ten minste twee en ten hoogste zes leerjaren in de studierichting „beeldende kunst”.

§ 2. De middelbare graad is complementair aan het secundair onderwijs en wordt afzonderlijk georganiseerd voor volwassenen en jongeren in de studierichtingen „dans” en „woordkunst”.

De middelbare graad bestaat uit zes leerjaren in de studierichting „beeldende kunst” en drie leerjaren in de andere studierichtingen.

§ 3. De hogere graad is complementair aan het secundair onderwijs, uitgezonderd de studierichting „beeldende kunst” die equivalent is aan de derde graad van het voltijds kunstsecundair onderwijs.

De hogere graad bestaat uit vier leerjaren met ten minste tien wekelijkse lestijden of uit vijf leerjaren met ten minste acht wekelijkse lestijden in de studierichting „beeldende kunst” en drie leerjaren in de andere studierichtingen.

§ 4. De specialisatiegraad is complementair aan het secundair onderwijs, uitgezonderd de studierichting „beeldende kunst” die equivalent is aan het zevende specialisatiejaar op het einde van de derde graad van het voltijds kunstsecundair onderwijs.

De specialisatiegraad bestaat uit twee leerjaren.

Artikel 95

§ 1. Het deeltijds kunstonderwijs kan

Voorzitter

enkel georganiseerd of gesubsidieerd worden in instellingen die uitsluitend kunstonderwijs organiseren.

§ 2. In een onderwijsinstelling worden tenminste twee opeenvolgende graden georganiseerd.

HOOFDSTUK 5

Normen

Artikel 96

§ 1. Onder wekelijkse „uren-leraar” wordt verstaan het aantal lestijden dat wekelijks besteed wordt aan het onderwijzen van leervakken en aan andere prestaties die in de opdracht van de leerkracht en de muzikale begeleider mogen opgenomen worden.

§ 2. De Vlaamse Executieve :

1° bepaalt de berekeningswijze van het aantal uren-leraar, op basis van het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven op 1 februari van het voorgaand schooljaar, in aanmerking wordt genomen. In afwijking hierop is voor de instellingen of studierichtingen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum voor het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling, één oktober van dat schooljaar ;

2° bepaalt welke regelmatige leerlingen, bedoeld in 1°, in aanmerking worden genomen ;

3° kan per graad een bijkomend aantal uren-leraar toekennen dat nodig is om een optie of studierichting in afbouw gedurende de afbouwperiode, voor zover noodzakelijk, in stand te houden ;

4° kan voor de opties architectuurtekenen, binnenhuiskunst en industriële kunst van de studierichting beeldende kunst een forfaitair aantal uren-leraar, bijkomend bij het aantal uren-leraar, zoals bedoeld in 1°, toekennen ;

5° bepaalt de regels voor de aanwending van het aantal uren-leraar ;

6° bepaalt het aanwendingspercentage van het aantal uren-leraar.

Artikel 97

§ 1. In de instellingen voor deeltijds kunstonderwijs, die gevestigd zijn in de 19 gemeenten van het arrondissement Brussel-Hoofdstad, wordt in de lagere en in de middelbare graad het aantal uren-leraar, vastgesteld overeenkomstig artikel 96, met 30 % verhoogd.

§ 2. De afwijking zoals bedoeld in § 1, geldt slechts tot en met het schooljaar 2000-2001 voor de instellingen die op dat ogenblik nog een filiaal hebben buiten het arrondissement Brussel-Hoofdstad.

Artikel 98

De Vlaamse Executieve bepaalt op basis van het aantal uren-leraar, bedoeld in artikel 96, het aantal uren opsteller dat wordt toegekend.

Artikel 99

De Vlaamse Executieve bepaalt op basis van het aantal regelmatige leerlingen op welke wijze het ambt van directeur kan worden toegekend.

Artikel 100

§ 1. Aan de gesubsidieerde instellingen wordt een werkingstoelage toegekend bij besluit van de Vlaamse Executieve, in functie van de benodigde middelen per studierichting.

§ 2. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met de aanpassingscoëfficiënt A2, zoals bedoeld in artikel 2.

§ 3. De Vlaamse Executieve bepaalt de datum waarop de §§ 1 en 2 worden opgeheven.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„2. Artikel 100

Paragraaf 1 vervangen door de volgende bepaling :

„§ 1. Aan het Gemeenschapsonderwijs en aan de gesubsidieerde instellingen wordt een bijkomende dotatie of werkingstoelage toegekend bij besluit van de Vlaamse Executieve, in functie van de benodigde middelen per studierichting.”

HOOFDSTUK 6

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 101

§ 1. De Vlaamse Executieve bepaalt de overgang tussen het kunstonderwijs, georganiseerd op basis van de wet van 14 mei 1955 tot regeling van het kunstonderwijs, en het deeltijds kunstonderwijs ingericht op basis van dit decreet.

§ 2. Zolang er kunstonderwijs met beperkt leerplan ingericht wordt op basis van voornoemde wet van 14 mei 1955 wordt door de Vlaamse Executieve voor het aantal leerlingen dat dit onderwijs volgt een specifieke berekeningswijze vastgesteld van het aantal uren-leraar.

§ 3. In afwijking op artikel 96, § 2, 1° en tot op de datum die de Vlaamse Executieve bepaalt, wordt als berekeningsbasis genomen het aantal regelmatige leerlingen op 1 oktober ; het aantal regelmatige leerlingen van 1 februari van het voorafgaand schooljaar wordt als berekeningsbasis genomen voor het aantal uren-leraar, indien op 1 februari het aantal regelmatige leerlingen tenminste 10 % afwijkt van het aantal regelmatige leerlingen, ingeschreven op 1 oktober van het voorafgaande schooljaar.

§ 4. In afwijking van artikel 96 en van § 2 kan tot 31 augustus 1993 het aantal uren-leraar in de studierichtingen muziek, woordkunst en dans, voor zover deze niet in afbouw zijn, per instelling niet lager zijn dan het aantal uren-leraar dat werd bezoldigd of betaald voor het schooljaar 1989-1990.

Artikel 102

De wet van 14 mei 1955 tot regeling van het kunstonderwijs gewijzigd bij

Voorzitter

de wet van 19 juli 1971 en het koninklijk besluit van 29 augustus 1966 wordt opgeheven voor wat het deeltijds kunstonderwijs betreft.

Artikel 103

De bepalingen van deze titel treden in werking op 1 september 1990.

Dames en heren, de stemmingen over de artikelen 89 tot en met 103 en de amendementen op die artikelen worden aangehouden.

Ik vestig er de aandacht op dat bij de artikelen 90 en 100 amendementen in bij komende orde werden ingediend en dat het bij artikel 101 ingediende amendement werd ingetrokken.

TITEL VI

Hoger onderwijs

HOOFDSTUK 1

Wijziging van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs

Artikel 104

Artikel 4 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs wordt aangevuld met de § 5 luidende als volgt :

„§ 5. Het voorschools normaalonderwijs en het lager technisch normaalonderwijs en het hoger technisch onderwijs worden georganiseerd op het niveau van het pedagogisch hoger onderwijs van het korte type ten laatste van 1 september 1974 af.”

— *Aangenomen.*

Artikel 105

Artikel 10, § 4, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 18 februari 1977, wordt opgeheven op de datum dat uitvoering is gegeven aan artikel 10, § § 1 tot 3 van dezelfde wet.

— *Aangenomen.*

Artikel 106

Artikel 14 van dezelfde wet waarvan de huidige tekst voortaan de § 1, zal vormen wordt aangevuld met een § 2 luidend als volgt :

„§ 2. In afwijking op § 1 is de vervanging van een afdeling van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan door een afdeling van het economisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, niet toegestaan in de academiejaren 1990-1991 tot en met 1993-1994. In diezelfde periode is de vervanging van een afdeling van het economisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan door een afdeling van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan eveneens uitgesloten.”

— *Aangenomen.*

Artikel 107

Met ingang van het academiejaar 1990-1991 nemen alle afdelingen van het economisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan de driejarige structuur aan. De afdelingen „hotelmanagement”, „management toerisme en recreatie” en „public relations” van het economisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan nemen de driejarige structuur aan met ingang van het academiejaar 1989-1990.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van de wet van 18 februari 1977 betreffende de inrichting van het hoger onderwijs en inzonderheid het technisch hoger en het agrarisch hoger onderwijs van het lange type

Artikel 108

In artikel 3 van de wet van 18 februari 1977 betreffende de inrichting van het hoger onderwijs en inzonderheid het technisch hoger en agrarisch hoger onderwijs van het lange type worden volgende wijzigingen aangebracht :

Minister D. Coens (CVP) legde uit hoe hij de gemeenschapsinspectie van het onderwijs wil hervormen

1° in § 1, wordt de tekst na het eerste streepje vervangen door de volgende bepaling :

— hetzij door een door de Vlaamse Gemeenschap ingerichte, erkende of gesubsidieerde inrichting voor technisch hoger onderwijs van het lange type of voor agrarisch hoger onderwijs van het lange type, waarvan de organisatie in overeenstemming is met artikel 4 ;” ;

2° de § 2, 2° wordt aangevuld met de volgende bepaling :

„Hij kan ook uitgereikt worden aan de examinandus die met toepassing van artikel 9, § 1, van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, kan overgaan naar de tweede cyclus van het technisch of van het agrarisch hoger onderwijs van het lange type, zonder in het bezit te zijn van de graad van kandidaat-industrieel ingenieur.”.

— *Aangenomen.*

Artikel 109

In artikel 4 van dezelfde wet gewij-

Voorzitter

zigd door het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, worden tussen de woorden „zullen” en „maximum” de woorden „tot aan het academiejaar 1981-1982” ingevoegd ;

2° in § 2, worden tussen de woorden „zullen” en „maximum” de woorden „tot aan het academiejaar 1981-1982” ingevoegd ;

3° in § 3, worden tussen de woorden „1970 mogen” en de woorden „ten hoogste”, de woorden „tot aan het academiejaar 1981-1982” ingevoegd ;

4° een § 3bis wordt ingevoegd, luidend als volgt :

„§ 3bis. De instandhouding van de industriële hogescholen, van hun eerste cycli en van hun afdelingen, alsook de aanvulling van hun afdelingen, worden, vanaf het academiejaar 1981-1982, geregeld door de bepalingen van artikel 17.” ;

5° een § 4bis, wordt ingevoegd luidend als volgt :

„§ 4bis. Vanaf 1 januari 1989 stelt de Vlaamse Executieve, met inachtneming van de bepalingen van de §§ 1, 2, 3 en 3bis en van artikel 17, de industriële hogescholen, hun eerste cycli, hun afdelingen en hun vestigingsplaatsen vast. Deze vaststelling is de voorwaarde voor de opname of het behoud in de toelageregeling van de industriële hogescholen bedoeld in de §§ 1 en 2 van dit artikel en voor de organisatie van de industriële hogescholen bedoeld in § 3 van dit artikel. Ieder voorstel tot wijziging van de bedoelde vaststelling wordt door de betrokken inrichtende macht ter goedkeuring aan de Vlaamse Executieve voorgelegd, volgens de regels die zij bepaalt.”.

— Aangenomen.

Artikel 110

Aan artikel 14 van dezelfde wet, gewijzigd door het koninklijk besluit nr.

77 van 20 juli 1982 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de § 1, eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Het hoger onderwijs van het lange type wordt georganiseerd rekening houdend met **studiebegeleidingsnormen** vastgelegd volgens het aantal studenten die op 1 februari van het voorgaand academiejaar in aanmerking komen voor de financiering, zoals gedefinieerd in uitvoering van artikel 9bis van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs.” ;

2° de § 1, 5e lid wordt aangevuld met de volgende bepaling :

„De studierichting leidend tot de graad van licentiaat in de bestuurswetenschappen wordt als een afzonderlijke studierichting beschouwd, verschillend van de studierichting leidend tot de graad van licentiaat in de handelswetenschappen ook wanneer hierin de aanvullende kwalificatie „bestuurswetenschappen” is opgenomen.” ;

3° in § 2, laatste lid worden de woorden „regelmatig ingeschreven studenten”, vervangen door de woorden „studenten die in aanmerking komen voor de financiering” ;

4° § 3 wordt vervangen door de volgende tekst :

„§ 3. Voor de instellingen van het economisch hoger onderwijs van het lange type die de normale studieduur van vier jaar spreiden over vijf studiejaren, wordt het aantal studenten die in aanmerking komen voor de financiering, dat in rekening komt voor de berekening van het aantal studiebegeleidingseenheden van de driejarige cyclus, verminderd met het aantal studenten die in aanmerking komen voor de financiering van het vijfde studiejaar. Wanneer de eerste cyclus de driejarige is, moeten de bedoelde studenten van het vijfde studiejaar niet afgetrokken worden indien zij op grond van vrijstellingen of overgangen rechtstreeks tot de tweede cyclus zijn toegelaten zonder de driejarige eerste cyclus gevolgd te hebben in de bedoelde inrichting.”.

— Aangenomen.

Artikel 111

In artikel 17 van dezelfde wet, gewijzigd door het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, a worden de woorden „de Staat” vervangen door de woorden „de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs” ;

2° de § 2, wordt aangevuld met een nieuw lid, luidend als volgt :

„Indien één of meer eerste cycli van een industriële hogeschool, georganiseerd overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, niet in stand gehouden kunnen worden of niet meer gesubsidieerd, moet de betrokken inrichtende macht deze cyclus of deze cycli geleidelijk studiejaar per studiejaar, te beginnen met het eerste, afbouwen ; hij kan ook beslissen tot fusie van eerste cycli over te gaan voor zover deze fusie eerste cycli oplevert die ieder afzonderlijk de gestelde norm behalen, waarbij het onderwijs verder verstrekt mag worden in de vestigingsplaatsen van de gefusioneerde cycli. Voor de toepassing van artikel 14 komen nochtans enkel de eerste cycli in aanmerking die met toepassing van deze paragraaf in stand gehouden of gesubsidieerd kunnen worden, ongeacht of het onderwijs in meerdere vestigingsplaatsen verstrekt wordt.” ;

3° de § 3, wordt aangevuld met een nieuw lid, luidend als volgt :

„Indien, met toepassing van a of b van deze paragraaf, een afdeling de gestelde norm niet bereikt, moet de inrichtende macht ze geleidelijk studiejaar per studiejaar, te beginnen met het eerste, afbouwen ; hij kan de bedoelde afdeling ook fusioneren met een identieke afdeling die al dan niet de gestelde norm behaalt voor zover de fusie een afdeling oplevert die de gestelde norm behaalt, waarbij het onderwijs verder verstrekt mag worden in de vestigingsplaatsen van de gefusioneerde afdelingen. Voor de toepassing van artikel 14 komen nochtans enkel de afdelingen in aanmerking die met toepassing van deze paragraaf in stand gehouden of ge-

Voorzitter

subsidieerd kunnen worden, ongeacht of het onderwijs in meerdere vestigingsplaatsen wordt verstrekt.” ;

4° de § 5, wordt vervangen door de volgende paragraaf :

„§ 5. Vanaf het academiejaar 1990-1991 kunnen de inrichtende machten van de industriële hogescholen de afdelingen die zij, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4 en van artikel 17, §§ 1 tot 4, in de tweede cyclus organiseren, aanvullen onder de volgende voorwaarden :

— het totaal aantal studenten die in de tweede cyclus in aanmerking komen voor de financiering, moet groter zijn dan of gelijk aan honderd maal het aantal georganiseerde afdelingen ;

— het gemiddeld aantal studenten die in aanmerking komen voor de financiering van alle in een taalsysteem georganiseerde zelfde afdelingen als de beoogde aanvullende afdeling, moet ten minste 120 zijn.“.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 3

Wijzigingen aan de wet van 18 februari 1977 houdende organisatie van het architectuuronderwijs

Artikel 112

In artikel 3 van de wet van 18 februari 1977 houdende organisatie van het architectuuronderwijs, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, wordt de tekst na het eerste gedachtestreepje vervangen door de volgende bepaling :

— hetzij door een door de Vlaamse Gemeenschap ingerichte, erkende of gesubsidieerde inrichting voor artistiek hoger onderwijs van het lange type, waarvan de organisatie in overeenstemming is met artikel 4, § 4.” ;

2° de § 2, 2° lid wordt aangevuld met de volgende bepaling :

„Hij kan ook uitgereikt worden aan de examinandus die met toepassing van artikel 9, § 1 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, kan overgaan naar de tweede cyclus van het artistiek hoger onderwijs van het lange type, zonder in het bezit te zijn van het diploma van kandidaat in de architectuur.“.

— *Aangenomen.*

Artikel 113

Aan artikel 4 van dezelfde wet wordt een § 5 toegevoegd, luidend als volgt :

„§ 5. Vanaf 1 januari 1989 stelt de Vlaamse Executieve, met inachtneming van de bepalingen van de §§ 1, 2 en 3 van dit artikel en van de bepalingen van artikel 9 van deze wet, de vestigingsplaatsen van de hogere architectuurinstituten vast. Deze vaststelling is de voorwaarde voor de opname of het behoud in de toelageregeling van de hogere architectuurinstituten georganiseerd door de provincies, door de gemeenten, door de vereniging van deze overheden en door het particulier initiatief. Zij is eveneens de voorwaarde voor de organisatie van de hogere architectuurinstituten van het Rijk of, vanaf 1 januari 1989 in de Vlaamse Gemeenschap, van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs.“.

— *Aangenomen.*

Artikel 114

Aan artikel 8 van dezelfde wet wordt een § 5 toegevoegd, luidend als volgt :

„§ 5. Voor de toepassing van de vorige paragrafen van dit artikel komen enkel de studenten in aanmerking die, in uitvoering van artikel 9bis van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, gedefinieerd zijn als studenten die in aanmerking komen voor de financiering op 1 februari van het voorgaande academiejaar. ”

— *Aangenomen.*

Artikel 115

In artikel 9 van dezelfde wet, gewijzigd door het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid worden de woorden „de Staat ;” vervangen door de woorden „de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs” ;

2° in het tweede lid worden de woorden „regelmatig in die cyclus ingeschreven studenten” vervangen door de woorden „studenten die in die cyclus in aanmerking komen voor de financiering” ;

3° het laatste lid wordt aangevuld met de volgende bepaling :

„De betrokken inrichtende macht kan nochtans beslissen twee of meer instituten te fusioneren voor zover deze fusie een instituut oplevert waarvan de eerste cyclus, overeenkomstig de voorgaande bepalingen wel in stand gehouden of gesubsidieerd kan worden. Het onderwijs mag in dit geval verder verstrekt worden in de vestigingsplaatsen van de gefusioneerde instituten. Voor de toepassing van artikel 8 komen nochtans enkel de instituten in aanmerking waarvan de eerste cyclus in stand gehouden of gesubsidieerd kan worden, ongeacht of het onderwijs in meerdere vestigingsplaatsen verstrekt wordt.“.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 4

Wijziging van het koninklijk besluit nr. 79 van 21 juli 1982 tot vaststelling van het aantal aanvaardbare lestijden in het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, georganiseerd of gesubsidieerd door de Staat

Artikel 116

Artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 79 van 21 juli 1982 tot vaststelling van het aantal aanvaardbare lestijden in het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, georgani-

Voorzitter

seerd of gesubsidieerd door de Staat gewijzigd door de wet van 31 juli 1984 en het koninklijk besluit nr. 298 van 31 maart 1984, wordt aangevuld met de volgende bepaling :

„F. Vanaf 1 januari 1991 kan de Vlaamse Executieve de percentages, vermeld in de punten A, B, C en D van dit artikel, wijzigen.”

— *Aangenomen.*

Artikel 117

Artikel 6 van hetzelfde besluit wordt aangevuld met een tweede lid luidend als volgt :

„De Vlaamse Executieve kan de hierboven gestelde maxima verminderen.”

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 5

Wijziging van de wet van 15 juli 1985 tot organisatie van het maritiem hoger onderwijs en de studiën in de nautische wetenschappen

Artikel 118

Artikel 9, § 1, van de wet van 15 juli 1985 tot organisatie van het maritiem hoger onderwijs en de studiën in de nautische wetenschappen, wordt aangevuld met volgende bepaling :

„Ter bevestiging hiervan zullen de bedoelde personen die afstudeerden in de academiejaren 1979-1980 tot en met 1984-1985, het diploma van licentiaat in de nautische wetenschappen ontvangen, uitgereikt onder de benaming van het Ministerie van Onderwijs.”

— *Aangeriomen.*

Artikel 119

De eerste zin van artikel 3, § 4 van dezelfde wet wordt aangevuld met volgende bepaling : „afzonderlijk k

voor de Nederlandstalige en voor de Franstalige studenten”.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 6

Wijziging van het koninklijk besluit nr. 301 van 31 maart 1984 houdende vaststelling van de minimale studentenbevolking van de afdelingen van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan

Artikel 120

Artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 301 van 31 maart 1984 houdende vaststelling van de minimale studentenbevolking van de afdelingen van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan wordt aangevuld met het volgende lid :

„Dit besluit is niet van toepassing op de Jesoda-Hatora en Beth-Jacob Normaalschool te Antwerpen.”

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 7

Wijzigingen van het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 tot vaststelling van het rationalisatieplan en het programmatieplan van het hoger onderwijs van het korte type en tot wijziging van de wetgeving betreffende de organisatie van het hoger onderwijs van het lange type

Artikel 121

Artikel 1, § 2 van het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 tot vaststelling van het rationalisatieplan en het programmatieplan van het hoger onderwijs van het korte type en tot wijziging van de wetgeving betreffende de organisatie van het hoger onderwijs van het lange type, wordt aangevuld met het volgende lid :

„De bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing op de Jesoda-Ha-

tora en Beth-Jacob Normaalschool te Antwerpen.”

— *Aangenomen.*

Artikel 122

Een artikel 8bis wordt aan hetzelfde besluit toegevoegd, luidend als volgt :

„Artikel 8bis

In afwijking van de bepalingen van dit besluit en van het koninklijk besluit nr. 541 van 31 maart 1987 houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het aanvullend secundair beroepsonderwijs en tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 tot vaststelling van het rationalisatieplan en programmatieplan van het hoger onderwijs van het korte type en tot wijziging van de wetgeving betreffende de organisatie van het hoger onderwijs van het lange type, gelden voor de onderwijsinstellingen van het arrondissement Brussel-Hoofdstad de volgende bijzondere maatregelen voor de instandhouding en de subsidiëring van instellingen en/of afdelingen van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan en van het aanvullend secundair beroepsonderwijs :

1. indien een instelling of afdeling van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan of van het aanvullend secundair beroepsonderwijs van het gesubsidieerd onderwijs de gestelde rationalisatienorm niet bereikt en de betrokken inrichtende macht beslist op eigen kosten de instelling en/of de afdeling verder te organiseren, kan de inrichtende macht op het ogenblik dat de rationalisatienorm opnieuw bereikt is, een aanvraag doen bij de Vlaamse Executieve om de instelling en/of de afdeling opnieuw in aanmerking te doen komen voor de subsidiëring ;

2. indien een instelling of afdeling van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan of van het aanvullend secundair beroepsonderwijs van het gemeenschapsonder-

Voorzitter

wijs de gestelde rationalisatienorm niet bereikt en de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs beslist, overeenkomstig de bepalingen van dit besluit, over te gaan tot fusie of aanhechting met behoud van de vestigingsplaats, kan hij op het ogenblik dat de rationalisatienorm opnieuw bereikt is, een aanvraag doen bij de Vlaamse Executieve om de instelling en/of de afdeling opnieuw de autonomie te verlenen ;

3. in de instellingen die de rationalisatienorm niet bereiken kunnen de afdelingen verder worden georganiseerd of gesubsidieerd op voorwaarde dat zij de afdelingsnorm bereiken ;

4. de bepalingen van de punten 1, 2 en 3 hierboven kunnen worden toegepast vanaf de datum van inwerkingtreding van dit besluit .”

Op dit artikel is er een amendement van de heer Taelman dat luidt als volgt :

„In de voorgestelde tekst van artikel 8bis, eerste lid op de tiende regel na de woorden „Brussel-Hoofdstad” de woorden „en voor de instellingen gevestigd in gemeenten met een bijzonder taalregime” invoegen.”

De stemmingen over artikel 122 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 123

Aan artikel 13 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 1 wordt aangevuld met de volgende bepaling :

„Deze bepaling geldt eveneens voor een uit fusie ontstane inrichting voor hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, die ten minste 160 studenten telt. Voor het behalen van deze norm mogen, overeenkomstig de bepaling van artikel 30 van dit besluit, de hierin bedoelde studenten van de afzonderlijke bij de fusie betrokken inrichtingen samengeteld worden voor zover de fusie ontstaat

vóór de aanvang van het schooljaar waarop de programmatie betrekking heeft.” ;

2° de §§ 6 en 7 worden opgeheven ;

3° in § 8 worden telkens de woorden „of inrichting” geschrapt ;

4° de §§ 10 en 11 worden ingevoegd, luidend als volgt :

„§ 10. In zeer uitzonderlijke gevallen waarin een opleiding beoogd wordt waarvan de maatschappelijke behoefte objectief aantoonbaar is op grond van een gemotiveerd advies van de bevoegde afdeling van de Vlaamse Onderwijsraad en in afwachting van de oprichting hiervan, van de Vaste Raad voor het hoger onderwijs, maar waarvan het verwacht aantal gediplomeerden beperkt moet blijven omwille van de bijzondere specialisatie, kan de Vlaamse Executieve voor de oprichting of voor de subsidiëring van een nieuwe afdeling afwijken van de bepalingen van dit artikel. Zij zal hierbij alle maatregelen treffen om de instandhouding of de verdere subsidiëring van deze afdeling afhankelijk te maken van de te verwachten evolutie van de behoeften en van het aantal belanghebbende studenten. Zij kan onder meer beslissen de organisatie van de betrokken afdeling tijdelijk op te schorten of ze cyclisch te organiseren.

§ 11. In afwijking van de vorige paragrafen, met uitzondering van § 10, kunnen in de academiejaren 1990-1991 tot en met 1993-1994 geen afdelingen van het economisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan worden geprogrammeerd.“

— *Aangenomen.*

Artikel 124

Artikel 19 van hetzelfde koninklijk besluit wordt vervangen door de volgende bepalingen :

„Artikel 19

§ 1. De eerste cyclus van een hogeschool die overeenkomstig de wet

van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van hoger onderwijs gemachtigd is de graden toe te kennen en de diploma's uit te reiken van kandidaat in de handelswetenschappen, van licentiaat in de handelswetenschappen, met of zonder bij komende kwalificatie, van kandidaat in de bestuurswetenschappen, van licentiaat in de bestuurswetenschappen of van handelsingenieur, kan slechts in stand gehouden of verder gesubsidieerd worden indien het totaal aantal regelmatig ingeschreven studenten ervan ten minste 300 bedraagt ongeacht of de hogeschool één, verschillende of alle in deze paragraaf bedoelde graden toekent en diploma's uitreikt. De norm 300 wordt tot 150 herleid indien de bedoelde eerste cyclus in het net in de Vlaamse Gemeenschap een uniek karakter heeft zoals vastgesteld in § 4.

§ 2. De eerste cyclus van een hogeschool die overeenkomstig de wet van 11 september 1933 gemachtigd is de graden toe te kennen en de diploma's uit te reiken van kandidaat-vertaler, licentiaat-vertaler en licentiaat-tolk, kan slechts in stand gehouden of verder gesubsidieerd worden indien het totaal aantal regelmatig ingeschreven studenten ervan ten minste 300 bedraagt. De norm 300 wordt tot 150 herleid indien de bedoelde eerste cyclus in het net in de Vlaamse Gemeenschap een uniek karakter heeft zoals vastgesteld in § 4.

§ 3. Wanneer een hogeschool zowel een eerste cyclus, bedoeld in § 1, als een eerste cyclus, bedoeld in § 2, organiseert, kunnen de beide eerste cycli samen in stand gehouden of verder gesubsidieerd worden indien het totaal aantal regelmatig ingeschreven studenten ervan ten minste 500 bedraagt. De norm 500 wordt tot 250 herleid indien het geheel van de twee eerste cycli een uniek karakter heeft zoals vastgesteld in § 4.

§ 4. Een eerste cyclus, bedoeld in de §§ 1 en 2, of het geheel van twee eerste cycli, bedoeld in § 3, hebben een uniek karakter in het net in de Vlaamse Gemeenschap wanneer de betrokken hogeschool in dit net in de Vlaamse Gemeenschap de enige is

Voorzitter

die één van de in de §§ 1 en 2 bedoelde graden toekent en diploma's uitreikt.

§ 5. In afwijking van de §§ 1, 2 en 3 van dit artikel, mogen de hierin bedoelde eerste cycli of gehelen van eerste cycli die de gestelde norm niet bereiken, gedurende slechts één academiejaar in stand gehouden of verder gesubsidieerd worden voor zover zij ten minste 90 procent van de gestelde norm bereiken."

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 8

Wijziging van het koninklijk besluit van 15 december 1973 houdende bepaling van de splitsings- en hergroeperingsnormen van studiejaren in het secundair technisch onderwijs, in het technisch, economisch, agrarisch, paramedisch, sociaal, pedagogisch en artistiek hoger onderwijs van het korte type, in het technisch en agrarisch hoger onderwijs van de tweede graad

Artikel 125

In artikel 2bis van het koninklijk besluit van 15 december 1973 houdende bepaling van de splitsings- en hergroeperingsnormen van studiejaren in het secundair technisch onderwijs, in het technisch, economisch, agrarisch, paramedisch, sociaal, pedagogisch en artistiek hoger onderwijs van het korte type, in het technisch en agrarisch hoger onderwijs van de tweede graad, ingevoegd door de koninklijke besluiten nrs. 79 van 21 juli 1982 en 80 van 21 juli 1982, worden de §§ 1 en 2 vervangen door de volgende paragrafen :

„§ 1. Voor de toepassing van dit besluit in het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan worden alleen de studenten aangerekend die op grond van artikel 9bis van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, in aanmerking komen voor de financiering op 1 februari van het voorgaande academiejaar.

§ 2. Voor de studiejaren die in het voorgaande academiejaar niet georganiseerd waren worden de studenten aangerekend die op de dertigste dag van het lopende academiejaar in aanmerking komen voor de financiering."

— *Aangenomen.*

Artikel 126

In artikel 3, VI, 3° lid van hetzelfde besluit, ingevoegd door het koninklijk besluit nr. 268 van 31 december 1983, worden de woorden „regelmatig ingeschreven studenten” vervangen door de woorden „de studenten, bedoeld in artikel 2bis."

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 9

De hogere zeevaartschool

Artikel 127

De Hogere Zeevaartschool — Antwerpen/Oostende is een dienst van de Vlaamse Gemeenschap met afzonderlijk k beheer.

— *Aangenomen.*

Artikel 128

De in artikel 127 bedoelde dienst van de Vlaamse Gemeenschap met afzonderlijk beheer wordt geleid door een Bestuurscollege waarvan de samenstelling, bevoegdheid en werking door de Vlaamse Executieve worden bepaald.

— *Aangenomen.*

Artikel 129

De Vlaamse Executieve bepaalt de organieke regelen die van toepassing zijn op het financieel en materieel beheer van deze diensten.

Deze regelen omvatten :

1° het opmaken en het bekendmaken van een begroting en van rekeningen ;

2° de controle van de rekeningen door het Rekenhof ;

3° het beperken van de uitgaven binnen de grenzen van de ontvangsten en van de goedgekeurde limitatieve kredieten ;

4° de mogelijkheid om, met ingang van het jaar, de bij het verstrijken van het vorige jaar beschikbare geldmiddelen te gebruiken ;

5° de behandeling van de geldmiddelen en de waarden door en tegenover het Rekenhof verantwoordelijke rekenplichtige ;

6° het bijhouden van een vermogenscomptabiliteit en het opmaken van een inventaris van het vermogen ;

7° de beperking in de tijd van de overdrachten waartoe machtiging werd verleend.

— *Aangenomen.*

Artikel 130

Voor de administratieve en logistieke ondersteuning van de Hogere Zeevaartschool — Antwerpen/Oostende kan de Vlaamse Executieve voorzien in de oprichting van een personeelsformatie.

De personeelsleden die voor hun overheveling naar de Vlaamse Gemeenschap ressorteerden onder de buitendiensten van het Ministerie van Verkeerswezen, bestuur van het Zeewezen en de Binnenvaart, worden ambtshalve, met behoud van hun administratief en geldelijk statuut overgeheveld naar deze personeelsformatie.

In de uitoefening van hun opdracht ressorteren zij onder het gezag van het bestuurscollege bedoeld in artikel 128.

Op deze personeelsformatie kunnen geen vervangingswervingen geschieden.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 10

Autonome bepalingen

Artikel 131

De personen die in het bezit zijn van een diploma van tolk, uitgereikt in de periode tot 31 augustus 1964 door de Hogere School voor Vertalers en Tolken van het Rijkstechnisch Instituut te Brussel, opgericht bij koninklijk besluit van 28 mei 1958, mogen, in afwijking van artikel 1, 7°, van de wet 11 september 1933 op de bescherming der titels van hoger onderwijs, de titel voeren van licentiaat-tolk, met alle rechten eraan verbonden, voor zover zij aan de hand van authentieke diploma's kunnen aantonen dat zij aan het betrokken instituut voorafgaand aan het behalen van het diploma van tolk, ten minste vier jaar studie hebben gevolgd. Indien zij aan de gestelde voorwaarden voldoen, kunnen zij aanspraak maken op het diploma van licentiaat-tolk.

— *Aangenomen.*

Artikel 132

Deze titel treedt in werking op 1 september 1990, met uitzondering van :

— artikel 110 dat uitwerking heeft met ingang van 1 september 1982 ;

— artikel 120 dat uitwerking heeft met ingang van 1 september 1984 ;

— artikel 119 dat uitwerking heeft met ingang van 1 september 1985 ;

— de artikelen 109, 111, 115, 121, 113, 109, 111, 115, 121, 113, 109, 111, 115, 121, 113 die uitwerking hebben met ingang van 1 september 1987 ;

— de artikelen 108 en 112 die uitwerking hebben met ingang van 1 september 1987 ;

— artikel 107 dat in werking treedt op 1 september 1989.

— *Aangenomen.*

TITEL VII

Onderwijs voor sociale promotie

In artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 461 van 17 september 1986 houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het onderwijs voor sociale promotie worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de §§ 2 en 3 worden vervangen door de volgende paragrafen :

„§ 2. Het aantal leerlingen dat als basis dient voor de berekening van het aantal wekelijkse lessen/leerling van een bepaald schooljaar wordt vastgesteld op :

a) de dertigste dag van het schooljaar voor de afdelingen en opleidingen die een volledig schooljaar van tweeëndertig tot veertig weken openstelling omvatten en

b) de dertigste dag na het begin van de lessen in de afdelingen en opleidingen of onderdelen ervan die minder dan tweeëndertig weken openstelling omvatten.

De leerlingen bedoeld onder b) worden in aanmerking genomen a rato van het aantal weken openstelling van de gevolgde afdeling, opleiding of het onderdeel, in relatie tot het aantal weken openstelling van de instelling die de afdeling, de opleiding of het onderdeel organiseert. Voor de toepassing van dit besluit valt het onderwijs voor sociale promotie volgens het modulair stelsel zoals bedoeld in artikel 15 onder de regeling vermeld in b).

§ 3. Met het oog op de toepassing op een bepaald schooljaar, moet de rationalisatienorm, bedoeld in § 4, bereikt worden in het voorafgaand schooljaar met inachtneming van de berekeningswijze bepaald in § 2.” ;

2° een § 5 luidend als volgt wordt toegevoegd :

„§ 5. Indien de dertigste dag van het schooljaar of de dertigste dag na het begin van de lessen zoals bedoeld in § 2 op een vrije dag vallen wordt het aantal leerlingen geteld op de eerstvolgende lesdag.“.

— *Aangenomen.*

Artikel 6 van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 6

Een instelling van het onderwijs voor sociale promotie die de rationalisatienorm bedoeld in artikel 5, § 4 niet bereikt, verliest haar autonomie. Indien zij niet fuseert met een andere instelling van het onderwijs voor sociale promotie of indien zij niet aangehecht wordt aan een instelling met volledig leerplan, moeten de afdelingen, de opleidingen of onderdelen ervan, die zij organiseert, geleidelijk afbouwen. In het stelsel van de studiejaren gebeurt deze afbouw leerjaar per leerjaar, te beginnen met het laagste ; in het modulair stelsel, bedoeld in artikel 15, gebeurt deze afbouw binnen de periode die gelijk is aan één jaar minder dan de minimale studieduur van de afdeling of opleiding.”

— *Aangenomen.*

Artikel 135

In artikel 9 van hetzelfde besluit gewijzigd bij decreet van 5 juli 1989 worden de §§ 3 en 4 toegevoegd luidend als volgt :

„§ 3. De identieke afdelingen en de afdelingen met dezelfde oriëntering die bestaan op de datum van de inwerkingtreding van dit besluit en die verscheidene malen voorkomen in hetzelfde net op minder dan 10 km kunnen verder georganiseerd of gesubsidieerd worden indien zij de minimale schoolbevolkingsnorm, bepaald in het koninklijk besluit nr. 64 van 20 juli 1982, bereiken.

§ 4. De rationalisatienormen van de identieke afdelingen en de afdelingen met dezelfde oriëntering, zoals bepaald in de §§ 1, 2 en 3 gelden op analoge wijze voor de opleidingen in het onderwijs voor sociale promotie volgens het modulair stelsel bedoeld in artikel 15, met inachtneming van de berekeningswijze vastgesteld in artikel 15, §§ 3 en 4.”

— *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 136

Artikel 10 van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 10

§ 1. Vanaf het schooljaar 1987-1988 kan de inrichtende macht van een instelling met secundair onderwijs voor sociale promotie, in het secundair onderwijs hetzij een bestaande afdeling omvormen tot een andere afdeling, hetzij een bestaande afdeling herstructureren, hetzij een nieuwe afdeling onder de voorwaarden bepaald in dit hoofdstuk, oprichten. In het secundair onderwijs voor sociale promotie dient voor de toepassing van dit besluit onder „herstructurering” te worden begrepen :

— elke wijziging in de organisatie die, met behoud van de benaming van de afdeling, leidt tot een verhoging van het aantal lestijden van de lessentabel ;

— elke verandering van cyclus ;

— elke verandering van onderwijsvorm.

§ 2. Vanaf het schooljaar 1987-1988 kan de inrichtende macht van een instelling met hoger onderwijs voor sociale promotie, in het hoger onderwijs hetzij een bestaande afdeling vervangen door een andere afdeling, hetzij een bestaande afdeling herstructureren, hetzij een nieuwe afdeling onder de voorwaarden bepaald in dit hoofdstuk oprichten. In het hoger onderwijs voor sociale promotie dient voor de toepassing van dit besluit onder „herstructurering” te worden begrepen, elke wijziging in de organisatie die, met behoud van de benaming van de afdeling, leidt tot een verhoging van het totaal aantal lestijden van de lessentabel. ”

— *Aangenomen.*

Artikel 137

Aan artikel 12 van hetzelfde besluit worden de §§ 5, 6 en § 7 toegevoegd luidend als volgt :

„§ 5. De normen die in de § 1 tot 4 van dit artikel vastgesteld zijn, gelden voor de afdelingen die in toepassing van artikel 10 hetzij zijn tot stand gekomen door omvorming of vervanging van een afdeling, hetzij door herstructurering van een afdeling, hetzij nieuw opgericht zijn.

0 6. Het vereiste aantal leerlingen bedoeld in de § 1 tot 4 moet bereikt zijn op de dertigste dag na het hernemen van de lessen en op 31 januari in hetzelfde schooljaar. Indien het vereiste aantal leerlingen niet bereikt is op de dertigste dag na het hernemen van de lessen wordt de afdeling onmiddellijk maar geleidelijk opgeheven.

Indien het vereiste aantal leerlingen bereikt is op de dertigste dag na het hernemen van de lessen, maar niet op 31 januari van hetzelfde schooljaar, dan wordt de afdeling met ingang van het volgend schooljaar geleidelijk opgeheven.

0 7. In afwijking van de § 1 tot 6, is de programmatienorm, in het onderwijs voor sociale promotie volgens het modulair stelsel, bedoeld in artikel 15, bereikt indien het aantal lesuren-leerling van de geprogrammeerde afdeling of opleiding tijdens het schooljaar, gedeeld door de voor dat schooljaar voor deze afdeling of opleiding werkelijk georganiseerde lesuren, ten minste gelijk is aan 15. Deze norm wordt verminderd tot 10 indien de programmatie gebeurt op verzoek van de bevoegde instanties, bedoeld in artikel 11. Voor de in deze paragraaf bedoelde berekening komen de leerlingen in aanmerking die regelmatig zijn op de dertigste dag na het begin van de lessen van elke georganiseerde module of onderdeel ervan. Indien de programmatienorm niet bereikt is, moet de afdeling of opleiding opgeheven worden. Zij kan nog georganiseerd worden in de periode die gelijk is aan één jaar minder dan haar minimale studieduur.”

— *Aangenomen.*

Artikel 138

In hetzelfde besluit wordt het artikel 12bis, ingevoegd door het decreet

van 5 juli 1989, vervangen door de volgende bepaling :

„Onverminderd de bepalingen van de artikelen 10, 11 en 12 kunnen nieuwe afdelingen, nieuwe opleidingen of nieuwe onderverdelingen van afdelingen slechts worden opgericht en kunnen bestaande afdelingen, opleidingen of onderverdelingen van afdelingen slechts worden omgevormd, vervangen of geherstructureerd bij besluit van de Vlaamse Executieve na gunstig advies van de bevoegde afdeling van de Vlaamse Onderwijsraad.

De Vlaamse Executieve kan van een ongunstig advies van de bedoelde afdeling afwijken wanneer de algemene raad het verzoek tot oprichting, omvorming, vervanging of herstructurering met een tweederde meerderheid gunstig adviseert.

In afwachting van de oprichting van de Vlaamse Onderwijsraad wordt dit advies verleend :

a) in het secundair onderwijs : door de Hoge Raad voor het Technisch en het Beroepssecundair onderwijs ;

b) in het hoger onderwijs : door de Vaste Raad bedoeld in artikel 7 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs.”

— *Aangenomen.*

Artikel 139

In artikel 15 van hetzelfde besluit worden de §§ 3 en 4 toegevoegd luidend als volgt :

„§ 3. In afwijking van de bepalingen van de artikelen 3 en 4 van het vermelde koninklijk besluit nr. 64 van 20 juli 1982 is de minimale schoolbevolking in het onderwijs voor sociale promotie volgens het modulair stelsel bereikt, indien het aantal lesuren/leerlingen van de opleiding tijdens een bepaald schooljaar gedeeld door de voor dat schooljaar werkelijk ingerichte lesuren voor deze opleiding ten minste gelijk is aan het desbetreffend basiscijfer per studiejaar bepaald in artikel 5 van het koninklijk besluit

Voorzitter

nr. 64 van 20 juli 1982 houdende vaststelling van de minimale schoolbevolking van bepaalde afdelingen van het onderwijs voor sociale promotie.

§ 4. Voor de berekening bedoeld in § 3 komen de leerlingen in aanmerking die regelmatig zijn op de 30ste dag na het begin van de lessen van elke georganiseerde module of onderdeel ervan."

— *Aangenomen.*

Artikel 140

In artikel 16 van hetzelfde besluit waarvan de tekst voortaan de § 1 zal vormen, wordt een § 2 toegevoegd luidend als volgt :

„§ 2. De bepalingen van het koninklijk besluit van 15 december 1973, houdende bepalingen van de splitsings- en hergroeperingsnormen van studie jaren in het secundair onderwijs, in het technisch, economisch, agrarisch, paramedisch, sociaal, pedagogisch en artistiek hoger onderwijs van het korte type in het technisch en agrarisch hoger onderwijs van de tweede graad, zoals gewijzigd, zijn eveneens van toepassing op de opleidingen in het onderwijs voor sociale promotie volgens het modulair stelsel zoals bepaald in artikel 15."

— *Aangenomen.*

Artikel 141

§ 1. In de instellingen voor sociale promotie met secundair onderwijs kunnen voor dit secundair onderwijs vanaf het schooljaar 1990-1991 maximum twintig procent van de uren-leraar die mogen worden georganiseerd in toepassing van het vermelde koninklijk besluit van 15 december 1973, zoals gewijzigd, omgezet worden in een krediet, overeenkomstig de door de Vlaamse Executieve te bepalen voorwaarden.

§ 2. Het in § 1 bedoeld krediet wordt voorbehouden voor de aanstelling van voordrachtgevers, volgens de

modaliteiten die de Vlaamse Executieve zal bepalen.

— *Aangenomen.*

Artikel 142

In elk subregionaal tewerkstellingsgebied waar een door de Europese Gemeenschap erkende ontwikkelingszone of plattelandszone is gelegen, kan de Vlaamse Executieve, per onderwijznet, een door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde of gesubsidieerde instelling voor secundair onderwijs voor sociale promotie tot stand brengen, voor zover :

a) voldaan wordt aan volgende normen :

- op de dertigste dag van het eerste schooljaar van bestaan : 250 wekelijkse uren/leerlingen ;

— op de dertigste dag van het tweede schooljaar van bestaan : 500 wekelijkse uren/leerlingen ;

— op de dertigste dag van het derde schooljaar van bestaan : 750 wekelijkse uren/leerlingen ;

— op de dertigste dag vanaf het vierde schooljaar van bestaan : 1.000 wekelijkse uren/leerlingen ;

b) de instelling gehuisvest wordt in gebouwen waar door de Vlaamse Gemeenschap technisch- of beroepssecundair onderwijs wordt georganiseerd, gesubsidieerd of erkend ;

c) de afdelingen voor sociale promotie gericht zijn op het verbeteren van de tewerkstellingsmogelijkheden.

— *Aangenomen.*

Artikel 143

Als in een schooljaar de norm bedoeld in artikel 142 niet bereikt wordt, zijn de bepalingen van artikel 6 van het voornoemd koninklijk besluit nr. 461 van 17 september 1986 houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het onderwijs voor sociale promotie van toepassing.

— *Aangenomen.*

Artikel 144

De beslissingen die genomen werden op basis van de ministeriële omzendbrieven van 19 augustus 1981 en van 17 september 1981 houdende invoering van een systeem van urenbank voor het onderwijs voor sociale promotie, respectievelijk in het gesubsidieerd vrij en het gesubsidieerd officieel onderwijs, worden bekrachtigd.

— *Aangenomen.*

Artikel 145

Van het aan een onderwijsinstelling toegekend aantal uren-leraar, berekend in toepassing van de bepalingen van het voornoemd koninklijk besluit van 15 december 1973, kan de Vlaamse Executieve rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden een aanwendingspercentage vastleggen.

— *Aangenomen.*

Artikel 146

Artikel 12, § 4 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving ingevoegd bij het decreet van 20 december 1989 wordt aangevuld met de volgende bepaling :

„3° Voor het onderwijs voor sociale promotie georganiseerd volgens het modulair stelsel, worden de data 15 november en 1 december vervangen, respectievelijk door 1 juni en 15 juni."

— *Aangenomen.*

Artikel 147

Deze titel heeft uitwerking op 1 september 1990 met uitzondering van de artikelen 133, 134, 135, 136, 137, 139 en 140 die uitwerking hebben op 1 september 1986, het artikel 146 dat uitwerking heeft op 1 januari 1990 en het artikel 144 dat uitwerking heeft op 1 september 1981.

— *Aangenomen.*

Voorzitter

TITEL VIII

Lokale autonomie en inspraakregeling

Artikel 148

§ 1. Onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de aanwending van het lestijdenpakket kan de inrichtende macht van elke door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde onderwijsinstelling van het gewoon kleuter-, lager- en buitengewoon onderwijs slechts beslissen over de criteria voor de aanwending van het lestijdenpakket na overleg met de lokale personeelsafvaardiging, voorgedragen door de representatieve vakorganisaties en met de afvaardiging van de ouders voorgedragen door de aan de onderwijsinstelling verbonden oudervereniging.

Over andere bij besluit van de Vlaamse Executieve aan te wijzen bevoegdheden wordt overleg gepleegd tussen de inrichtende macht en de vertegenwoordigers van de groepen die per bevoegdheid door de Vlaamse Executieve worden bepaald.

§ 2. Onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de aanwending van de uren-leraar kan de inrichtende macht van elke door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde onderwijsinstelling van het secundair onderwijs . . .
leerplan slechts b
tfv;-

ouders . . .
onderwijsinstelling verbonden oudervereniging.

Over andere bij besluit van de Vlaamse Executieve aan te wijzen bevoegdheden wordt overleg gepleegd tussen de inrichtende macht en de vertegenwoordigers van de groepen die per bevoegdheid door de Vlaamse Executieve worden bepaald.

§ 3. Onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake de aanwending van het lestijdenpakket kan de inrichtende macht van elke door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde onderwijsinstelling van het hoger onderwijs met volledig leerplan slechts beslissen over de criteria voor de aanwending van het lestijdenpakket na overleg met de lokale personeelsafvaardiging voorgedragen door de representatieve vakorganisaties.

Over andere bij besluit van de Vlaamse Executieve aan te wijzen bevoegdheden wordt overleg gepleegd tussen de inrichtende macht en de vertegenwoordigers van de groepen die per bevoegdheid door de Vlaamse Executieve worden bepaald.

§ 4. De bepalingen van de paragrafen 1, 2 en 3 vormen voorwaarde voor subsidiëring van het gesubsidieerd onderwijs zoals bedoeld in artikel 24, § 2 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

§ 5. De Vlaamse Executieve regelt de procedure en de modaliteiten waaronder dit overleg plaats vindt.

§ 6. Het overleg wordt met ingang van 1 augustus 1991 georganiseerd in schoolraden, waarvan de Executieve de samenstelling, bevoegdheden en werking bepaalt. De Vlaamse Raad bekrachtigt dit besluit.

Op dit artikel is de amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

„A. In § 1, eerste lid op de zevende en achtste regel de woorden „, voor-

gedragen door de representatieve vakorganisaties” en op de twee laatste regels de woorden „voorgedragen door de aan de onderwijsinstelling verbonden oudervereniging” weglaten.”

„B. In § 2, eerste lid op de zesde, zevende en achtste regel de woorden „de lokale personeelsafvaardiging verkozen door en onder de betrokken personeelsleden”.

vaardiging verkozen door en onder de betrokken personeelsleden”.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

„A. In § 1, eerste lid op de zevende en achtste regel de woorden „, voor-

gedragen door de representatieve vakorganisaties” en op de twee laatste regels de woorden „voorgedragen door de aan de onderwijsinstelling verbonden oudervereniging” weglaten.”

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

„B. In § 2, eerste lid op de zevende en achtste regel de woorden „voorgedragen door de representatieve vakorganisaties” en op de twee laatste regels de woorden „voorgedragen door de aan de onderwijsinstelling verbonden oudervereniging” weglaten.”

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

„C. In § 3, eerste lid op de twee laatste regels de woorden „voorgedragen door de representatieve vakorganisaties” weglaten.”

Artikel 149

Artikel 149 van het koninklijk besluit van 20 juni 1982 tot vaststelling van het leerplan voor het secundair onderwijs wordt gewijzigd als volgt :

„A. In § 1, eerste lid op de zevende en achtste regel de woorden „voorgedragen door de representatieve vakorganisaties” en op de twee laatste regels de woorden „voorgedragen door de aan de onderwijsinstelling verbonden oudervereniging” weglaten.”

„Artikel 8

Het totaal aanvaardbare lestijden per instelling wordt aangewend voor de toepassing van het goedgekeurd leerplan en voor pedagogische opdrachten van het onderwijzend personeel.”

— Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 150

Artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 80 van 21 juli 1982 tot vaststelling van het aantal aanvaardbare bijkomende lestijden in het pedagogisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, georganiseerd of gesubsidieerd door de Staat, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 5

Het totaal aantal aanvaardbare bijkomende lestijden per inrichting wordt aangewend voor de begeleidings- en coördinatieactiviteiten en de toepassing van het goedgekeurd leerplan.”

— *Aangenomen.*

Artikel 151

Deze titel treedt in werking op 1 augustus 1990, met uitzondering van artikel 148, § 4 ten aanzien van het overleg met de ouderverenigingen en

artikel 148, § 6 die in voege treden op 1 september 1991.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Van Durme dat luidt als volgt :

„Een tweede lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Deze titel is niet van toepassing op het pluralistisch onderwijs”

De stemmingen over het artikel en het amendement worden aangehouden.

TITEL IX

De Vlaamse Onderwijsraad

HOOFDSTUK 1

Organieke bepalingen

Artikel 152

Onder de voorwaarden bepaald bij dit decreet wordt door de Vlaamse Executieve „De Vlaamse Onderwijsraad”, hierna te noemen „de Onder-

wijsraad” opgericht. De Onderwijsraad heeft rechtspersoonlijkheid.

De Onderwijsraad ressorteert onder de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve bepaalt de organieke regelen die van toepassing zijn op het financieel en materieel beheer van de Onderwijsraad.

— *Aangenomen.*

Artikel 153

De Onderwijsraad bestaat uit :

1° een algemene raad bestaande uit zevenendertig vaste en zevenendertig plaatsvervangende leden, waarvan :

a) twaalf vaste en twaalf plaatsvervangende leden die de inrichtende machten van het onderwijs en de PMS-centra vertegenwoordigen, waaronder drie werkende en drie plaatsvervangende leden van het gemeenschapsonderwijs, drie vaste en drie plaatsvervangende leden van het gesubsidieerd officieel onderwijs en zes vaste en zes plaatsvervangende leden van het gesubsidieerd vrij onderwijs ;

b) acht vaste en acht plaatsvervangende leden die het personeel van het onderwijs en de PMS-centra vertegenwoordigen ;

c) vier vaste en vier plaatsvervangende leden die de representatieve ouderverenigingen vertegenwoordigen ;

d) vier vaste en vier plaatsvervangende leden die de economische en sociale organisaties vertegenwoordigen ;

e) zeven vaste en zeven plaatsvervangende deskundigen, van wie er drie worden aangewezen onder de ambtenaren van niveau 1 van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor het onderwijs en vier worden voorgedragen door de universiteiten ;

f) de algemeen secretaris en de adjunct-algemeen secretaris, met raadgevende stem.

De kandidaat-vertegenwoordigers van de inrichtende machten, het per-

SP-fractie leider L. Hancké verwijt het Vlaams Blok geen parlementaire bijdrage te leveren aan het onderwijsdebat

Voorzitter

soneel en de ouderverenigingen worden voorgedragen door de desbetreffende representatieve organisaties van inrichtende machten, vakorganisaties en ouderverenigingen. De vertegenwoordigers van de sociale en economische organisaties worden voorgedragen door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

De afvaardiging van de ambtenaren bedoeld in e), bestaat uit de secretaris-generaal, zijn door hem aangewezen plaatsvervanger en twee leden en hun plaatsvervangers op unanieme voordracht onder de aanwezige leden van de directieraad van de diensten van de Vlaamse Executieve bevoegd voor onderwijs.

De deskundigen van de universiteiten worden gezamenlijk voorgedragen door de rectoren van de Rijksuniversiteit Gent, de Katholieke Universiteit Leuven, de Vrije Universiteit Brussel en de Voorzitter van het Gemeenschappelijk Bureau van de Universiteit Antwerpen ;

2° de hiernavolgende raden en afdelingen :

— de raad voor het basisonderwijs, met een afdeling voor het buitengewoon basisonderwijs ;

— de raad voor het secundair onderwijs, met afdelingen voor het algemeen secundair onderwijs, voor het technisch- en beroepssecundair onderwijs, voor het kunstsecundair onderwijs en voor het buitengewoon secundair onderwijs ;

— de raad voor het hoger onderwijs, met afdelingen voor het hoger onderwijs buiten de universiteit en voor het universitair onderwijs ;

— de raad voor het volwassenenonderwijs, met een afdeling voor het onderwijs voor sociale promotie ;

3° permanente of tijdelijke werkgroepen en commissies.

Bij besluit van de Vlaamse Executieve kunnen andere afdelingen bij de in 2° bedoelde raden worden opgericht. De in 3° bedoelde werkgroepen en commissies worden opgericht door de algemene raad of de raden.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Maes en de heer Vanhorenbeek dat luidt als volgt :

„A. In 1° op de eerste regel het woord „zevenendertig” vervangen door het woord „enenveertig”.

B. In 1° na littera f een nieuwe littera g invoegen die luidt als volgt :

„g) vier vaste en vier plaatsvervangende leden die de representatieve beroepsverenigingen vertegenwoordigen.”

C) In 1° op de zevenentwintigste regel na het woord „vakorganisaties” het woord „, beroepsverenigingen” invoegen. ”

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

„In 1° na littera f een nieuwe littera g invoegen die luidt als volgt :

„g) van de in a) en b) bedoelde vaste en plaatsvervangende leden die het vrij gesubsidieerd onderwijs vertegenwoordigen, moet telkens minstens één vast en één plaatsvervangend lid een inrichtende macht van het gesubsidieerd vrij niet-confessioneel onderwijs vertegenwoordigen. ”

De stemmingen over artikel 153 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 154

Bij besluit van de Vlaamse Executieve wordt de samenstelling van de raden en afdelingen vastgesteld.

— *Aangenomen.*

Artikel 155

§ 1. De leden van de raden en afdelingen worden benoemd voor een periode van vier jaar, die hernieuwbaar is.

§ 2. Een vast of plaatsvervangend lid dat ontslag neemt of de hoedanigheid verliest op grond waarvan het werd benoemd, houdt van rechtswege op

deel uit te maken van de Vlaamse Onderwijsraad.

Ieder lid dat wordt benoemd ter vervanging van een ander lid, voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Het personeelslid dat ingevolge zijn pensionering zijn hoedanigheid verliest, mag zijn mandaat voleindigen.

§ 3. De raden en afdelingen kiezen in hun midden de voorzitter en ondervoorzitter, die niet tot dezelfde vertegenwoordigende groep of hetzelfde net mogen behoren.

§ 4. De algemeen voorzitter wordt van de algemene raad uit zijn leden verkozen voor een termijn van drie jaar die niet hernieuwbaar is. Hij vertegenwoordigt de Raad in rechte.

§ 5. Het lidmaatschap van de Onderwijsraad is onverenigbaar met het lidmaatschap van het Nationaal of Europees Parlement, van een Gemeenschaps- of Gewestraad, van de Nationale Regering, van een Gemeenschaps- of een Gewestexecutieve of van de krachtens artikel 107quater van de Grondwet opgerichte organen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

— *Aangenomen.*

Artikel 156

§ 1. Onverminderd de eigen bevoegdheden van de diensten van de Vlaamse Executieve bevoegd voor het onderwijs heeft de Vlaamse Onderwijsraad een algemene bevoegdheid tot studie, overleg en advies, op eigen initiatief of op vraag van de Gemeenschapsminister bevoegd voor Onderwijs of de Vlaamse Executieve over alle aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis, § 2, 2° van de Grondwet en waarvoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is. De algemene raad heeft de bevoegdheid voor alle materies die de afzonderlijke raden en afdelingen overstijgen. De raden en afdelingen hebben de volheid van bevoegdheid voor de materies die tot hun sector behoren.

Deze studies, adviezen en aanbevelingen worden gericht aan de Ge-

Voorzitter

meenschapsminister van Onderwijs die ze meedeelt aan de Vlaamse Executieve.

§ 2. Voorafgaand aan de bespreking in de Vlaamse Raad, wint de Gemeenschapsminister van Onderwijs het verplicht advies in van de Vlaamse Onderwijsraad over :

1° alle voorontwerpen van decreet die aangelegenheden regelen bedoeld in § 1, met uitzondering van het decreet dat de jaarlijkse begroting regelt ;

2° de beleidsnota's en beleidsbrieven inzake aangelegenheden bedoeld in § 1, aan de Vlaamse Raad.

§ 3. De Onderwijsraad kan voor het onderzoek van bijzondere vraagstukken, overeenkomsten voor een duidelijk omschreven opdracht overeenkomstig de wet van 14 juli 1976 op de overheidsopdrachten afsluiten met natuurlijke personen en private of publiekrechtelijke rechtspersonen.

— *Aangenomen.*

Artikel 157

De Gemeenschapsminister van Onderwijs kan de verplichte adviesaanvragen tegelijk indienen bij de Onderwijsraad overeenkomstig artikel 156, § 2 en bij de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen overeenkomstig artikel 6, § 2, van het decreet van 27 juni 1985 op de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

— *Aangenomen.*

Artikel 158

De algemene raad stelt het reglement van orde van de Onderwijsraad op en voorziet hierbij in de taakverdeling tussen de algemene raad en de raden en afdelingen.

— *Aangenomen.*

Artikel 159

§ 1. De adviezen bedoeld in artikel

,156, § 1, op verzoek van de Gemeenschapsminister van Onderwijs of de Vlaamse Executieve en in § 2, worden verstrekt binnen de tien werkdagen te rekenen vanaf de eerste maandag volgend op de dag waarop het advies werd gevraagd.

§ 2. De adviezen en aanbevelingen worden uitgebracht bij gewone meerderheid van de aanwezige leden. Onthoudingen, ongeldige en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht. Minderheidsnota's kunnen worden toegevoegd.

— *Aangenomen.*

Artikel 160

§ 1. De Onderwijsraad beschikt over een permanent secretariaat dat onder het gezag van de algemene raad wordt geleid door een algemeen secretaris bijgestaan door een adjunct-algemeen secretaris. Zij worden bijgestaan door twee opdrachthouders die met raadgevende stem de vergaderingen bijwonen. Dit secretariaat heeft als opdracht de nodige documentatie te verzamelen en de studies voor te bereiden nodig voor de werkzaamheden van de Vlaamse Onderwijsraad. Voor het permanent administratief secretariaat beschikt de Onderwijsraad over twee administratieve secretarissen.

De personeelsformatie evenals het administratief en geldelijk statuut van het personeel van het secretariaat worden door de Vlaamse Executieve vastgelegd, met dien verstande dat het personeel van het secretariaat onderworpen wordt aan de regels die van toepassing zijn op het personeel van de diensten van de Vlaamse Executieve. Voor de toewijzing van de betrekkingen kan worden afgeweken van de bepalingen die de werving van het personeel, onderworpen aan voornoemd statuut, regelen met uitzondering van artikel 16, 1°, 2°, 3° en 4° van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel.

Onverminderd de hiervoor vermelde bepalingen moeten de personen die kandideren voor de betrekkingen van

algemeen secretaris, adjunct-algemeen secretaris en opdrachthouder houder zijn van een diploma dat toegang verleent tot de betrekkingen van niveau 1 in de diensten van de Vlaamse Executieve en het bewijs leveren van hun deskundigheid inzake onderwijsaangelegenheden. De kandidaten-administratief secretaris moeten minstens houder zijn van een diploma dat toegang verleent tot een betrekking van niveau II.

De algemene raad bedoeld in artikel 153, 1° benoemt de personeelsleden.

De Executieve neemt de passende maatregelen opdat de Onderwijsraad voor deze personeelsleden deel kan nemen aan de pensioenregeling ingesteld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun recht-hebbers.

§ 2. De Vlaamse Executieve kan eveneens personeelsleden *terbeschikking* stellen van het permanent secretariaat. Zij worden aangeduid onder :

1° de vastbenoemde ambtenaren van de diensten van de Vlaamse Executieve en de instellingen van openbaar nut ;

2° de vastbenoemde personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs, van de gesubsidieerde PMS-centra en van het gemeenschapsonderwijs.

Daarenboven kan de Vlaamse Onderwijsraad binnen haar dotatie personen die blijk hebben gegeven van hun bijzondere deskundigheid, voor de duur van hun studieopdracht bij overeenkomst tewerkstellen.

§ 3. De in de § 2, 1° en 2° bedoelde personeelsleden worden op voordracht van de algemene raad en met akkoord van de inrichtende macht of van de Gemeenschapsminister waaronder het personeelslid ressorteert door de Gemeenschapsminister van onderwijs met een opdracht belast. Indien het een ambtenaar van de diensten van de Vlaamse Executieve of van een instelling van openbaar nut betreft is het gunstig advies van de secretaris-generaal respectievelijk

Voorzitter

leidend ambtenaar vereist. Voor de uitvoering van zijn opdracht krijgt het betrokken personeelslid vrijstelling van dienst. Deze vrijstelling wordt voor de duur van de opdracht toegekend.

Tijdens de duur van deze opdracht is het personeelslid met verlof in zijn dienst van herkomst. Dit verlof wordt bezoldigd en wordt gelijkgesteld met een periode van dienstactiviteit.

De Vlaamse Executieve stelt de regels vast voor de terugbetaling van de bezoldiging van deze personeelsleden door de Onderwijsraad aan de betrokken diensten of instellingen.

Aan de duur van de opdracht kan op verzoek van de algemene raad of in gemeenschappelijk overleg, steeds een einde worden gesteld.

Tijdens de duur van deze opdracht bij de algemene raad behouden de betrokken personeelsleden de voordelen van hun administratief en geldelijk statuut dat zij genieten in hun dienst van herkomst. Zij kunnen hun rechten op bevordering tot een hogere graad of tot een hogere wedde steeds laten gelden.

Voor de duur van hun opdracht behouden de betrokken personeelsleden hun administratieve standplaats van herkomst.

Hun verlofregime is dit van de ambtenaren van de diensten van de Vlaamse Executieve.

— *Aangenomen.*

Artikel 161

De reglementering inzake reis- en verblijfskosten zoals die geldt voor het personeel van de diensten van de Vlaamse Executieve is van overeenkomstige toepassing op de personeelsleden van de Onderwijsraad.

— *Aangenomen.*

Artikel 162

De Onderwijsraad beschikt over een

dotatie die jaarlijks wordt ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Deze dotatie omvat kredieten voor werking en huisvesting van de Onderwijsraad en voor de bezoldiging van zijn personeel. De Onderwijsraad kan tevens schenkingen, giften en legaten in ontvangst nemen.

— *Aangenomen.*

Artikel 163

§ 1. De Onderwijsraad staat onder controle van de Vlaamse Executieve. Deze controle wordt uitgeoefend door bemiddeling van een commissaris van de Executieve die door de Vlaamse Executieve op de voordracht van de Gemeenschapsminister van Onderwijs wordt benoemd. De Vlaamse Executieve bepaalt de vergoedingen die aan de commissaris van de Vlaamse Executieve kunnen worden toegekend.

§ 2. De commissaris van de Vlaamse Executieve woont, met raadgevende stem, de vergaderingen van de algemene raad bij. De commissaris van de Vlaamse Executieve beschikt voor het vervullen van zijn opdracht over de ruimste macht.

§ 3. De commissaris van de Vlaamse Executieve kan, binnen een termijn van tien vrije dagen, beroep instellen tegen elke beslissing die hij met de wet, het decreet, met de statuten of met het algemeen belang strijdig acht. Het beroep is opschortend. Deze termijn gaat in de dag van de vergadering, waarop de beslissing genomen werd, voor zover de commissaris van de Vlaamse Executieve daarop regelmatig uitgenodigd werd, en in het tegenovergestelde geval, de dag waarop hij er kennis van heeft gekregen. De commissaris is niet bevoegd inzake de adviezen die door de Onderwijsraad worden uitgebracht.

§ 4. De Vlaamse Executieve regelt de uitoefening van de opdrachten van de commissaris van de Vlaamse Executieve.

§ 5. Heeft de Vlaamse Executieve, bij wie het beroep wordt ingesteld,

binnen een termijn van twintig vrije dagen, ingaand dezelfde dag als de in § 3 bedoelde termijn, de nietigverklaring niet uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief.

§ 6. De nietigverklaring van de beslissing wordt door de Vlaamse Executieve aan de Onderwijsraad betekend door haar commissaris.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 2

Overgangs- en wijzigingsbepalingen

Artikel 164

Artikel 5, § 2 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, ingevoegd door het decreet van 5 juli 1989, wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 165

Het hoofdstuk VI — Hoge Raad voor het buitengewoon onderwijs en de Verbeteringsraad voor het buitengewoon onderwijs van de Staat, dat de artikelen 18 en 19 bevat, van de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en het geïntegreerd onderwijs wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 166

In artikel 20 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° de woorden „Staat” wordt vervangen door de woorden „de Vlaamse Executieve” ;

2° de woorden „de Koning”, worden vervangen door de woorden „de Vlaamse Executieve” ;

3° de woorden „van de Hoge Raad voor het buitengewoon onderwijs” worden vervangen door de woorden „de bevoegde afdelingen voor het buitengewoon onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad,” ;

Voorzitter

4° de woorden „de Staat kan, volgens de regelen te bepalen bij koninklijk besluit, genomen op advies van de Hoge Raad voor het buitengewoon onderwijs”, worden vervangen door de woorden „de Vlaamse Gemeenschap kan volgens de regelen te bepalen bij besluit van de Vlaamse Executieve, genomen op advies van de bevoegde afdeling voor het buitengewoon onderwijs, van de Vlaamse Onderwijsraad”.

— *Aangenomen.*

Artikel 167

In artikel 6 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, gewijzigd door de wetten van 27 juli 1971 en 15 juli 1985 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het laatste lid van § 1 wordt opgeheven ;

2° in § 2, 1° lid worden de woorden „Elke Hoge Raad” vervangen door de woorden „De Hoge Raad voor het Maritiem Hoger Onderwijs” ;

3° in § 3, 1° lid worden de woorden „de Hoge Raden” vervangen door de woorden „De Hoge Raad voor het Maritiem Hoger Onderwijs” ;

4° in § 4 worden de woorden „De Hoge Raden geven” vervangen door de woorden „De Hoge Raad voor het Maritiem Hoger onderwijs geeft” ;

5° een § 5, luidend als volgt wordt toegevoegd :

„§ 5. De door deze wet en door andere wetten, decreten en reglementaire besluiten aan de in § 1, bedoelde Hoge Raden, met uitzondering van de Hoge Raad voor het Maritiem Hoger Onderwijs, toegekende bevoegdheden worden uitgeoefend door de raad voor het hoger onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad van de Vlaamse Gemeenschap of door een afdeling van deze raad.“

— *Aangenomen.*

Artikel 168

In artikel 7 van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 15 juli 1985 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het laatste lid van § 1 wordt opgeheven

2° de § 2, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„§ 2. De door deze wet en door andere wetten, decreten en reglementaire bepalingen aan de in § 1, bedoelde Vaste Raad toegekende bevoegdheden worden uitgeoefend door de bevoegde raad van de Vlaamse Onderwijsraad.” ;

3° de paragrafen drie en vier worden opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 169

De Vlaamse Executieve heft alle bij koninklijk besluit, bij besluit van de Vlaamse Executieve of bij ministerieel besluit opgerichte organen, instellingen, commissies of diensten op die bevoegdheden uitoefenen bedoeld in artikel 158.

— *Aangenomen.*

Artikel 170

Deze titel treedt in werking op een door de Vlaamse Executieve te bepalen datum.

— *Aangenomen.*

TITEL X

Diverse bepalingen

HOOFDSTUK 1

Wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving

Artikel 171

In artikel 3, van de wet van 29 mei

1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste lid van § 2, gewijzigd bij de wet van 18 september 1981 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Scholengemeenschappen van het secundair onderwijs worden erkend door de Vlaamse Executieve.” ;

2° de §§ 8 en 9, luidende als volgt worden toegevoegd :

„§ 8. 1° De datum voor de telling per onderwijsinstelling van het aantal leerlingen in het voltijds en deeltijds secundair onderwijs met uitzondering van het onderwijs voor sociale promotie wordt vastgesteld op 1 februari van het voorafgaand schooljaar of op de eerstvolgende lesdag indien voormelde datum op een vrije dag valt, voor :

— de vaststelling van de omkaderingsnormen van het bestuurs-, onderwijzend en administratief personeel en opvoedend hulppersoneel ;

— de norm vastgelegd in de sectoren en niveaus waarop een rationalisatie- en programmatieplan, zoals bedoeld in artikel 13, 1, a van deze wet van toepassing is ;

— het bepalen van de werkings- en/of uitrustingskredieten en -toelagen ;

In afwijking hierop is voor de onderwijsinstellingen die worden opgericht of in de toelageregeling opgenomen, de tellingsdatum van de leerlingen vastgesteld op 1 oktober van het schooljaar van oprichting of opname in de toelageregeling.

§ 9. In de sectoren en niveaus waarop een rationalisatie- en programmatieplan, zoals bedoeld in artikel 13, 1, a van deze wet van toepassing is heeft elke nieuwe oprichting van instelling, vestigingsplaats, niveau, type, opleidingsvorm, cyclus, leerjaar, afdeling, basisoptie, beroepenveld, optie, studierichting, specialisatiejaar of vervolmakingsjaar, in strijd met de regels van het rationalisatie- en programmatieplan bepaald in uitvoering van artikel 13, 1, a van de wet, tot

Voorzitter

gevolg dat de financiering voor het bedoelde onderdeel wordt ingetrokken.

De Vlaamse Executieve bepaalt de regels voor de toepassing van de hiervoor voorziene sancties.“.

— *Aangenomen.*

Artikel 172

Artikel 7 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 7

De Vlaamse Executieve bepaalt bij besluit op eenvormige wijze de verlofregeling en de aanwending van de beschikbare schooltijd van het door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerd of gesubsidieerd onderwijs.”

— *Aangenomen.*

Artikel 173

Artikel 24, § 2, 1° van dezelfde wet, gewijzigd door het decreet van 5 juli 1989 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„1° een structuur aannemen vastgesteld door of krachtens een wet of decreet. Onder structuur wordt begrepen de grote indelingen binnen een onderwijsniveau en de duur van deze indelingen.”

— *Aangenomen.*

Artikel 174

In artikel 26 van dezelfde wet wordt het woord „lekenpersoneel” vervangen door het woord „personeel”.

— *Aangenomen.*

Artikel 175

In artikel 27, § 1 van dezelfde wet, gewijzigd door de wetten van 11 juli 1973 en 1 augustus 1985 en bij het decreet van 5 juli 1989 worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het derde lid wordt vervangen door het volgende lid :

„Met uitzondering van het ambt van beheerder van het gesubsidieerd internaat, worden er geen weddetoelagen verleend voor het personeel van de gesubsidieerde internaten andere dan de tehuizen voor kinderen wier ouders geen vaste verblijfplaats hebben.” ;

2° het laatste lid wordt aangevuld met de volgende volzin :

„In afwijking hiervan wordt het hiervoor bedoeld ambt van beheerder van een halve opdracht gesubsidieerd wanneer het internaat minder dan vijftig interne leerlingen telt die in aanmerking komen voor de subsidiëring en voor een volledige opdracht wanneer het internaat vijftig en meer interne leerlingen telt die in aanmerking komen voor de subsidiëring.“.

Door de heer Deswaene werd een amendement ingediend dat de weglating van artikel 175 voorstelt.

De stemming over artikel 175 wordt aangehouden.

Artikel 176

Artikel 28, § 1, 1° van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

„1° Belg of onderdaan van een Lid-Staat van de Europese Gemeenschap zijn, behoudens door de Vlaamse Executieve te verlenen vrijstelling.”

— *Aangenomen.*

Artikel 177

Artikel 30 van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 11 juli 1973 wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 178

Hoofdstuk IX, van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 11 juli 1973, dat de artikelen 41 tot 44 bevat,

wordt vervangen door de volgende bepalingen :

„Hoofdstuk IX

Verbod van laakbare praktijken

Artikel 41

§ 1. Elke politieke activiteit en propaganda, alsmede elke handelsactiviteit zijn verboden in de onderwijsinstellingen van het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs.

De Vlaamse Executieve bepaalt wat niet als handelsactiviteit in de zin van deze wet wordt beschouwd.

§ 2. Elke oneerlijke praktijk in de concurrentie tussen de onderwijsinstellingen is verboden. Publiciteit voor een bepaald onderwijs of voor een bepaalde onderwijsinstelling moet objectief blijven en mag geen gebruik maken van verwijzingen naar ander onderwijs of andere onderwijsinstellingen.

Artikel 42

§ 1. Bij de Vlaamse Executieve wordt een commissie opgericht, bestaande uit in dienst zijnde, emeritus- of ere-magistraten. Deze commissie geeft een advies met betrekking tot :

1° het onderzoek van de overtredingen op artikel 41

2° het voorstellen van de te treffen maatregelen of sancties.

§ 2. De Vlaamse Executieve bepaalt :

1° de regelen betreffende de werking en de procedure van de commissie ;

2° de duur van het mandaat der leden ;

3° de vergoedingen waarop deze leden aanspraak kunnen maken.

Het secretariaat van de Commissie wordt waargenomen door een ambtenaar van de diensten van de Vlaamse Executieve bevoegd voor het onderwijs.

In afwachting van de u tvaardiging van dit besluit blijven de bepalingen

Voorzitter

van het koninklijk besluit van 14 september 1987 houdende de samenstelling en de werkings- en procedureregels van de commissie voorzien in artikel 42 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving van kracht.

Artikel 43

Wanneer de Vlaamse Executieve kennis krijgt van vermoedelijke overtredingen van het bepaalde van artikel 41 beslist zij of de zaak voor de in artikel 42 bedoelde commissie moet worden gebracht.

Artikel 44

§ 1. Op advies van de in artikel 42 bedoelde commissie bepaalt de Vlaamse Executieve de sanctie, die bij overtreding van artikel 41 desgevallend tegen de verantwoordelijke inrichtende macht kan worden getroffen. Het voorafgaand advies van de commissie, bedoeld in artikel 42 is niet vereist wanneer deze commissie reeds uitspraak heeft gedaan op een vraag met hetzelfde onderwerp.

§ 2. De in § 1, bedoelde sanctie kan in het gesubsidieerd onderwijs een gedeeltelijke terugvordering tot voorwerp zijn van de werkingstoelagen bedoeld in artikel 32. In het gemeenschapsonderwijs kan deze sanctie een gedeeltelijke inhouding zijn van de werkingmiddelen toegekend aan de betrokken lokale scholenraad, raad van bestuur of bij ontstentenis hiervan de instelling."

De heer Baldewijns heeft het woord.

De heer E. Baldewijns : Mijnheer de Voorzitter, artikel 178 voegt een nieuw hoofdstuk in waar bepalingen van de wet van 11 juli 1973, inzonderheid wat de laakbare praktijken en de concurrentie tussen de instellingen, betreft opnieuw worden geregeld. Er is ook sprake van de oprichting van een Commissie ter zake.

Ik wil bij deze gelegenheid uw aandacht vragen voor een zeer concrete situatie die wij een van de jongste dagen hebben meegemaakt. Het

schoolhoofd van de vrije gemengde basisschool van Velle heeft het nuttig geacht een advertentie te plaatsen in een Waas weekblad waarbij enkele laakbare praktijken werden gebruikt. Datzelfde instellingshoofd, dat verantwoordelijk is voor die propaganda, stelde dat de afgestudeerden van de school zeer goede resultaten behalen bij hun verdere studies. Dat zou te wijten zijn aan het feit dat alle leerlingen van de school tot de Belgische nationaliteit behoren.

Mijnheer de Minister, dat kan toch niet. In dezelfde propaganda spreekt de betrokkene zichzelf tegen. Hij geeft toe dat in zijn school, naast Vlaamse kinderen ook kinderen van Nederlandse, Turkse en Marokkaanse nationaliteit in een zelfde klas hebben gezeten.

Om de stelling te staven dat kinderen uitsluitend van Belgische nationaliteit, een homogener blok vormen en betere resultaten hebben verwijst hij naar een naburige school met ongeveer 300 leerlingen waarvan 30 procent behoren tot een vreemde nationaliteit. Daar zou men, steeds volgens de propaganda, een lager studiepeil bereiken.

Het aanhalen van verschillende nationaliteiten als oorzaak van een lager studiepeil is wel degelijk een laakbare praktijk. Het gaat ook niet op dat bij een dergelijke propaganda wordt verwezen naar een nabijge school.

Ik kan er vanuit gaan en een verslag van Commissaris D'Hondt heeft er ook op gewezen dat een bepaald percentage in het basisonderwijs in concentratiescholen — of dat nu 25 of 30 ten honderd van het aantal kinderen zijn — het algemeen peil mischien niet ten goede komt. Maar wanneer men in een bepaalde school moet concentreren en andere scholen de mogelijkheid zouden hebben om kinderen te weigeren omwille van hun nationaliteit of hun afkomst, moet er opgetreden worden. Naar verluidt zou u dit voorbeeld als casus kunnen doorspelen naar de Commissie voor Laakbare Praktijken. Deze Commissie is er nog niet en mijn vraag is dan ook zeer duidelijk. Wel-

ke sancties kan u ter zake nu reeds nemen en overweegt u te nemen ? Het voordeel van een dergelijk incident zou er kunnen in bestaan dat wanneer deze Commissie achteraf zorgvuldig werk zou leveren, dergelijke situaties kunnen worden vermeden, zodat men tot een goede regeling kan komen waarbij de weigering om kinderen van andere nationaliteiten op te nemen wordt uitgesloten voor om het even welke school en voor om het even welke net. **Zoniet** gaan wij op basis van racistische gegevens een propaganda en concurrentie krijgen tussen de scholen en dit moet in het Vlaanderen van vandaag en morgen absoluut worden uitgesloten.

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de Voorzitter, omtrent dit thema hadden wij een actuele interpellatie ingediend zodat over dit interessante en actuele thema in de Vlaamse Raad een actueel debat plaats had kunnen vinden. Ik betreur dat u van oordeel bent geweest deze interpellatie niet ontvankelijk te verklaren en ze te verwijzen, ze als het ware te versmoren, in de artikelsgewijze bespreking van het lentedecreet die momenteel plaats vindt.

De Voorzitter : Mijnheer Dewinter, uw interpellatieverzoek voor een actuele interpellatie was een tweede interpellatie. Deze eerste was van de heer Baldewijns. Ik heb ze allebei afgewezen omdat het uitgebreid Bureau van de Raad in verband met onze werkzaamheden van deze en volgende week van oordeel was dat de interpellaties die verband houden met het lentedecreet zouden worden toegevoegd aan deze bespreking en dat, gelet op de drukke agenda, inderdaad de actuele interpellaties zoveel mogelijk zouden beperkt blijven.

Ik denk dat ik de behoeder ben van een efficiënte werking van de Raad en ervoor moet zorgen dat iedereen die dat wenst, aan zijn democratische trekken komt. Daarom heb ik er zowel de heer Baldewijns als uzelf op gewezen dat de aandacht van de

Voorzitter

Raad perfect op deze problematiek kon worden gevestigd tijdens de algemene bespreking vanmorgen of nu tijdens de artikelsgewijze bespreking. U bent hier samen met een aantal collega's die ter zake bevoegd zijn, kunnen deelnemen. Ook de bevoegde Minister is aanwezig. De actualiteit van dit thema wordt ongetwijfeld gediend, want u hebt vandaag uw bespreking in de plaats van over 48 of 62 uur. Ik begrijp dus absoluut niet waarop uw opmerking slaat. Mijnheer Dewinter, u hebt het woord om op de grond van de zaak in te gaan.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de Voorzitter, ik zal even verduidelijken, aangezien u het niet begrijpt. Het was ongetwijfeld een handig manoeuvre om ook de heer Baldewijns, niet toevallig een partijgenoot van u, een dergelijke actuele interpellatie alsnog te laten indienen . . .

De Voorzitter : Mijnheer Dewinter, ik ben niet verplicht dergelijke insinuaties te nemen, vooral niet als ze niet met de werkelijkheid stroken.

De heer F. Dewinter : . . . om niet te moeten zeggen dat u in feite wilde beletten dat het Vlaams Blok over dit thema een uitgebreider debat zou houden dan de vijf minuten die wij nu toebedeeld krijgen. Bovendien belet u ons hierover een motie in te dienen. U weet zeer goed dat dit bij een artikelsgewijze bespreking immers niet mogelijk is, maar bij een actuele interpellatie wel.

De Voorzitter : Mijnheer Dewinter, als u zich had willen inschrijven, had u tijdens de algemene bespreking over deze problematiek een half uur aan het woord kunnen zijn. Uw argumenten slaan dus werkelijk nergens op. Als u niet ingaat op de grond van de zaak, geef ik het woord aan mevrouw Maes, die hierover ook het woord heeft gevraagd. De heer Dewinter heeft het woord om op de grond van deze zaak in te gaan.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de Voorzitter, u kan toch niet ontkennen dat de interpellatie die vanmorgen werd gehouden in feite zonder

gevolg blijft, vermits er niet kan worden gestemd over een motie van aanbeveling. Dat hadden wij nochtans graag gedaan, maar het was niet mogelijk. Wij blijven dat betreuren.

Wij hadden in een interpellatie graag het volgende duidelijk gemaakt. De Gemeenschapsminister van Onderwijs en andere instanties zoals de Centrale Raad voor het Katholiek Onderwijs waren van oordeel dat deze publiciteit niet in overeenstemming was met het opvoedingsproject van een eigentijdse katholieke basisschool. Wij kunnen hier evengoed mevrouw Paula D'hondt en ook Minister Coens citeren die beweerden dat de argumenten van de directeur in kwestie onwetenschappelijk waren.

Het verwondert mij dat de heer Baldewijns dat niet weet. Minister Coens heeft al aan de pers bekendgemaakt dat hij een klacht zou neerleggen bij* de Commissie Laakbare Praktijken. Dat is voor u zeer gemakkelijk, mijnheer de Minister, vermits u weet dat u zelf oordeelt over de ontvankelijkheid van de ingediende klachten. Bovendien handelt u bijna dictatoriaal — al is dat eerder eigen aan het regime in Zuid-Afrika en in de Oostbloklanden — omdat u het zo ver drijft dat u niet enkel oordeelt over de ontvankelijkheid van de klachten, maar ook de strafmaatregelen zelf bepaalt, op basis van een advies van die Commissie. Dat wordt vandaag door de wet bepaald ! Aldus is men tegelijk rechter en partij. Het is een belachelijke procedure, zeker wanneer het gaat over de feiten zoals die hier worden gesteld.

In feite beweert u dat die persoon een laakbare praktijk zou hebben gesteld omdat hij verwijst naar het criterium van de nationaliteit. U moet uw partijgenoot en vroegere collega, Gemeenschapsminister Weckx, bij de lurven vatten en een klacht indienen omwille van het feit dat hij destijds — en ik citeer — : „een rapport heeft neergelegd over het onderwijs bij migrantenkinderen”, waar hij duidelijk stelt „dat binnen de vrije scholen in het eerste jaar algemeen secundair onderwijs 44,9 ten honderd van de migrantenkinderen één jaar of

meer leerachterstand heeft. Bij de Vlaamse kinderen kent slechts 9 ten honderd een dergelijke leerachterstand.”

Minister D. Coens : Hij maakt een vaststelling.

De heer F. Dewinter : Ik ga daar op inpikken. Mevrouw D'hondt beweert zelfs dat de argumentatie die de directeur aanhaalt volledig onwetenschappelijk is. Uw eigen partijgenoot bewijst echter het tegenovergestelde, dit gestaafd met cijfers, tabellen en gegevens. De cijfers doen misschien pijn maar toch ga ik er nog een paar citeren. Het technisch secundair onderwijs : leerachterstand van 54,8 ten honderd bij migrantenkinderen ; buitengewoon secundair onderwijs : 67,5 ten honderd bij migrantenkinderen. Men kan niet ontkennen dat de aanwezigheid van Noordafrikaanse tweede- en derde-generatiekinderen in onze scholen tot een belangrijke leerachterstand leidt bij deze kinderen en automatisch ook een aanzienlijke vermindering van de kwaliteit van het geboden onderwijs met zich brengt. Dat is de enige conclusie die wij daaruit kunnen trekken.

Ik vind het niet meer dan normaal dat de directeur in kwestie in een advertentie een situatie formaliseert waar iedere ouder in feite achter staat. U kan natuurlijk aan struisvogelpolitiek doen en ervan uit gaan dat, zolang het niet in de pers komt, het probleem kan worden genegeerd. U weet heel goed dat in een grootstad als Antwerpen, Brussel, Gent, Mechelen of in een bepaalde wijk of agglomeratie de eerste vraag die een ouder aan het schoolhoofd stelt is : hoeveel migrantenkinderen telt de school ? Op basis van de gegevens vervat in de nota van de heer Weckx weet hij immers dat de aanwezigheid van migrantenkinderen een aanzienlijke kwaliteitsvermindering in het gegeven onderwijs tot gevolg heeft.

U kan van dit geval een precedent maken, u kan die man aan de schandpaal nagelen, hem treffen en laakbare praktijken invoeren of de wet op het racisme toepassen. Dat is echter hypocriet, want die man durft zeggen wat iedereen denkt. Indien tegen

Dewinter

hem wordt opgetreden, dan is dat een vorm van machtsmisbruik. U mag dat niet doen. Het is niet objectief hier laakbare praktijken in te roepen of de wet op het racisme in te roepen. Die directeur heeft alleen informatie gegeven en de burger heeft recht op informatie, hij mag weten of er migrantenkinderen in die school aanwezig zijn als hij zijn kinderen er naartoe wil sturen. U weet trouwens dat dé ouders zelf aan de directeurs van de scholen vragen of er — en hoeveel — migrantenkinderen de school bezoeken. De ouders vragen dat wel onder vier ogen, natuurlijk. Indien u een eerlijke situatie wil, dan moet u verbieden dat informatie wordt gegeven over de nationaliteit van de kinderen die in een school aanwezig zijn. Als u dat niet doet, dan is dat hypocriet.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, er was een tijd in het Vlaamse land dat sommige kinderen naar zogenaamde arme scholen gingen en andere kinderen naar rijke scholen.

De heer W. Luyten : . . . en dat de kinderen naar Franse scholen gingen !

Mevrouw N. Maes : Dat was ook nog meestal zo. Dit betekende in de praktijk dat ouders in de ene school veel moesten betalen en in de andere school minder of niets. Er werd dan ook verondersteld en ik kan er u voorbeelden van geven, dat het onderwijs in de arme scholen dan ook minder goed zou zijn. Veel ouders, die het zich eigenlijk niet konden veroorloven, betaalden toch om niet het odium te hebben van de arme school. Ik wil hiermee zeggen dat het voor mij een grote verbetering was in het hele democratiseringsproces dat alle mensen, van om het even welke sociale achtergrond, gelijke toegang kregen tot het secundaire onderwijs en dat deze kastescholen, deze kweekscholen van asociaal gedrag waardoor kinderen die van andere scholen kwamen gestigmatiseerd werden, verdwenen zijn. Ik ben dus gekant tegen elke vorm van stigmatisering. Het zou voor ons onderwijs een verlies en een zware achteruit-

gang zijn als men, op basis van de sociale achtergrond, de kinderen opnieuw zou vastspinnen voor de rest van hun dagen.

Dat doet u, mijnheer Dewinter, wanneer u pleit om de zogenaamde informatie over leerlingen, zo maar, bij wijze van reclame in de krant te laten verschijnen. Kunt u zich voorstellen dat een school in de krant zou zetten uit welke milieus hun leerlingen komen en dat wij dit niet zouden mogen laken. Dit zijn duidelijk laakbare praktijken. Men geeft les, en men doet dit zo goed mogelijk, aan de kinderen die men voor zich heeft. Wie dat niet kan onthoude zich van onderwijstaken in het Vlaamse land. Dat heeft niets te maken met de nationaliteit maar alles met mogelijkheden om kinderen die daar zitten, met de talenten die ze gekregen hebben, volwaardig onderwijs te verstrekken. Ik vraag toch ook niet van welke school u komt om voor uw school al dan niet reclame te maken, want voor haar vorming inzake logica en dictie zou ik bepaalde bezwaren hebben.

De heer F. Dewinter : Van die van Minister Coens !

Mevrouw N. Maes : Wij hebben dus kinderen, leraars en directies en elk dient zijn eigen rol te spelen. Het uitbazuinen van bepaalde feiten, in vergelijking met andere scholen, is dus wel laakbaar. Bovendien gebeurt dit met gemeenschapsmiddelen. Voortaan zal elke school over eigen middelen mogen beschikken, maar wij moeten er goed op toezien dat de middelen van de Gemeenschap niet worden misbruikt om oneerlijke concurrentie te voeren en om dwaze propaganda de wereld in te sturen. Het gemeenschapsgeld mag niet worden gebruikt om andere scholen te blameren en te concurreren op een oneerlijke wijze.

Velle is een zeer mooi gehucht dat behoort tot Temse, en zonder deze oneerbare reclame had dit halfrond wellicht nooit over Velle gehoord.

Wanneer de school van Velle een goede school is, zal iedereen in die kleine gemeenschap dat weten en wanneer alle kinderen er welkom

zijn, zullen ze er ook heen gaan. Een goed directeur moet zich tot zijn gemeenschap richten en niet op de kar springen van het Vlaams Blok of anderen die menen dat dit leuke dingen zijn waarmee nationaal wind kan worden gemaakt. Want dat is wat het Vlaams Blok doet, ten koste van de kinderen, van het onderwijs en van het gemeenschapsgeld. Ik meen dat de Minister terecht deze directeur laakte.

De Voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Mijnheer de Voorzitter, ik ben steeds bijzonder verheugd wanneer collega's van het Vlaams Blok duidelijke uiteenzettingen houden zoals vandaag het geval was. Dit is eigenlijk een goede zaak voor het functioneren van onze instellingen. In de Antwerpse gemeenteraad stel ik bijvoorbeeld vast dat de collega's van het Vlaams Blok steeds gematigder taal spreken en steeds meer oog hebben voor de realiteit van het besturen van een stad als Antwerpen. Ze nemen afstand van publieke uitspraken van hun woordvoerders enzovoort.

De heer F. Dewinter : Geef daarvan dan een voorbeeld !

De heer M. Van Peel : Als voorbeeld haal ik het ontslag aan van uw fractieleider in de Antwerpse gemeenteraad omdat hij „niet meer tegen de racistische druk in zijn rug kon”.

De heer G. Annemans : Waar heeft hij dat verklaard ?

De heer M. Van Peel : Als er vervolgens een duidelijke uitspraak komt, is dit bijzonder meegenomen omdat het debat dan minder verhullend wordt gevoerd.

Ik ben het volledig eens met collega Baldewijns. Het gaat hier duidelijk om laakbare praktijken. Het is duidelijk dat het Vlaams Blok dat extra in de verf wil zetten om te bewijzen dat het wel degelijk mogelijk is mensen te recrutereren op basis van nationaliteit, inclusief op basis van ras, en dat men volgens deze criteria mensen al dan niet kan uitsluiten. Het Vlaams Blok wil op die manier de apart-

Van Peel

heid binnen de scholen organiseren. Kortom, ik vind het goed dat op die manier hun stelling naar voren wordt gebracht.

De heer F. Dewinter : U gebruikt ook dat criterium voor het Openbaar Ambt.

De heer M. Van Peel : Tijdens dit debat hebben wij dit duidelijk kunnen vaststellen en ik neem aan dat de Minister straks zal medelen hoe hij daarop zal reageren.

Mijnheer de Minister, naar aanleiding van dit debat kom ik even terug op iets wat ik tijdens de algemene bespreking heb gezegd. Toen werd gesproken over een van de uitvoeringsbesluiten die u moet treffen binnen het kader van dit decreet, met name de omkadering voor scholen met veel migrantenkinderen.

Het is belangrijk want de schoolse achterstand bij de migrantenkinderen is duidelijk bewezen. Dit was ook het geval op het einde van de 19e eeuw en in het begin van de 20ste eeuw bij de arbeiderskinderen. Schoolse achterstand kan niet worden geloochend, daarvoor zijn er ook vele redenen. Dit betekent dat hieraan binnen het onderwijs extra aandacht moet worden besteed, ook inzake de omkadering.

Gisteren heb ik mijn spijt geuit toen bleek dat het aanvankelijke voorstellen de extra omkadering voor het migrantenonderwijs organiek te regelen per 1 september 1990, om budgettaire redenen niet mogelijk is. Ik vind dat jammer. Ik hoop dat u zult bekomen dat dit, zij het gefaseerd, zo vlug mogelijk wordt ingevoerd. Het is slechts door het zo degelijk mogelijk wegwerken van deze vormen van schoolse achterstand, waarbij extra omkadering een noodzaak is, dat wij de primaire reacties die wij hier hebben gehoord op termijn zullen kunnen vermijden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De Voorzitter : De heer Baldewijns heeft het woord.

De heer E. Baldewijns : Mijnheer de Voorzitter, het is wellicht ongewoon,

zeker van mijnentwege, omtrent één onderwerp tweemaal het woord te nemen. Toch wens ik nog een paar korte bedenkingen te formuleren.

Omtrent de procedure wens ik toch enige duidelijkheid. Gewoonlijk leen ik mij niet tot misbruik of gebruik van handige procedurespelletjes.

Mijnheer de Voorzitter, vanmorgen heb ik u gevraagd — dit ter verduidelijking voor de collega's — te mogen interpellieren omtrent dit onderwerp. U hebt mij geantwoord dat dit kon tijdens de algemene bespreking. Ik heb dit niet gedaan omdat ik gisteren, tijdens de algemene bespreking, ongeveer 45 minuten heb gesproken en ik het weinig correct vond ten opzichte van de leden van de Raad voor een interpellatie nog meer tijd in beslag te nemen. Ik betreur dat mijn houding op een dergelijke wijze wordt geïnterpreteerd, maar toch stel ik er prijs op orde op zaken te stellen.

Vervolgens wil ik erop wijzen dat ik de redenering van de heer Van Peel inzake de omkadering ten volle onderschrijf.

Uit de cijfergegevens uit het rapport-Weckx, die de tweede spreker aanhaalde, kan ik maar één conclusie trekken, met name dat het van het allergrootste belang is dat men betere omkaderingsnormen vindt voor scholen met veel migrantenkinderen. Ik weet, mijnheer de Minister, dat deze materie ook tot uw bevoegdheid behoort en u ter zake zeer bekommerd is. De cijfergegevens waarnaar een vorig spreker heeft gerefereerd hebben hiervoor nogmaals het bewijs geleverd.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wens ook een puntje op de i te zetten als aanvulling van wat de heer Baldewijns heeft gezegd. Onze fractie heeft van de week eveneens een actuele interpellatie ingediend in verband met de verbrandingsoven in Grimbergen. Die is ook geweigerd. Wij hebben daaruit niet de conclusie getrokken dat deze interpellatie door het Bureau werd ge-

weigerd omwille van het feit dat het om milieuproblematiek gaat. Het gaat niet op insinuaties te uiten op basis van onvolledige of gemanipuleerde informatie. Dat vind ik inderdaad primair, zoals collega Van Peel terecht heeft gezegd.

Een tweede opmerking. Ik denk dat wij met democratische partijen van mening verschillen en zullen blijven verschillen wat de migrantenproblematiek betreft. Ik hoop echter dat wij nooit van mening zullen verschillen over het feit dat racisme en theorieën over het Herrenvolk — want die heb ik hier vandaag weer gehoord, ik voel mij er eigenlijk niet goed bij en het moet mij eens van het hart — hier noch op de straat thuishoren.

De heer F. Dewinter : Dat zegt u bij gebrek aan argumenten !

De heer J. Geysels : Het blijkt dat een aantal leden van deze Raad zich alleen maar kunnen uiten door te roepen.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

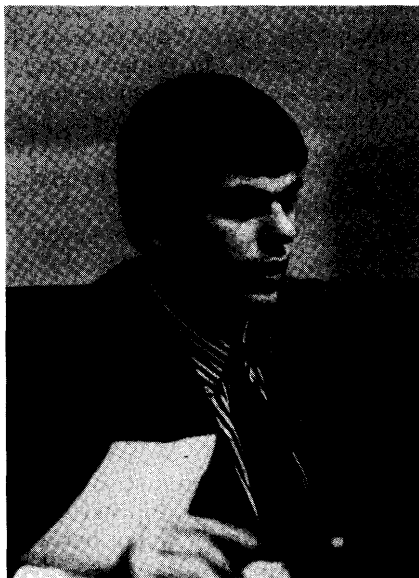
De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, wij hebben een uitvoerig debat gehouden over de structuur, de financiering en de werking van het onderwijs. Het verloop van dit debat kan als voorbeeldig worden beschouwd voor de werking van het Parlement. (*Gelach bij het Vlaams Blok*) Er worden hier nieuwe lijnen voor een onderwijsbeleid uiteen gezet en ik stel vast dat het toch wel godgeklagd is . . .

De heer F. Dewinter : Een voorbeeldig debat !

De heer L. Hancké : . . . dat misbruik wordt gemaakt van dit debat om dit soort thema aan de orde te laten brengen . . .

De heer G. Annemans : . . . door de heer Baldewijns !

De heer L. Hancké : . . . door villabewoners uit Brasschaat die de miserie van arme mensen, onder meer in Borgerhout, maar ook elders in Vlaanderen, komen exploiteren en zich hier komen gedragen als politie-

De heer F. Dewinter (VB) had het over de aanwezigheid van migrantenkinderen in het onderwijs

ke bloedzuigers in debatten waar ze een bijdrage zouden kunnen leveren, maar waar wij ze niet horen. Zij komen er alleen op af omwille van dit soort thema's. (*Geroep bij het Vlaams Blok*) Wij horen ze nooit. Een parlementaire bijdrage is door die heerschappen nog nooit geleverd in' deze Raad.

Dit debat laat mij ook toe te stellen dat tegenover dit soort onzinnige praat een democratische eensgezindheid optreedt waarmee wij alleen maar gelukkig kunnen zijn.

De heer G. Annemans : Wij ook trouwens.

Mijnheer de Minister, thans kom ik tot de grond van de zaak.

U herinnert zich ongetwijfeld dat ik, niet zo lang geleden, over dit soort concurrentievervalsing al gesproken heb, dit naar aanleiding van drempels die in sommige vrije scholen worden ingevoerd en die gelukkig niet worden ingevoerd in scholen van andere

netten. Dit houdt alleszins verband met concurrentieverhoudingen. Op zichzelf betreur ik dit ; ik betreur vooral dat, in dit geval, voor een zo explosief punt, van de aanwezigheid van migranten wordt gesproken.

Ik sluit mij aan bij wat mevrouw Maes in een historische schets heeft gesteld over arme en rijke scholen. Dit geldt niet alleen voor het onderwijs, maar het geldt ook voor het onderwijs tijdens de afgelopen honderd jaar. Indien wij allen samen iets hebben gedaan, komt het er toch wel op neer dat wij gewerkt hebben aan de totstandkoming van totale en niet langer meer aparte structuren, aan scholen die toegankelijk zijn voor iedereen, zonder enig onderscheid.

Dit is mijns inziens een verworvenheid van de parlementaire democratie, die te allen prijze moet worden gehandhaafd. Indien wij zouden terugkeren tot vormen van uitsluiting, op welke grond dan ook, dan zitten wij in de pure reactie van wat ons terugvoert naar structuren van de 19de eeuw, naar stigmatisering van mensen, alsof wij in onze samenleving Untermenschen zouden kunnen gebruiken.

Mijnheer de Minister, in dat opzicht herhaal ik dat ik het betreur dat dit debat moest worden onderbroken door zulk een tussenkomst van die kant. Hoe langer hoe meer wordt bewezen dat die mensen een blok zijn aan het been van de parlementaire democratie.

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten : Mijnheer de Voorzitter, ik behoor tot degenen waarvan mevrouw Neyts straks zegde dat ze op vele plaatsen 11 juli-redevoeringen moeten gaan houden : gisteren was ik in Geraardsbergen ; vanavond moet ik in Riemst zijn.

Toen ik de publiciteit van die bepaalde school zag, meer bepaald dat er alleen kinderen van Belgische nationaliteit, dus Belgen, in die school aanwezig zijn, verbaasde het mij dat ik de verdediging van het waardermerk Made in Belgium, precies uit de mond van het Vlaams Blok moet horen.

Om iets ernstiger te zijn : er zijn soms toevallen in het leven.

Tijdens de soms technische toespraken van collega's, leden van de Commissie voor Onderwijs — niettegenstaande mijn poging om zoveel mogelijk aanwezig te zijn — las ik het weekblad *Knack* van deze week. Precies op bladzijde 42 en 43 is een artikel verschenen : „De koelies van de DDR”. Dit artikel handelt over de vreemdelingenhaat die, sedert het jongste gebeuren in Oost-Duitsland, tot uiting komt. Het is een aanbevelingswaardig artikel.

Wat ik hier moest aanhoren, deed mij gruwen, want het stemt overeen met de mentaliteit die daar rond dit gelijk kaardig probleem groeit.

Als radicaal internationalistisch Vlaams-nationalist van het toekomstig Europa ben ik blij dat ik vaak in contact kom met vreemdelingen.

In de stad Mechelen ontmoet ik soms jonge Marokkanen die, via integratie in het Nederlandstalig onderwijs en contact met open Vlamingen, meer over de *Vlaamse beweging* weten dan vastgeroeste oud-Belgicisten, waarop het etiket van het voornoemde schoolhoofd wel past.

De verdediging van dat soort zuiver Belgicistische half-Franskiljons die in deze school wel passen, laat ik over aan het Vlaams Blok.

Ik ontmoet liever Vlaamssprekende Marokkanen die, dank zij het Nederlandstalig onderwijs en door de ontmoeting met Vlamingen, het normale Vlaanderen kunnen begrijpen. (*Applaus*)

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort en duidelijk zijn. Het aangeklaagde feit is ook voor mij een laakbare praktijk. Het is een oneerlijke praktijk in de concurrentie tussen de onderwijsinstellingen en ik heb geen ogenblik gearzeld om als eerste daarover officieel een standpunt in te nemen.

Ik heb onmiddellijk aan de Commissie Laakbare Praktijken een advies

Coens

gevraagd. Ik zal dit advies volgen, en gesterkt door alle democratische partijen in de Vlaamse Raad zal ik de nodige sancties nemen.

Het Nationaal Secretariaat voor het Katholiek Onderwijs distantieerde zich totaal van deze oneerlijke praktijk. Ook de inrichtende macht van de betrokken school neemt afstand van de praktijk van de directeur.

De Koninklijke Commissaris voor de Migranten steunt publiek mijn standpunt.

Uit deze korte bespreking en de standpunten van de democratische partijen blijkt dat ik gesteund ben in mijn optreden.

Ik zal zo spoedig mogelijk de extra omkadering realiseren van de scholen met een groot aantal migrantenkinderen. Op basis van het rapport van de Koninklijke Commissaris voor de Migranten en vooral op grond van de conclusie van de Commissie voor Migranten is er een status questionis. Wij zullen dit verder evalueren. Het is immers een uitdaging voor de Vlaamse Gemeenschap in haar echte, sociale solidariteit.

Het organiek maken van een en ander vraagt echter een meeruitgave van ongeveer één miljard frank.

Deze operatie zal geleidelijk gebeuren. Op een bepaald moment zullen er echter keuzen moeten worden gemaakt. Ik reken erop dat wij niet alleen in theorie, maar ook in praktijk bereid zullen zijn tot de effectieve solidariteit die wij zullen moeten opbrengen als wij in de toekomst een harmonieuze Vlaamse samenleving willen opbouwen. Ik ben gesterkt door de bepaling van de standpunten van alle democratische partijen, en wij zullen dan ook die lijn voortzetten. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de Voorzitter, het verwondert mij ten zeerste dat hier voortdurend wordt gesproken over democratische partijen. Per slot van rekening zal het mij

een zorg wezen dat de democratische partijen in dit halfroond tot een of andere consensus komen. Waar het in de praktijk op neerkomt, is dat de ouders van de kinderen deze materie heel anders benaderen dan de dames en heren hier in hun ivoren toren.

Mijnheer de Minister, laat ons even het voorbeeld van Brussel nemen. Dit voorbeeld is overduidelijk. Waarom ? Deze vraagt durft natuurlijk niemand zich stellen en er zeker geen antwoord op geven. Waarom trekt het Vlaamse onderwijs in Brussel een aantal Franstaligen aan ? Omwille van het simpele feit dat in het Vlaamse onderwijs kwaliteitsonderwijs wordt geboden. Waarom kunnen wij kwaliteitsonderwijs bieden ? Omwille van het simpele feit dat wij, in vergelijking met de Franstalige scholen, bijna geen vreemdelingen en gastarbeiderskinderen in onze scholen hebben. Dat is de realiteit en dat is de reden waarom zoveel Franstalige ouders hun kinderen naar het Vlaams onderwijs in Brussel sturen.

Mijnheer de Minister, u ontkent het licht van de zon wanneer u die realiteit niet onder ogen ziet. Dit is het continue probleem in deze Raad, ook vandaag wanneer deze problematiek ter sprake komt. U kan decreten goedkeuren ; u kan in deze ivoren toren blijven praten. Inderdaad, aan verbalisme is hier geen gebrek. Het zijn echter de ouders zelf die een beslissing nemen. Het is aan de man op het veld om mee te spelen, aan de man die de praktijk kent, om te handelen.

Mijn laatste vraag aan u is dan ook of u als een struisvogel blij zal zijn met uw pyrrusoverwinning, wanneer u morgen als rechter en partij — ik heb reeds uitgelegd dat zulks voor u niet moeilijk is met de Commissie „Laakbare Praktijken” — bepaalt of de klacht ontvankelijk is, evenals de strafmaat. Dat is zeer eenvoudig. U bent rechter en partij tegelijk.

Zal u met die pyrrusoverwinning op zak ook nog zeggen dat het geslaagd is en dat democratische partijen nogmaals de zoveelste schijnoverwinning hebben behaald, of zal u dan eerlijk zijn en niet de hypocriet uithangen,

niet aan struisvogelpolitiek doen. Zal u openlijk het bevel geven : „vanaf nu mag geen enkele school, niet alleen publiciteit maken, want dat steekt de ogen uit en de pers zou dat kunnen zien, maar ter plaatse in de school wanneer de ouder vraagt : „mijnheer de directeur of mijnheer de leraar, hoeveel migrantenkinderen zijn hier in de school ?”, als Gemeenschapsminister van Onderwijs door uitdrukkelijk te zeggen dat zij deze informatie niet mogen geven ?

Welnu, wanneer u vandaag zegt dat die advertentie fout is en dat het een laakbare praktijk is, dan is het even fout morgen op de vraag van de ouders te antwoorden hoeveel migrantenkinderen in die school zitten.

U weet dat misschien niet vanuit uw ivoren toren in het Ministerie van Onderwijs, maar wij weten het wel. De ouders stellen die vraag iedere dag opnieuw, althans die ouders, die met deze problematiek worden geconfronteerd. Dat is de realiteit.

Mijnheer de Minister, u kan hooghartig met uw hoofd schudden en zeggen dat het allemaal niet waar is, maar in uw binnenste weet u dat dit de realiteit is en de praktijk van elke dag, maar opnieuw zal u die praktijk ontvluchten.

Zoals ik al dikwijls heb gezegd zal de rekening u bij de volgende verkiezingen worden gepresenteerd.

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat bepaalde zaken gevoelig liggen en dat mensen kunnen worden opgejut. Ik weet dat primaire gevoelens kunnen worden geëxploiteerd. Ik ben mij daarvan ten zeerste bewust en daarom ben ik ook zo gekant tegen de vorige spreker.

De heer G. Annemans : U doet alsof wij dat probleem hebben uitgevonden.

Mevrouw N. Maes : Wat vooral erg en verschrikkelijk is in vele onverdraagzame landen waar godsdienstfanatici het voor het zeggen hebben — ik denk op dit ogenblik aan Iran,

Maes

waar vreemdelingen en mensen met andere overtuigingen ook worden gebrandmerkt — dat zulks tot situaties leidt die ik in dit land nooit zou willen. Wanneer u dit wenst zeg het dan aan de mensen, zeg dat u wil dat ze mekaar te lijf gaan, zeg dat u wil dat de mensen van diverse culturele achtergrond hier met haat tegenover mekaar staan, dan zal u nog meer kunnen zeggen : „kijk, dat heeft het Vlaams Blok aan het licht gebracht”.

U exploiteert primaire gevoelens in de plaats van bestaande problemen te helpen oplossen.

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de aandacht van de leden voor een tekstwijziging van de tweede paragraaf van artikel 44, op pagina 201. Ik vraag op de tweede regel de woorden „tot voorwerp” te schrappen, analoog met de verdere tekst die luidt : „in het gemeenschapsonderwijs kan deze sanctie een gedeeltelijke inhouding zijn van de werkingsmiddelen”.

De Voorzitter : Gaat iedereen met deze tekstwijziging akkoord ? (*Instemming*)

Geen opmerkingen over artikel 178 ?

Dan is artikel 178 aangenomen.

Artikel 179

Artikel 24, § 3, het tweede lid van dezelfde wet gewijzigd bij de wet van 18 september 1981 en bij decreet van 5 juli 1989, wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 180

Artikel 45, § 10 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende paragraaf :

„De paritaire comités beslissen bij tweederde meerderheid onder de aanwezige leden. Onthoudingen en blanco stemmen worden geacht niet

te zijn uitgebracht. De voorzitter, ondervoorzitter, adviseur en referendarissen en secretarissen zijn niet stemgerechtigd.”

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 2

Wijziging van het koninklijk besluit van 20 augustus 1957 houdende coördinatie van de wetten op het lager onderwijs

Artikel 181

Artikel 30, § 1 van de wetten op het lager onderwijs gecoördineerd op 20 augustus 1957, gewijzigd door de wet van 1 juli 1964, wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 182

Een artikel 76bis luidend als volgt, wordt in hetzelfde besluit ingevoegd :

„Artikel 76bis

De artikelen 74, 75 en 76 zijn niet van toepassing op de personeelsleden waarvoor uitvoering werd gegeven aan het artikel 45, § 9, c of § 9bis van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.”

— *Aangenomen.*

Artikel 183

De artikelen 8, 9, 10 en 12 van deze gecoördineerde wetten worden opgeheven de dag dat het besluit van de Vlaamse Executieve in werking treedt waarbij uitvoering wordt verleend aan artikel 3, §§ 2 en 3, van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 3

Wijziging van het koninklijk besluit nr. 456 van 10 september 1986

houdende rationalisatie en programmatie van de internaten van het door de staat georganiseerd of gesubsidieerd onderwijs

Artikel 184

In artikel 2, § 2 van het koninklijk besluit nr. 456 van 10 september 1986 houdende rationalisatie en programmatie van de internaten van het door de Staat georganiseerde of gesubsidieerd onderwijs worden de woorden „1 oktober van het voorgaande jaar” vervangen door de woorden „1 februari van het voorafgaande schooljaar”.

— *Aangenomen.*

Artikel 185

In artikel 3, § 1, van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in 3° worden de woorden „op 1 oktober”, vervangen door de woorden „op 1 februari” ;

2° het 5° wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 4

Andere bepalingen

Artikel 186

Artikel 9, tweede lid van het koninklijk besluit nr. 297 van 31 maart 1984 betreffende de opdrachten, de wedden, de weddetoelagen en de verloven voor verminderde prestaties in het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra gewijzigd, bij de wetten van 31 juli 1984 en 21 juni 1985 wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Voor de toepassing van het eerste lid wordt voor het personeelslid dat overgaat van een verlof of afwezigheid voor verminderde prestaties of van een gedeeltelijke loopbaanonderbreking naar een terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangele-

Voorzitter

genheden voorafgaand aan het rustpensioen als laatste activiteitswedde of weddetoelage beschouwd, de wedde of weddetoelage die het personeelslid zou genieten hebben indien het zijn prestaties voorafgaand aan bovenvermelde periode van verlof of afwezigheid voor verminderde prestaties of van gedeeltelijke loopbaanonderbreking tot op de vooravond van de terbeschikkingstelling verder zou uitgeoefend hebben.”

— *Aangenomen.*

Artikel 187

Artikel 4, 1° van de wet van 22 juni 1964 betreffende het statuut der personeelsleden van het Rijksonderwijs wordt vervangen door de volgende bepaling :

„1° Zo hij geen Belg of onderdaan van een andere Lid-staat van de Europese Gemeenschap is, behoudens door de Vlaamse Executieve te verlenen vrijstelling ;”

— *Aangenomen.*

Artikel 188

§ 1. In afwijking van de bepalingen die in het koninklijk besluit van 22 maart 1969 tot vaststelling van het statuut van de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het opvoedend hulppersoneel, van het paramedisch personeel der inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat, alsmede der internaten die van deze inrichtingen afhangen en van de leden van de inspectiedienst die belast is met het toezicht op deze inrichtingen en in de besluiten getroffen ter uitvoering ervan, de vacantverklaring van de ambten, de rangschikking van de kandidaten en de mutaties regelen, kunnen de personeelsleden die in het buitengewoon onderwijs in de maand april 1990, hetzij tijdelijk aangesteld zijn, hetzij tijdelijk gereaffecteerd of wedertewerkgesteld zijn in een wervings- of selectieambt met

volledige prestaties, alsook zij die niet op eigen verzoek met deeltijdse prestaties werden aangesteld in dezelfde periode, bij eenmalige overgangsmaatregel op 1 september 1990, op hun verzoek in het wervingsambt vast benoemd worden aan de instelling(en) waar zij in de maand april 1990 fungeerden, mits :

— zij in het bezit zijn van een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs vastgesteld in uitvoering van artikel 12bis, § 2 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving ;

— zij in het buitengewoon onderwijs ten minste negenhonderd dagen dienst tellen, op 30 juni 1990 ;

— de betrekking op basis van de telling op 1 februari 1990 nog verantwoord is ;

— de benoeming gebeurt in een betrekking met volledige prestaties.

Voor het bepalen van het in voorgaand lid bedoelde aantal dagen komen de diensten in aanmerking die door de personeelsleden in het buitengewoon gemeenschapsonderwijs verstrekt werden in een ambt van de betrokken categorie.

Voor het berekenen van de duur der diensten die in aanmerking komen, zijn de bepalingen van toepassing van artikel 39, b, c en d van voormeld besluit van 22 maart 1969 en wordt een opdracht van elf uren in het buitengewoon kleuter-, lager en basisonderwijs als een halve opdracht beschouwd.

Voor de toepassing van de bepalingen van deze paragraaf hebben de personeelsleden voorrang die in de maand april 1990 zijn aangesteld met volledige prestaties.

§ 2. De personeelsleden, die op eigen verzoek werden aangesteld met deeltijdse prestaties kunnen vast benoemd worden in de betrekkingen in de instelling waarin ze fungeren en die niet werden ingenomen door de personeelsleden bedoeld in § 1, mits ze alle andere in § 1 vermelde voorwaarden vervullen.

§ 3. De personeelsleden bedoeld in de §§ 1 en 2 die niet op 1 september 1990 vast benoemd worden in de instelling(en) waar zij op de datum van inwerkingtreding van deze bepaling fungeren kunnen op hun verzoek vastbenoemd worden in een andere instelling voor buitengewoon gemeenschapsonderwijs. Daarbij hebben de personeelsleden bedoeld in § 1 voorrang.

§ 4. Voor de toepassing van de bepalingen van de §§ 1, 2 en 3 heeft het personeelslid met de grootste dienstanciënniteit in het buitengewoon onderwijs van het gemeenschapsonderwijs voorrang bij de vaste benoeming. Bij gelijk aantal dagen wordt het oudste personeelslid benoemd.

§ 5. De in § 1, bedoelde personeelsleden kunnen niet benoemd worden in betrekkingen die behoren tot een instelling, afdeling, vestigingsplaats, graad, cyclus of andere onderverdeling die ingevolge de toepassing van rationalisatieregelen die progressief worden opgeheven of die slechts voor een beperkte duur kunnen worden georganiseerd.

§ 6. De bepalingen van de §§ 1 tot 5 gelden op dezelfde wijze voor de personeelsleden op wie het koninklijk besluit van 25 oktober 1971 tot vaststelling van het statuut van de leermeesters, de leraars en de inspecteurs katholieke en protestantse godsdienst der inrichtingen voor lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat van toepassing is, mits zij door de hoofden van de erediensten of hun afgevaardigden zijn voorgesteld.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

„A. In § 1 de woorden „het buitengewoon onderwijs” telkens vervangen door de woorden „het buitengewoon onderwijs, het kleuter- en basisonderwijs, het secundair en het hoger niet-universitair onderwijs”.

B. In § 1 op de vijftiengste en zesentwintigste regel de woorden

Voorzitter

„negenhonderd dagen” vervangen door de woorden „achttienhonderd dagen”.

C. In § 1 de woorden „volledige prestaties” telkens vervangen door de woorden „volledige of onvolledige prestaties”.

De stemmingen over artikel 188 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 189

Artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 505 van 31 december 1986 tot wijziging van artikel 12, § 3 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 september 1986 maar niet voor de tijdelijke leergangen voor sociale promotie waarvoor het uitwerking heeft op 1 september 1987.”

— *Aangenomen.*

Artikel 190

De wedden en weddetoelagen die, op grond van de maatregelen getroffen in uitvoering van de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs, tot en met 31 augustus 1990 werden uitgekeerd aan de personeelsleden die in het buitengewoon kleuter-, lager en secundair onderwijs een wervings- of een bevorderingsambt van de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel of een wervingsambt van de categorie van het paramedisch personeel hebben uitgeoefend, zijn in hoofde van deze personeelsleden definitief verworven, behoudens indien het betrokken personeelslid, wat het gesubsidieerd onderwijs betreft, tewerkgesteld was in een niet-subsidieerbare betrekking.

De wedden en weddetoelagen die tot en met 31 augustus 1990 werden uitgekeerd aan de hiernavermelde personeelsleden zijn eveneens in hoofde

van de betrokkenen definitief verworven

1° de personeelsleden die werden aangesteld in een subsidieerbare betrekking, die op basis van de vóór 1 september 1990 geldende reglementering niet in het bezit zijn van een vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs en die hun bevoegdheid evenmin kunnen putten uit de maatregelen die werden getroffen in uitvoering van de wet van 6 juli 1970 op het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs, wanneer zij :

— hetzij het ambt van directeur uitoefenen in een gesubsidieerde instelling voor buitengewoon secundair onderwijs waarin naast een opleidingsvorm 4 met hoger secundair onderwijs, één of meer andere opleidingsvormen worden georganiseerd, en zij in het bezit zijn van het diploma van geaggregeerde van het lager secundair onderwijs ; zij bekomen de weddeschaal 348 ;

— hetzij het ambt van leraar beroepsgerichte vorming uitoefenen in opleidingsvorm 2 van een gesubsidieerde instelling voor buitengewoon secundair onderwijs en zij in het bezit zijn van het diploma van onderwijzer ; zij bekomen de weddeschaal 384 ;

2° de personeelsleden die vóór 1 september 1974 fungeerden in een afdeling voor buitengewoon onderwijs verbonden aan een oefenschool, die er vastbenoemd waren en erkend, daar waar de erkenning bestaat, in het selectieambt van hetzij kleuteronderwijzeres aan een oefenschool voor kleuteronderwijzeressen, hetzij onderwijzer of leermeester bijzondere vakken aan een lagere oefenschool, hetzij leraar algemene of leraar bijzondere vakken aan een middelbare oefenschool, en die ten gevolge van het autonoom worden van de afdeling voor buitengewoon onderwijs belast werden met de uitoefening van het wervingsambt van respectievelijk kleuteronderwijzer, onderwijzer, leermeester bijzondere vakken, leraar algemene vakken of leraar bijzondere vakken ; zij bekomen de weddeschaal verbonden aan het vóór 1 september 1974 uitgeoefende selec-

tieambt. Dit voordeel inzake bezoldigingsregeling blijft vanaf 1 september 1980 ook verworven in hoofde van de voormelde personeelsleden die naar een andere instelling voor buitengewoon onderwijs zijn overgegaan in toepassing van de maatregelen getroffen in uitvoering van de artikelen 8, 9 en 10 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs.

De vaste benoemingen die in de ambten in het gesubsidieerd buitengewoon onderwijs werden gedaan door de inrichtende machten worden geacht te beantwoorden aan de geldende reglementering, op voorwaarde evenwel dat de betrokken personeelsleden voldoen aan de subsidiëeringsvoorwaarden en dat zij benoemd werden mits eerbiediging van de reglementering inzake terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking en reffectatie.

De vaste benoemingen die in de ambten in het gesubsidieerd buitengewoon onderwijs werden erkend, daar waar de erkenning bestaat, worden geacht erkend te zijn met eerbiediging van de bepalingen van het koninklijk besluit van 13 februari 1968 houdende erkenning van de definitieve benoeming van de personeelsleden der gesubsidieerde officiële en vrije inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, secundair en hoger onderwijs van het korte en lange type met volledig leerplan en van de tehuizen voor kinderen wier ouders geen vaste verblijfplaats hebben.

— *Aangenomen.*

Artikel 191

De Vlaamse Executieve bepaalt voor de personeelsleden die fungeren in het deeltijds onderwijs de voorwaarden waaronder de diensten gepresteerd als tewerkgestelde werkloze, als werknemer in het „Bijzonder tijdelijk kader” en als gesubsidieerde

Voorzitter

contractuele worden in aanmerking genomen voor de toepassing van de bepalingen van het K.B. van 22 maart 1969 tot vaststelling van het statuut van de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel der inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat, alsmede der internaten die van deze inrichtingen afhangen en van de leden van de inspectiedienst die belast is met het toezicht op deze inrichtingen, voor de reglementering inzake boventaligheid, terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, reffectatie en wedertewerkstelling en voor de vaste benoeming, en de erkenning, daar waar deze bestaat.

— *Aangenomen.*

Artikel 192

De in strijd met bestaande wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen toegekende wedden en daarmee gelijkgestelde vergoedingen aan personeelsleden van het Gemeenschaps- onderwijs, werkingsmiddelen en investeringsmiddelen kunnen worden teruggevorderd of in mindering gebracht op de aan het gemeenschaps- onderwijs of zijn instellingen toegekende werkingsmiddelen, tenzij de fout te wijten is aan de betalende overheid.

Door de heer Deswaene werd een amendement ingediend dat de weglating van artikel 192 voorstelt.

De stemming over artikel 192 wordt aangehouden.

Artikel 193

§ 1. De artikelen 1, 2 en 3 van de wet van 8 februari 1974 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 april 1958 en van 10 maart 1965, houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs worden opgeheven.

§ 2. De Vlaamse Executieve bepaalt de datum waarop § 1, in werking treedt.

— *Aangenomen.*

Artikel 194

Opgeheven worden :

— artikel 16 van de wet van 19 juli 1971 betreffende de toekenning van studietoelagen en studieleningen ;

— met ingang van de datum waarop de pedagogische begeleidingsdiensten operationeel worden : de wet van 14 juni 1978 betreffende de vernieuwingsexperimenten in het lager en het kleuteronderwijs.

— *Aangenomen.*

Artikel 195

Artikel 2, § 1, 5° van de wet van 1 april 1960 betreffende de psycho-medisch-sociale centra gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 467 van 1 oktober 1986, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„5° het aantal leerlingen waarover sprake in onderhavige paragraaf wordt, per dienstjaar, gerechtvaardigd op basis van het aantal leerlingen dat in de bediende onderwijsinstellingen geteld werd op de datum of gedurende de periode die de betreffende onderwijswetgeving of -reglementering in aanmerking wordt genomen voor het bepalen van het aantal lestijden of betrekkingen en die voorafgaat aan de datum die in de reglementering betreffende de psycho-medisch-sociale centra geldt als tellingsdatum voor het bepalen van het aantal betrekkingen per centrum.”

— *Aangenomen.*

Artikel 196

De Vlaamse Executieve bepaalt bij besluit de openingstijden en de dienstprestaties in de door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde of

gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra.

— *Aangenomen.*

Artikel 197

Artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 471 van 24 oktober 1986 tot beperking van het aantal verloven wegens opdracht en de terbeschikkingstelling wegens opdracht, verleend aan de personeelsleden van het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra, wordt opgeheven.

— *Aangenomen.*

Artikel 198

§ 1. Inzake toegekende werkingsmiddelen of toelagen alsmede wedden, weddetoelagen, voorschotten daarop en vergoedingen of uitkeringen, die een toebehoren van de wedden of weddetoelagen vormen of ermede gelijkstaan, zijn de door de Vlaamse Gemeenschap aan de inrichtende machten van onderwijs en de personeelsleden, ten onrechte uitbetaalde sommen voor goed vervallen aan hen die ze ontvangen, als de terugbetaling daarvan niet gevraagd werd binnen een termijn van één jaar te rekenen van de eerste januari volgend op de datum van betaling.

De in het eerste lid vastgestelde termijn wordt tot 30 jaar verlengd, wanneer de onverschuldigde sommen werden verkregen door bedrieglijke handelingen of door valse of welbewust onvolledige verklaringen.

§ 2. In afwijking op § 1, eerste lid

— is de verjaringstermijn drie jaar, ingaande op 1 januari 1991, voor alle tussen 1 januari 1986 en 1 januari 1991 betaalde sommen met dien verstande dat nooit kan worden teruggevorderd voor een periode die de vijf jaar overstijgt ;

— is de verjaringstermijn twee jaar, ingaande op 1 januari 1992, voor alle tussen 1 januari 1991 en 1 januari 1992 betaalde sommen.

— *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 199

Indien een personeelslid van het gemeenschaps- of van het gesubsidieerd onderwijs in strijd is met het personeelsstatuut en buiten de normen is benoemd, kan de Vlaamse Executieve binnen een periode van één jaar te rekenen vanaf de datum van ontvangst door de administratieve diensten van de Vlaamse Executieve van de beslissing houdende deze benoeming, de wedde terugvorderen met betrekking tot de periode.

De personeelsleden die aldus wederrechtelijk werden benoemd zijn van ambtswege ontslagnemend.

Indien de benoeming wordt bekomen door bedrieglijke handelingen of door valse of welbewuste onvolledige verklaringen, bedraagt de in het eerste lid vermelde termijn dertig jaar.

Door de heer Deswaene werd een amendement ingediend houdende invoeging van een nieuw artikel 199bis (nieuw) dat luidt als volgt :

„Een nieuw artikel 199bis invoegen dat luidt als volgt :

„Artikel 199bis

De bepalingen van de artikelen 198 en 199 gelden slechts ten aanzien van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs voor zover de Commissaris van de Executieve, overeenkomstig de bevoegdheden hem toegekend in het bijzonder decreet, beroep heeft ingesteld tegen de als onregelmatig vastgestelde beslissing van de organen van de ARGO.”

De stemmingen over artikel 189 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 200

Vanaf de inwerkingtreding van de besluiten van de Vlaamse Executieve bedoeld in artikel 12bis, § 3 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving dient onder erkenning van de definitieve benoeming zoals

bedoeld in de pensioenwet van 30 januari 1954, voor de personeelsleden bedoeld in de hiervoor bedoelde besluiten worden begrepen de benoeming in vast verband zoals bedoeld in dezelfde besluiten.

— *Aangenomen.*

Artikel 201

§ 1. De vastbenoemde en tijdelijke personeelsleden van de diensten van de Vlaamse Executieve die gebezigd worden voor administratieve taken in de PMS-centra van het gemeenschapsonderwijs zoals vermeld in het koninklijk besluit van 31 juli 1989 houdende de overdracht van de personeelsleden van het Ministerie van Onderwijs naar de diensten van de Vlaamse Executieve, kunnen bij besluit van de Vlaamse Executieve worden overgedragen naar de psychomedisch-sociale centra van de ARGO.

§ 2. De Executieve bepaalt de datum en de nadere regelen van de overgang van de in § 1 bedoelde personeelsleden naar de ARGO. De overgang van de personeelsleden geschiedt in een ambt dat overeenstemt met hun graad en in hun hoedanigheid. Zij worden onderworpen aan het statuut dat wordt uitgevaardigd bij toepassing van artikel 55, § 1 van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs.

— *Aangenomen.*

Artikel 202

§ 1. Met het oog op het waarborgen van de noodzakelijke continuïteit kan de Executieve bij de administratieve diensten van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, drie leden benoemen binnen een termijn van zes maanden vanaf de datum van het in werking treden van het besluit van de Executieve tot vaststelling van de personeelsformatie van de hiervoor vermelde diensten.

Zij kan hierbij afwijken van de vereisten inzake werving, verandering van graad en bevordering, zoals vastgesteld in het besluit van de Executieve dat het personeelsstatuut van de hiervoor vermelde administratieve diensten bepaalt. De te benoemen kandidaten dienen te voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° vastbenoemd personeelslid in het eerste niveau zijn van de over te dragen diensten bedoeld in de artikelen 71, § 1 en 72 van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, of van de Administratie van Onderwijs en Permanente Vorming van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ;

2° een anciënniteit van negen jaar in niveau 1 hebben van de in punt 1° bedoelde diensten.

De personeelsleden kunnen in de administratieve diensten van de ARGO worden benoemd in een vacante betrekking van de rang 13 van de in toepassing van artikel 57 van het hiervoor vermelde bijzonder decreet vastgestelde personeelsformatie.

§ 2. Nadat uitvoering werd gegeven aan § 1, kan geen toepassing meer worden gemaakt van artikel 73, § 1, van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs.

Door de heer Van Durme werd een amendement ingediend houdende invoeging van een nieuw artikel 202bis dat luidt als volgt :

„In Titel X, Hoofdstuk 4 een nieuw artikel 202bis invoegen dat luidt als volgt :

„Artikel 202bis

In het basis-, secundair en buitengewoon onderwijs wordt de tellingsdatum van het aantal leerlingen vastgesteld op 30 september van het betrokken schooljaar of op de eerstvolgende lesdag indien voormelde datum op een vrije dag valt. Deze tellingsdatum geldt zowel voor de berekening van de werkingstoelagen en van het

Voorzitter

lesurenpakket als voor de rationalisatie- en programmatiënormen.

Bovenstaande regeling geldt voor volgende scholen :

1) scholen in uitbouw, dit wil zeggen scholen die per 1 februari van het vorige schooljaar nog niet alle leerjaren van het betrokken onderwijsniveau hadden georganiseerd ;

2) scholen met een grote toename van het aantal leerlingen, met name wanneer het leerlingenaantal per 30 september minstens 5 % meer bedraagt dan dat van 1 februari van het vorige schooljaar.”

De stemmingen over artikel 202 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK 5

Inwerkingtreding

Artikel 203

Deze titel treedt in werking op 1 sep-

tember 1990, met uitzondering van de door artikel 171 ingevoegde § 9 en het artikel 179 die uitwerking hebben met ingang van 25 oktober 1981, artikel 187 dat uitwerking heeft op 1 januari 1989 en artikel 186 dat in werking treedt op 1 september 1986.

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen aanstaande maandag 9 juli om 15 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen maandag om 10 uur op-

nieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 17.55 uur.*